

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น
ทุรกันดาร"

ของ วิไลวรรณ นันตะ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ่ม)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร เขาวนชัย)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร
ผู้วิจัย	วิไลวรรณ นันตะ
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	การบริหาร, ประกันคุณภาพภายใน, สถานศึกษา, บนพื้นที่สูง

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีวิธีการดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 1.1) แหล่งข้อมูล คือเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือในการวิจัย คือ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา 1.2) แหล่งข้อมูล คือ สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 6 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 1.3) แหล่งข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 120 คน จากสถานศึกษาบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร จำนวน 60 แห่งในภาคเหนือตอนบน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3.1) ด้านบุคลากร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3.2) ด้านปัจจัยอื่น ได้แก่ 1) งบประมาณในการดำเนินงาน 2) สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ 4.1) ขั้นตอนเตรียมการ 4.2) ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน 4.3) ขั้นตอนการดำเนินงานตาม

แผน 4.4) ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 4.5) ชั้นการพัฒนาและปรับปรุง และ 4.6) ชั้นเตรียม
รับการประเมินภายนอก องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 5.1) คุณภาพผู้เรียน 5.2)
คุณภาพการบริหารจัดการ และ 5.3) คุณภาพการเรียนการสอน และองค์ประกอบ 6 ปัจจัย
ความสำเร็จ ประกอบด้วย 6.1) การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 6.2) การ
สร้างเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่สูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6.3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร
ที่มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และ 6.4) การสนับสนุน
แนะนำ การช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น
ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Title	A MANAGEMENT MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF BASIC SCHOOLS IN HIGH AREA AND WILDERNESS
Author	Wilaiwan Nunta
Advisor	Associate Professor Jitima Wannasri, Ph.D.
Academic Paper	Ed.D. Dissertation in Educational Administration - (Type 2.1), Naresuan University, 2023
Keywords	Management, Internal Quality Assurance, Schools, high area and wilderness

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a management model of internal quality assurance of basic schools in high area and wilderness. The research methodology had 3 steps as follows step 1: studying the component and guidelines for internal quality assurance management of basic schools in high areas and wilderness. 1.1) the data sources were documents and related research. The research tool was a table of contents analysis. 1.2) the data sources were 3 best practice schools, selected by purposive sampling method. The group of data providers were 6 school administrators and teachers who are responsible for quality assurance from 3 schools. The research tool was a semi-structured interview form. 1.3) the data sources were 5 experts, selected by purposive sampling method. The research tool was a semi-structured interview form. Step 2: creating and checking the appropriateness of the management model of internal quality assurance of basic schools in high areas and wilderness by 9 experts. The research tool was a checking the appropriateness form. Step 3: evaluating the feasibility and usefulness of the model. The group of data providers were 120 school administrators and teachers who are responsible for quality assurance from 60 high areas and wilderness schools in the upper northern region, selected by purposive sampling method. The research tool was a evaluating the feasibility and usefulness of model form. The data were

analyzed by averaging and standard deviation.

The results of the research found that the management model of internal quality assurance of basic schools in high areas and wilderness had 6 components as follow component 1: principle, component 2: objectives, component 3: input factors included 3.1) personnel were 1) school administrators, 2) teachers, 3) basic school committee. 3.2) other factors included 1) operating budget, 2) the school had curriculum that consistent with the context. Component 4: operation process included 4.1) preparation stage, 4.2) operation planning stage, 4.3) operation stage, 4.4) quality inspection and review stage, 4.5) development and improvement stage, 4.6) preparation for external evaluation stage. Component 5: educational quality included 5.1) student quality, 5.2) management quality, and 5.3) teaching quality. Component 6: success factors included 6.1) creating incentives for internal quality assurance operation, 6.2) Creating a network of school in highland areas to develop the quality of education, 6.3) having an organizational culture that focuses on overall quality that facilitates internal quality assurance operations and, 6.4) Support, advice, and assistance from the original affiliation agency. The results of the evaluation of the feasibility and usefulness of internal quality assurance of basic schools in high areas and wilderness found that the overall level was at the highest level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาและกรุณาในการให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้แนะนำ ติดตาม ดูแล การดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรุประชีวิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิรพร เขาวนชัย ที่ได้อนุเคราะห์ตรวจสอบความถูกต้อง เจริญเนื้อหา และดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือในการวิจัย และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบัน พรเวียง ดร.โอโณทัย ไทยวรรณศรี นายปิลัทธ์ อุดมวงษ์ นายสำเร็จ ไกรพันธ์ และดร.ปัทมา ภูสวาสดี ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ บุญรอด ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์ ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์ ดร.จิตราภรณ์ ไยศิลป์ ดร.ปรีชาชาญ อินทรชิต และดร.ณรงค์ อภัยใจ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในเขตภาคเหนือ ตอนบน ในการการตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มี พระคุณทุก ๆ ท่าน และบิดามารดา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การศึกษาต่อไป

วิไลวรรณ นันตะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการบริหารคุณภาพองค์กร.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	69
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	91

กรอบแนวคิดการวิจัย	94
บทที่ 3วิธีดำเนินการวิจัย	95
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการ บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	97
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	103
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร.....	107
บทที่ 4 ผลการวิจัย	110
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร.....	111
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	162
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	181
บทที่ 5 บทสรุป.....	194
สรุปผลการวิจัย.....	197
อภิปรายผล	205
ข้อเสนอแนะ	212
บรรณานุกรม	213
ภาคผนวก.....	219
ประวัติผู้วิจัย	297

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์แนวทางและองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา.....	40
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา	44
ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	47
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์กระบวนการดำเนินงาน	62
ตาราง 5 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษา	69
ตาราง 6 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ	74
ตาราง 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร	82
ตาราง 8 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice).....	100
ตาราง 9 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ตาราง 10 แสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบ	106
ตาราง 11 แสดงผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากการศึกษาเอกสาร.....	111
ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษา ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice).....	114
ตาราง 13 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากผู้ทรงคุณวุฒิ	129

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษารองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการศึกษาเอกสาร ศึกษาจากสถานศึกษาที่ มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	146
ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	168
ตาราง 16 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน	181
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดารโดยภาพรวม.....	182
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร องค์ประกอบ 1 หลักการ	183
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดารองค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์.....	184
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า	185
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน.....	187
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา	191

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ	193
--	-----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงทฤษฎีระบบ.....	14
ภาพ 2 แสดงความสัมพันธ์ของระบบ	16
ภาพ 3 แสดงองค์ประกอบเชิงระบบการบริหารวิชาการ.....	17
ภาพ 4 แสดงรูปแบบระบบพื้นฐานการบริหารของลูนน์เบิร์ก, และออร์นสไตน์	18
ภาพ 5 แสดงวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง.....	20
ภาพ 6 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	94
ภาพ 7 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	95
ภาพ 8 ร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร.....	163
ภาพ 9 รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนในถิ่นทุรกันดาร	176

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา มาตรา 6 “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มาตรา 8 กำหนดหลักการจัดการศึกษายึดหลัก 3 ประการ ดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศ การที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ต้องอาศัยการศึกษาเป็นสำคัญ เพราะการศึกษาสามารถพัฒนามนุษย์เกิดความรู้ และสามารถนำความรู้มาพัฒนาตน ยังเป็นตัวกำหนดทิศทางการเจริญเติบโตของประเทศอีกด้วย ดังนั้นหากประเทศไทยมีการพัฒนาการจัดการศึกษา และวางแผนการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมมีต้นทุนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพช่วยกันพัฒนาประเทศให้ก้าวไกล และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ สอดคล้องกับนิวัตต์ น้อยมณี (2562, น. 18) กล่าวว่า การศึกษาความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาคน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) และยุคเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge - based Economy)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เร่งปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา สร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สามารถตอบโจทย์ความหลากหลายทางการศึกษา และการพัฒนาของโลกอนาคต มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมีทักษะที่จำเป็นในโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว มีทักษะการสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพลเมืองที่รู้สิทธิ หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนเร่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องสุวิทย์ เมษินทรีย์ (2560) กล่าวว่า “คน” ถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติแต่ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่งผลให้การพัฒนาขาดความสมดุล ประเทศต้องเลิกการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับความทรุดโทรมของสิ่งแวดล้อม และความเสื่อมโทรมของสังคม เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ประเทศไทยต้องสร้างศักยภาพของคนด้วย

การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ด้วยการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดสังคมที่มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ 1) สังคมที่สามารถ สร้างรายได้และประกอบธุรกิจ 2) สังคมแห่งโอกาส เป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และ 3) สังคมที่เกื้อกูล แบ่งปัน และสังคมที่คนต่างมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพและเป็นไปตามที่โลกอนาคตต้องการ

งานวิชาการถือเป็นงานสำคัญและหัวใจของสถานศึกษา เป็นการดำเนินการเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยงานสำคัญต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และงานอื่นที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน เช่น การนิเทศ การแนะแนว การประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นผลมาจากความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 13) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา ดูจากวิธีการและผลผลิตของการดำเนินงานวิชาการ ไม่ว่าจะเป็วิธีการจัดการเรียนการสอนของครู หรือความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างแรงจูงใจ คอยกระตุ้น และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูร่วมมือในการงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 7) กล่าวถึงความสำคัญการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการนำนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ ให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเกิดผลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2560, น. 2) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของโลกยุคปัจจุบันและอนาคต จำเป็นต้องมีหลักประกันว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และเชื่อมั่นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง โดยเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเอง และต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา ต้องมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อเด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมไทยให้มีสันติสุข มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เศรษฐกิจมั่นคง และสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ เปรียบเสมือนกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อน ผดุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นระบบและได้มาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นดังกระจกสะท้อนวิธีการ กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา ตลอดจนภาคีเครือข่าย ชุมชนและผู้ปกครอง ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิด วิจิตร ศรีสะอ้าน (2556, น. 21) มีแนวคิดที่ว่า สถาบันการศึกษาต้องบูรณาการระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาปกติ และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร เสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาต้องมีการกำหนด มาตรฐานคุณภาพ ตัวชี้วัดและเป้าหมายชัดเจน ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ เปรียบเสมือนยุทธวิธีในการจัดการศึกษามีคุณภาพ ย่อมขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จากการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้ประเทศไทยมีการรับรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม อารยะประเทศ ความคาดหวังของสังคม ความต้องการของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 6 ได้กล่าวถึง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีสาระสำคัญในมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกหน่วยงานทางการศึกษาต้องปฏิบัติ และเป็น กระบวนการบริหารจัดการที่เป็นกลไกสำคัญ ให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ สาธารณชนว่าสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และ หน่วยงานที่กำกับดูแลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ มุ่งคุณภาพ ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ติดตามผลการ ดำเนินงาน และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี และต้องเปิดเผยผลการดำเนินการของสถานศึกษาต่อสาธารณชน พร้อมทั้งจะถูกตรวจสอบจาก คณะกรรมการประเมินผลภายนอกในทุก 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ประเทศไทยยังมีสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงและทุรกันดาร โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนที่ อยู่ในภาวะยากลำบาก และมีปัญหาต่อการได้รับบริการทางการศึกษาอีกจำนวนหนึ่งส่วนใหญ่เกิดจาก ความยากจน ชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ และด้อยโอกาสการได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาแล้วคุณภาพ ของการศึกษายังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีปัญหาการออกกลางคันเพื่อประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ วิทยา จันทร์ศิลา (2561, น. 47) กล่าวถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ห่างไกล ทุรกันดาร การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านเป็นหย่อม บ้านตามทีราบเชิงหุบเขา บนเขา ไกลลำธาร การคมนาคมไม่สะดวก ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำสวนและมีฐานะยากจน มีความแตกต่างด้านเศรษฐกิจ สังคม และประเพณีวัฒนธรรมที่เป็น ลักษณะเฉพาะตนเอง บางพื้นที่มีผู้ลี้ภัยมีปัญหาเสพติด ปัญหาการค้ำมนุษย์ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนในพื้นที่

จากรายงานสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัญหาของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารหลายประการ เช่น ปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ขาดอาคารสถานที่และบุคลากร ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียน และงบประมาณในการบริหารจัดการ จากปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษายังไม่สามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ครบทุกโรงเรียน สอดคล้องกับ ผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2559) พบว่า มีโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐาน ร้อยละ 69.91 และมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับรองมาตรฐาน ร้อยละ 30.69 และผลการประเมินจากหน่วยงานทางการศึกษา พบว่า ผลการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประเทศไทยมีความเพียรพยายามที่จะ พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตลอดมาแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษามากมาย รวมทั้งผลลัพธ์ที่ปรากฏไม่น่าพึงพอใจหลายมิติ เช่น ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาจากข้อมูล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการทดสอบระดับชาติ เช่น การทดสอบ O-NET ใช้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาพบว่า มีนักเรียน สัดส่วนจำนวนที่ค่อนข้างน้อยที่สามารถทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ต้องเร่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และผลจากการจัดอันดับที่เกี่ยวข้องกับ ด้านการศึกษาในระดับนานาชาติของหน่วยงานในต่างประเทศจากผลการสอบ PISA มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 393 - 426 คะแนน มีผลต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาชาติที่ 500 คะแนน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, น. 1-4) และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2564, น. 84) ได้กล่าวถึง ปัญหาของการศึกษาของประเทศไทยมีหลายประการที่ต้องเร่งแก้ไข เรื่องโรงเรียนมีคุณภาพต่างกัน โรงเรียนในเมืองมีคุณภาพสูงกว่าโรงเรียนนอกเมืองหรือในชนบท และต้องปฏิรูปผู้บริหารสถานศึกษา และครูอย่างจริงจัง เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นสิ่งที่สุด และสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยในทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ จัดหาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนปฐมวัยให้พอเพียง รวมทั้งการจัดให้ได้เรียนฟรีเหมือนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School Based Management) เพื่อให้สถานศึกษามี

คุณภาพมาตรฐาน และควรให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ได้มาตรฐานเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่พื้นที่สูงและชนบท รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านครูและบุคลากร งบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี ขอความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามาช่วยพัฒนา และควรศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กรอื่น ๆ มาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงานหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารจัดการ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยการนำ ICT เข้ามาช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอน เพื่อลดภาระของครูในการจัดทำเอกสาร ผลงานทางวิชาการ เพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ สถานศึกษาควรศึกษา ทบทวนหลักเกณฑ์ประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและครบวงจร (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2561)

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษารูปแบบการ บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ บริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาภาพผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร ควรเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ควรมีลักษณะอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์เพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้
2. สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สามารถนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางการบริหาร และส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำข้อมูลสารสนเทศ นำไปกำหนดนโยบายและสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสังเคราะห์เอกสาร

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2. ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล คือ สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

Internal Quality Assurance Award (IQA AWARD) ปี 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน รวม 6 คน จาก 3 โรงเรียน

2. ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ องค์กรประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ชั้นที่ 1.3 การศึกษาองค์กรประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ความรู้และประสบการณ์บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือเป็นผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือ เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา

2. ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ องค์กรประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ชั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยข้อมูลจากการศึกษารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่าง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. ได้นำร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยนำส่งแบบการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

2. ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 60 คน รวมจำนวน 120 คน จาก 60 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารในจังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 จังหวัดๆละ 10 โรงเรียน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา

2. ประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

นียมศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา

2. องค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง สิ่งที่เป็นโครงสร้างหรือแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

3. แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง แนวปฏิบัติหรือกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และสถานศึกษาที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

4. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง แผนภาพโครงสร้างของความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ เพื่อการดำเนินการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือ ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ หมายถึง แนวคิดที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มุ่งเน้นหลักการในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน 2) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 3) การติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 4) การบริหารคุณภาพการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5) หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา และ 6) หลักการบริหารงานแบบบูรณาการเชิงพื้นที่

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและผลที่ต้องการให้เกิดจากการดำเนินการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้ 1) เพื่อให้เกิดการพัฒนาครอบคลุมด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง 2) เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน 5) เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 6) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง เป็นทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 2 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านบุคคล มี 3 ด้าน ดังนี้ 1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2) ครูผู้สอน 1.3) คณะกรรมการสถานศึกษา 2) ปัจจัยอื่น มีดังนี้ 2.1) สถานศึกษามีงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรม 2.2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 2.3) การสนับสนุน และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และ 4) สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน หมายถึง ขั้นตอนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ เป็นขั้นที่สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร โดยสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้น ส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง มีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน เป็นการจัดเตรียมการดำเนินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเริ่มจากสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจ สื่อสาร และประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน และผู้อำนวยการสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาและสะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในแก่ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ ผู้บริหารใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้ กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และสรุปผลการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก มีคณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนสถานศึกษาเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก และสถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 3 ด้าน 1) คุณภาพผู้เรียน มีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตลอดจนผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะตามหลักสูตร เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคมอย่างมีความสุข มีทักษะในการประกอบอาชีพในชุมชนบนพื้นที่สูง และมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง 2) คุณภาพการบริหารจัดการ โดยสถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูงและมีระบบบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) คุณภาพการเรียนการสอน โดยครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง สามารถใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ เป็นสิ่งที่สนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) มีการสร้าง

เครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) มีวัฒนธรรมองค์กร มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และ 4) การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

5. ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ว่ามีความเหมาะสมถูกต้องทางวิชาการ

6. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

7. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา

9. ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อนำเสนอ รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
ในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพองค์กร

- 1.1 ทฤษฎีบริหารเชิงระบบ
- 1.2 กระบวนการบริหาร (PDCA)
- 1.3 การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management)
- 1.4 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

- 2.1 องค์ประกอบและแนวทางการประกันคุณภาพภายใน
- 2.2 หลักการของการประกันคุณภาพภายใน
- 2.3 วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน
- 2.4 กระบวนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.5 ปัจจัยนำเข้าการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
- 2.6 คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- 2.7 ปัจจัยความสำเร็จการประกันคุณภาพภายใน

3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

- 3.1 ความหมายของรูปแบบ
- 3.2 ประเภทของรูปแบบ
- 3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
- 3.4 การตรวจสอบรูป

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

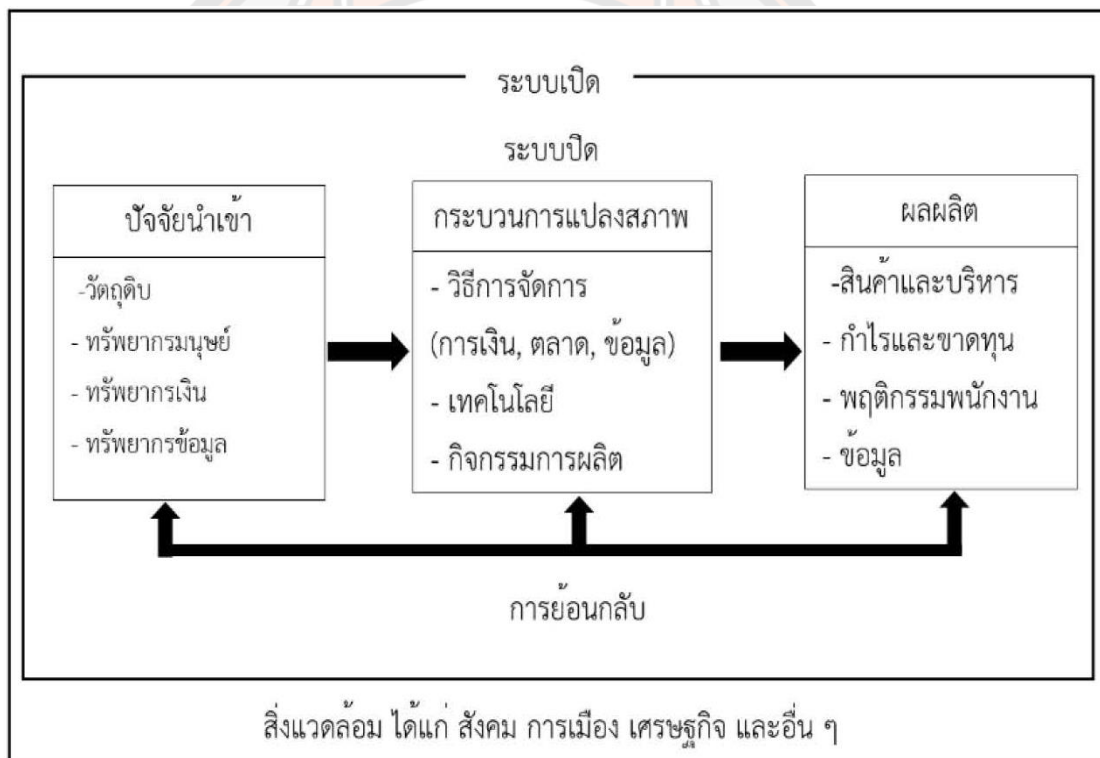
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการบริหารคุณภาพองค์กร

1. ทฤษฎีบริหารเชิงระบบ

มีนักการศึกษาหลายท่านที่ให้ความหมายและได้อธิบายถึงทฤษฎีระบบไว้ ดังนี้

วรรัตน์ เขียวไพรี (2542, น. 36 -38) ให้ความหมายระบบ (System) คือ องค์ประกอบ แต่ละส่วนสัมพันธ์กัน และมีหน้าที่ให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ระบบจะต้องแสวงหาปัจจัยนำเข้า (Input) จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก การแปลงสภาพปัจจัยนำเข้าด้วยวิธีการต่าง ๆ และผลักดัน ให้ผลผลิตกลับไปสู่สิ่งแวดล้อม มีลักษณะความสัมพันธ์เหมือนรูปภาพด้านล่าง แสดงถึงระบบขององค์การ มืองค์ประกอบ 5 ตัว คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ขบวนการแปลงสภาพ (Transformation Process) ผลผลิต (Output) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อปรับปรุงปัจจัยนำเข้าและสิ่งแวดล้อม (Environment)

ภาพ 1 แสดงทฤษฎีระบบ

ที่มา: วรรัตน์ เขียวไพรี, 2542, น. 36

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงทฤษฎีระบบว่ามีส่วนสำคัญต่อการศึกษา การบริหารองค์การ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบปิด (Closed System) ระบบเปิด (Open System) ความเสื่อมถอย (Entropy) การร่วมมือ (Synergy) และระบบย่อย (Subsystem) ดังนี้ ระบบปิด (Closed System) คือ ระบบที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับอิทธิพลและสภาพแวดล้อมภายนอก แนวคิดการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์มีสมมุติฐานเป็นระบบปิด และระบบเปิด (Open System) คือ ระบบที่มีปฏิสัมพันธ์กับอิทธิพลและสภาพแวดล้อมภายนอก ในสภาพความเป็นจริง ปัจจุบันทุกองค์กรเป็นระบบเปิดและการละลายสิ่งแวดล้อมอาจทำให้การดำเนินงานขององค์กรล้มเหลว

นิรมล กิติกุล (2546, น. 46-47) ได้กล่าวว่าทฤษฎีระบบ (System Theory) เป็นแนวคิดเชิงระบบ เป็นการจัดการระบบหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประกอบขึ้นด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระหว่างส่วนต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์องค์การในเชิงระบบประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ล้วนมีผลกระทบต่อโครงสร้างขององค์การ ซึ่งสรุปคุณลักษณะสำคัญของระบบ ดังนี้

1. ส่วนต่าง ๆ ของระบบจะอยู่ในสถานะที่เคลื่อนไหวได้
2. การเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ จะมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบต่างกัน
3. ในระบบหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยระบบย่อย ๆ มากมายและภายในแต่ละระบบย่อย อาจจะมีระบบย่อยลงไปอีก
4. การเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ อาจมีผลทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงส่วนอื่นในระบบนั้นด้วย หรือเปลี่ยนแปลงระบบย่อยหนึ่งอาจทำให้กระทบกระเทือนถึงระบบที่ใหญ่กว่าได้

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงประเภทของระบบว่ามี 2 ประเภท คือ ระบบปิด (Close System) และระบบเปิด (Open System) ดังนี้

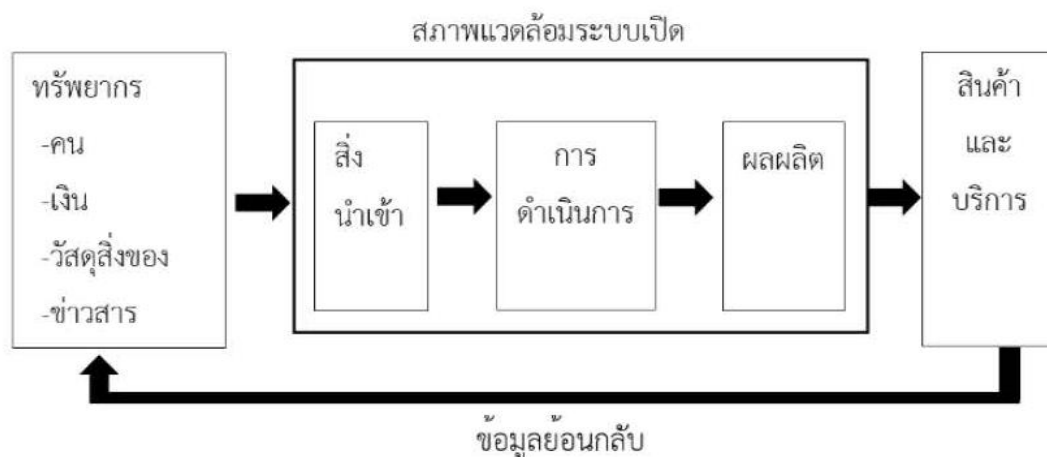
1. ระบบปิด (Close System) เน้นเฉพาะภายในองค์การ โดยไม่สนใจสภาพแวดล้อมภายนอก
2. ระบบเปิด (Open System) ลักษณะจะขยายกว้างโดยให้ความสนใจสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะช่วยให้องค์การสามารถติดตามและปรับระบบการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์การแบบระบบเปิดจึงมีความสมบูรณ์และถูกต้องมากกว่าระบบปิดองค์ประกอบของระบบตามแนวความคิดของนักการศึกษาท่านนี้มีอยู่ 5 องค์ประกอบ คือ
 - 2.1 สิ่งที่ใช้ในการผลิต (Input ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและข่าวสารข้อมูล
 - 2.2 การดำเนินงาน (Process) ขบวนการเปลี่ยนแปลงสิ่งนำเข้า (Input) ให้เป็นผลผลิต (Output) ได้แก่ สินค้าและบริการ
 - 2.3 ผลผลิต (Output) คือ สิ่งที่วัดความสำเร็จของระบบ

2.4 สิ่งแวดล้อม (Environment) ลักษณะปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อระบบ

2.5 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นสภาพของระบบในส่วน

ต่าง ๆ

จากองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แสดงความสัมพันธ์เป็นแผนภาพ ดังนี้

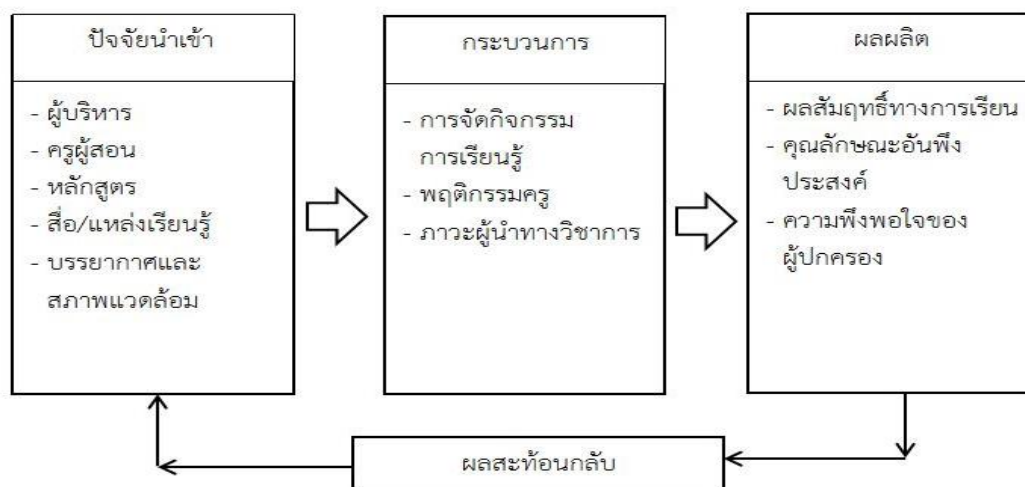

ภาพ 2 แสดงความสัมพันธ์ของระบบ

ที่มา: นิรมล กิติกุล, 2546, น. 46

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 12) กล่าวว่า การใช้แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
2. กระบวนการ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมครูภาวะผู้นำทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. ผลผลิต คือ ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ภาพ 3 แสดงองค์ประกอบเชิงระบบการบริหารวิชาการ

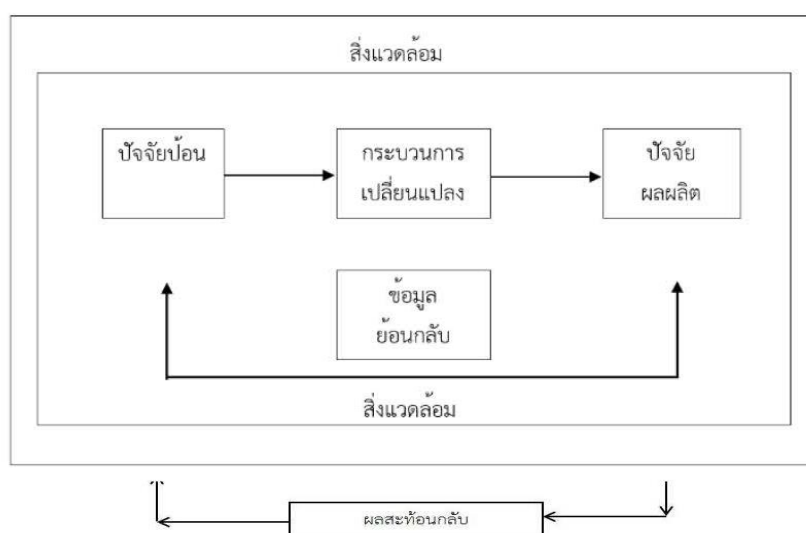
ที่มา: จิตินา วรณศรี, 2557, น. 12

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, น. 175 -186) ได้กล่าวถึง ระบบในแนวคิดของเซนต์ทฤษฎีเชิงระบบว่าเป็นชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยหนึ่ง เพื่อเป้าหมายเฉพาะและให้ความหมายของทฤษฎีระบบ ว่าเป็นวิธีการอย่างถึงในการมองสถานศึกษาเป็นระบบสังคมและเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ในการศึกษาองค์การจึงต้องศึกษาทั้งระบบโดยรวม (As a Whole) ซึ่งนำองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกองค์การและสิ่งแวดล้อมมาพัฒนา หลักการคิดเป็นระบบของเซนต์ มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. การคิดเป็นระบบ (System thinking) เป็นกรอบแนวคิดรวมยอด ที่เห็นส่วนทั้งหมดมีความสัมพันธ์และกลมกลืนกัน
2. การรอบรู้ส่วนบุคคล (Personal Mastery) เป็นกระบวนการในการมีปณิธานความมุ่งมั่น ต่อวิสัยทัศน์ (Vision) ความเป็นเลิศ (Excellence) และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)
3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) เป็นการแลกเปลี่ยนภาพพจน์แห่งอนาคตที่ต้องการเป็นจริงร่วมกัน (การมองการณ์ไกลร่วมกัน)
4. การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) เป็นกระบวนการของการเรียนรู้ร่วมกันโดยถือว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” (Two heads are better than one)
5. การมีรูปแบบการคิดในใจ (Mental Models) เป็นรูปแบบการคิดฝังลึกอยู่ในใจที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมส่วนบุคคลและส่วนองค์การ

ลูนันเบิร์ก, และออร์นสไตน์ (Lunenburg, & Ornstein, 2000 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560) เห็นว่าทฤษฎีระบบ (Basic Systems Theory) ในการบริหารองค์การ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ปัจจัยป้อน (Inputs) ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และข้อมูลที่ใช้ในการผลิตและการบริการ
2. กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) เป็นการนำเทคโนโลยีและหน้าที่การบริหารจัดการ ปัจจัยป้อนนำไปสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลง หรือแปรรูปในสถานศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนกลายเป็นพลเมืองที่มีการศึกษาและสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไป
3. ปัจจัยผลผลิต (Outputs) ได้แก่ ผลผลิตภัณฑ์และการบริการขององค์การที่องค์การสถานศึกษาผลิตและถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งผู้สำเร็จการศึกษาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback เป็นสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยผลผลิตหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกปัจจัยป้อนระหว่างวงจรต่อไปข้อเสนอแนะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการเปลี่ยนแปลงและผลผลิตในอนาคต
5. สิ่งแวดล้อม (Environment หมายถึง สิ่งที่อยู่องค์การ ได้แก่ การกีดกันทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ที่มากระทบต่อองค์การ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ ดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพ 4 แสดงรูปแบบระบบพื้นฐานการบริหารของลูนันเบิร์ก, และออร์นสไตน์

ที่มา: สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, น 175

นอกจากนั้น ลูว์นเบิร์ก, และออร์นสไตน์ ได้กล่าวถึง การนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ปัจจัยป้อน (Input) คือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และความรู้ นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ จากส่วนกลาง ตลอดจนการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่จัดให้นักเรียนได้รับบริการทางศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น เป็นหน้าที่สำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องบูรณาการเป้าหมาย สู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

2. กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformational Process) เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษา ทำการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยป้อนจากสภาพแวดล้อมภายนอกให้เป็นปัจจัยผลผลิต (Output) โดยมีกระบวนการเปลี่ยน ได้แก่ การดำเนินงานภายในสถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา ความสามารถด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านงานวิชาการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ และความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

3. ปัจจัยผลผลิต (Output) เป็นสิ่งที่คาดหวังให้บรรลุจากกระบวนการเปลี่ยนแปลง หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องจัดหาและการใช้ปัจจัยป้อนผ่านกระบวนการบริหาร เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร การสร้างแรงจูงใจ การนำการตัดสินใจ การสื่อสาร การพัฒนาหลักสูตร การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตออกมาในสถานศึกษา ปัจจัยผลผลิตได้แก่ นักเรียนและครู เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การออกกลางคันของนักเรียน การขาดเรียนของนักเรียน การมาปฏิบัติราชการของครู การออกจากงานของครู ความสัมพันธ์ของครูและผู้บริหาร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ความรักในองค์กรของบุคลากรในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ของโรงเรียน และชุมชน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีเชิงระบบจะประกอบไปด้วย องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หมายถึง ทรัพยากรขององค์กร ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน วัตถุดิบ ทรัพยากรด้านข้อมูล เทคโนโลยี พลังงาน และอื่น ๆ

2. กระบวนการแปรสภาพในการบริหาร (Transformations Process) หรือกระบวนการดำเนินงาน หมายถึง วิธีการบริหารจัดการทรัพยากร (คน เงิน วัตถุดิบ เทคโนโลยี ข้อมูล และการตลาด) กิจกรรมการดำเนินงานขององค์กร ตามกิจกรรมการผลิต อื่นๆ

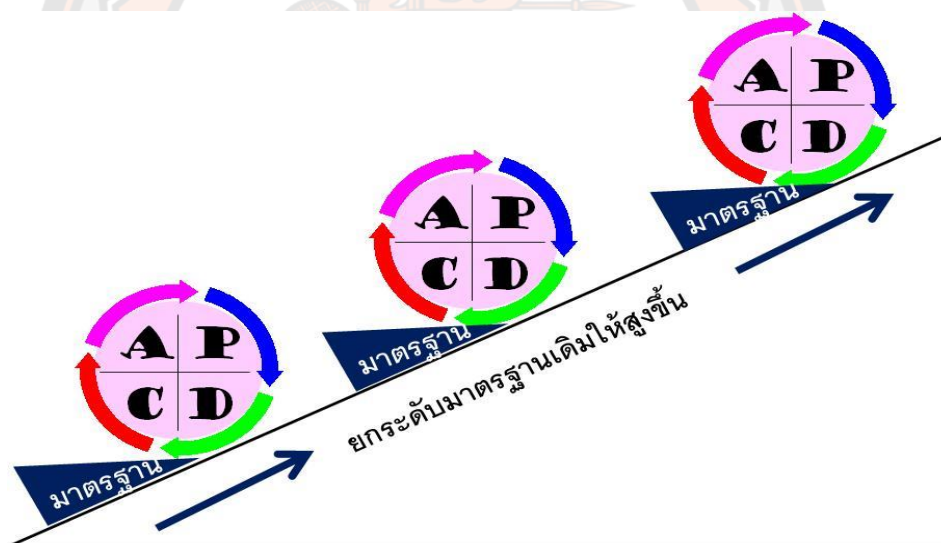
3. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลผลิตและการบริการ คือ ผลิตภัณฑ์ บริการผลลัพธ์ ด้านการเงิน กำไรและขาดทุน พฤติกรรมพนักงาน ข้อมูล วัตถุดิบที่เหลือ ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสีย

4. ผลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลที่สะท้อนจากการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุง ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการแปรสภาพ

5. สิ่งแวดล้อม มี 2 ด้าน ดังนี้ 1) สิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน โครงสร้างองค์การสภาพการทำงาน บรรยากาศในการทำงาน และ 2) สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย คู่แข่งขันและอื่น ๆ

2. กระบวนการบริหาร (PDCA)

กระบวนการบริหาร (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไปวิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน เพื่อให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด โดยเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ภาพ 5 แสดงวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554

ขั้นตอนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

การวางแผนช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต ช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น ด้านแรงงาน วัตถุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ และช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้และทักษะ การวางแผนที่ดีสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ควรมีการกำหนดให้ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบ หัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ สามารถแสดงถึงการแก้ปัญหาเกิดขึ้น จากการปฏิบัติงาน พร้อมสู่การพิจารณาที่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้าง เพื่อการปรับและเปลี่ยนแปลง นั้น และระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ และกำหนดทางเลือกการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO)

ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการลงมือปฏิบัติ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้ กำหนดไว้ ในขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปใน ทิศทางที่วางแผนหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบร่วมกัน และติดตามความคืบหน้า ที่เกิดขึ้นหากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าในการลงมือปฏิบัติ และติดตามระดับความสำเร็จหลังสิ้นสุดโครงการ เพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาด น้อยที่สุด และคุ้มค่า คุ้มทุน

3. ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check)

การตรวจสอบและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติในขั้นที่สอง สามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือต้องรู้ว่า จะตรวจสอบ อะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้น ตอนถัดไป กรอบและแนวทางการตรวจสอบและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

3.1 ตรวจสอบและประเมินผลขั้นตอน ของการดำเนินงาน ได้แก่ ขั้นการศึกษาข้อมูล มีการศึกษาข้อมูลได้ครบถ้วน ขั้นการเรียงงาน การเตรียมงานตามแผนงานมีความพร้อมหรือไม่ ขั้นดำเนินงาน มีบุคลากรและทรัพยากรหรือไม่ ขั้นตอนการประเมิน มีเครื่องมือและขั้นตอนการ ประเมินผลที่เหมาะสม

3.2 ตรวจสอบประเมินผลงาน ตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น Delta Principle คือ เกณฑ์ การประเมิน

3.3 ตรวจสอบ และประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จาก ข้อมูลการรับบริการหรือการให้คำแนะนำจากผู้รับบริการโดยตรง

3.4 ตรวจสอบและประเมินคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้แก่ บุคลากรมีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานหรือไม่ เพียงใด วัสดุอุปกรณ์สำนักงานหรือเครื่องใช้ว่ามีขีดความสามารถที่เหมาะสมและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพเพียงใด ระบบการทำงาน เช่น ระบบการให้บริการระบบการสื่อสารภายในองค์กร มีความเหมาะสมมากพอกับการบรรลุเป้าหมายคุณภาพหรือไม่ ระบบการบริหารงาน ประกอบด้วย องค์กร โครงสร้าง การบริหารด้านการผลิตและกำหนดเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร ความต้องการของผู้รับบริการเป็นอย่างไร งบประมาณที่ใช้ลงทุน มีความจำเป็นและเพียงพอกับการสร้างคุณภาพหรือไม่ ทักษะคติ ของบุคลากรมีความกระตือรือร้นต่อการทำงาน สามารถสร้างงานที่มีคุณภาพหรือไม่ อย่างไร เมื่อดำเนินงานตรวจสอบและประเมินคุณภาพแล้ว ควรมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลต่อฝ่ายบริหาร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

การดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบมีอยู่ 2 กรณี ดังนี้
กรณีที่ 1 ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัติ นั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีกซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิมหรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้

กรณีที่ 2 ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ควรนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มารวบรวมไว้วิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร ดังต่อไปนี้คือ มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ เปลี่ยนเป้าหมายใหม่

โดยมีผู้ที่วิจัยนำวงจรกระบวนการบริหารคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการรูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

จำรัส นองมาก (2545) กล่าวถึงการนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพในแต่ละขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนเพื่อเตรียมการปฏิบัติ (Plan = P) การวางแผนหรือการจัดทำแผนเป็นการเตรียมการอย่างฉลาดรอบคอบในการปฏิบัติงาน เป็นการเตรียมการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน เกี่ยวข้องกับงาน และเกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่าง ๆ ของหน่วยงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 2) การปฏิบัติตามแผน (Do = D) การปฏิบัติตามแผนเป็นการบริหารแผน แผนงาน หรือโครงการของแต่ละคนตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ บุคลากรในหน่วยงานต่างปฏิบัติตามภารกิจตามที่ได้เตรียมการ หรือวางแผนไว้ล่วงหน้าไว้แล้วในงานของตนเองที่ต่างก็มุ่งเพื่อพัฒนา ให้ดีขึ้นตลอดเวลา 3) การตรวจสอบและประเมินผล (Check=C) การตรวจสอบและการประเมินผล เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการปฏิบัติในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทราบการดำเนินงานประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ 4) การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act =A) ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบและประเมินในขั้นตอนก่อนหน้านี้ ถ้าผลการประเมิน พบว่า งานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ก็ต้องเร่งรัด ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน หรือ

ใช้เวลาในการทำงานมากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้ให้สำเร็จ แต่ถ้าผลการประเมินพบว่า งานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว ในการดำเนินงานต่อไปก็จะได้ปรับเปลี่ยนตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้น

สุนันทา แก้วสุข (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท ได้แก่ สภาพแวดล้อม ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์และบุคลากร นักเรียน งบประมาณ หลักสูตรและอาคารสถานที่ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อ 3) ด้านกระบวนการ ใช้ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวิจัย และ กระบวนการบริหารวิชาการการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และดำเนินการโดยยึด หลักวงจร (PDCA) ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข ทำให้ ผ่านการประเมินในระดับดี แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัย ด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัย ด้านกายภาพและปัจจัยด้านการประกันคุณภาพ ปัจจัยภายนอกได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัย ด้านการเมือง

ศศิธร บัวทอง (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีลักษณะการขับเคลื่อนโดยการประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการ ได้แก่ การวางแผน (P) มีการแต่งตั้งคณะทำงาน วิเคราะห์บริบท กำหนดจุดเน้น และเป้าหมายในการพัฒนาในแต่ละปี วางแผนการดำเนินงานแต่ละปี
2. การดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบคุณภาพ (C)
3. การรายงาน ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพ (A) รายงานประจำปี ปรับปรุงคุณภาพและ วางแผนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ได้จัดทำวิจัยการติดตามผลการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม เน้นการขับเคลื่อนตามวงจรคุณภาพ PDCA ที่เน้นการวางแผน และการกำกับ ติดตามในทุกขั้นตอน โดยเสนอแนะของจุดเน้นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย มาตรฐาน และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ยึดตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานหรือตัวชี้วัดที่สะท้อน อัตลักษณ์ สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และชุมชน 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกัน และสามารถดำเนินการให้บรรลุค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

ที่กำหนดไว้ 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่องแบบเชิงรุก 4) มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องใน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพการจัดการศึกษา 5) มีการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและได้มาตรฐาน 6) มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) สะท้อนสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาภายใต้หลักฐานเชิงประจักษ์ และ 7) มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

จากแนวคิดการบริหารเชิงระบบ และการวงจรกระบวนการบริหารคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการรูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสรุปได้ว่า มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) ที่ดำเนินการบริหารอย่างต่อเนื่องในช่วงการปฏิรูปการศึกษา นวัตกรรมในการบริหารงานเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ ที่นำมาใช้อย่างแพร่หลายในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอย่างยิ่ง

3. การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management)

แนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพในปัจจุบัน มีจุดเริ่มต้นมาจากการที่ประเทศญี่ปุ่นได้ริเริ่มจัดประชุมกลุ่มนักวิชาการ วิศวกรและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อหาทางปรับปรุงประสิทธิภาพ การผลิต และหาทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนญี่ปุ่น เมื่อปี ค.ศ.1949 ส่วนสหรัฐอเมริกาสนใจการจัดการคุณภาพทั้งองค์กรอย่างจริงจังในราวปี ค.ศ.1980 นิยมเรียกกันมี 3 ชื่อ ได้แก่ 1) การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management – TQM 2) การจัดการคุณภาพ (Quality Management – QM) และ 3) คุณภาพทั้งองค์กร (Total Management - TM) โดย 3 ชื่อนี้ ชื่อที่นิยมเรียกกันมากที่สุดในปัจจุบัน คือ การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management – TQM) ได้มีนักวิชาการด้านคุณภาพให้ความหมายคำว่า “การจัดการคุณภาพทั้งองค์กร” (Total Quality Management: TQM) หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยองค์กรภาครัฐและเอกชน เริ่มต้นตัวและพยายามพัฒนาคุณภาพในการทำงาน ผู้บริหารในทุกองค์กรต้องให้องค์กรของตนเอง สามารถดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ มีนักวิชาการให้ความหมายของการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management) ดังนี้

แบงก์, และจอห์น (Bank, & John, 1992, p. 3) อธิบายว่า การจัดการคุณภาพทั้งองค์กรเป็นปรัชญารากฐานของธุรกิจที่มีพื้นฐานมาจากความพึงพอใจของลูกค้า กระบวนการของธุรกิจทุกอย่างเริ่มต้นที่ลูกค้าเพราะความจริงนั้นถ้าหากไม่เริ่มที่ลูกค้า ลูกค้าก็จะทำให้ธุรกิจมีอุปสรรคจนต้องสิ้นสุดลงการจัดการคุณภาพจึงเป็นเรื่องการออกแบบองค์กรให้ลูกค้าพอใจ มีอยู่ด้วยกัน 2 ส่วน คือ ส่วนแรกออกแบบสินค้าหรือบริการอย่างประณีต ส่วนที่สองทำให้แน่ใจได้ว่าระบบต่างๆ สามารถทำตามนั้นได้

มาธิส, และแจคสัน (Mathis, & Jackson, 1999, p. 77) นิยามว่า การจัดการคุณภาพ ทั้งองค์กรเป็นกระบวนการจัดการที่ครอบคลุม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงกิจกรรมองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มคุณภาพของสินค้าและบริการ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2555, น. 16) ความหมายการจัดการคุณภาพ ว่าเป็นปรัชญา และแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร มุ่งเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม องค์กรเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและมุ่งทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยการใช้เทคนิค และเครื่องมือในการจัดการคุณภาพต่างๆ

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2561, น. 131) กล่าวว่า TQM คือ กระบวนการเรียนรู้เป็นการปรับปรุง อย่างต่อเนื่องมีจุดเริ่มต้นแต่ไม่มีจุดสิ้นสุด คือ มีแต่ต้องทำกันอย่างต่อเนื่องตลอดไปเพื่อให้ดีขึ้น ๆ ตลอดเวลา TQM คือ Total Quality Management ที่เรียกกันว่าการบริหารคุณภาพโดยรวมหรือ การบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุด คือ การปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรที่มุ่งเน้นเรื่องคุณภาพ โดยสมาชิกทุกคนขององค์กรมีส่วนร่วม และมุ่งหมายผลกำไรในระยะยาวด้วยการสร้างความพึงพอใจ ให้แก่ลูกค้า รวมทั้งการสร้างผลประโยชน์แก่หมู่สมาชิกขององค์กรและแก่สังคม

สรุปความหมายของการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management) ตามที่นักวิชาการได้ให้ความหมาย คือ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร การปรับปรุงคุณภาพงาน อย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และมุ่งทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยการ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

การนำ TQM (Total Quality Management) มาใช้ในการปรับปรุงการบริการภาครัฐ

สุวรรณี แสงมหาชัย (2559, น. 32 - 44) กล่าวว่าไว้ว่าประเทศไทยปัจจุบันมีการนำ TQM มา ประยุกต์ใช้กันมากในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าหรือการให้บริการในภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรขนาดใหญ่ และมีแนวโน้มมากขึ้นเป็นลำดับด้วย จะเห็นได้จากการขอการรับรองเป็นองค์กร ที่มีการจัดการตามมาตรฐานสากล หรือ ISO 9000 องค์กรภาคอุตสาหกรรมหลายองค์กรได้ประกาศ ตนเองว่าผ่านการพิจารณาให้เป็นหน่วยงานที่มีมาตรฐานสูงระดับสากลดังกล่าว นับว่าเป็นการยกระดับ มาตรฐานขององค์กรให้สามารถแข่งขันในประชาคมโลกได้ และเป็นที่แน่นอนว่าองค์กร ภาคเอกชน อื่นๆ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับระดับมาตรฐานองค์กรของตนให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล เช่นเดียวกัน สำหรับในภาครัฐ อาจกล่าวได้ว่าภาครัฐมีความสนใจและเห็นความสำคัญของคุณภาพ ไม่น้อยกว่าใน ภาคเอกชน โดยได้มีการนำแนวความคิดเรื่อง “คุณภาพ” มาเป็นส่วนหนึ่งของข้อพิจารณาในการปรับปรุง ระบบราชการและระบบข้าราชการตามนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ การนำระบบการจัดการ เพื่อ พัฒนาคุณภาพขององค์กร หรือ TQM มาใช้เพื่อปรับปรุงการบริการภาครัฐนั้น นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เร่งด่วนที่ระบบราชการควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน

ส่วนราชการที่มีภาระหน้าที่ในการให้บริการประชาชน เพื่อวัตถุประสงค์ให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสร้างความพึงพอใจ เกิดความเป็นธรรมขึ้นแก่ประชาชนโดยส่วนรวม เป็นสิ่งพึงประสงค์สูงสุดของการบริการภาครัฐกิจกรรมการให้บริการในภาครัฐนั้น ภารกิจและบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องให้แก่ประชาชน ได้แก่ ภารกิจด้านสาธารณสุข การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการศึกษา ซึ่งจำเป็นที่รัฐต้องจัดบริการให้อย่างทั่วถึง ลักษณะกิจกรรมการให้บริการของส่วนราชการต่าง ๆ จะแตกต่างกันไปตามภาระหน้าที่ กระบวนการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความสลับซับซ้อนของงานไม่เหมือนกัน ในที่นี้จะได้หยิบยกภารกิจในการให้บริการในด้านต่าง ๆ มาเพื่อเป็นตัวอย่างในการทำความเข้าใจใน การนำ TQM ไปปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ด้านสาธารณสุข โรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุขงานของโรงพยาบาลเป็นงานที่ต้องการความมีคุณภาพเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิต ความเจ็บป่วย และความเป็นความตายของคนไม่ใช่เป็นเรื่องของเครื่องจักรเครื่องยนต์ หรือสิ่งของเครื่องใช้อื่น ๆ ปัจจัยด้านคุณภาพที่เป็นหัวใจสำคัญเป็นอันดับแรกคือคุณภาพของแพทย์ซึ่งเป็นผู้ที่รักษาโรค เนื่องจากงานของแพทย์เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้เฉพาะสาขาในขั้นสูงที่ถูกต้อง แพทย์ต้องมีคุณภาพที่จะสามารถตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยโรค รักษาหรือบำบัดให้ถูกต้องกับลักษณะของโรคและอาการของคนไข้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไข้หายจากการเจ็บป่วยหรือมีอาการทุเลาลงได้ การนำ TQM ไปปฏิบัติในการบริหารจัดการโรงพยาบาล 1) ต้องกำหนดเป้าหมายในการให้บริการแก่ประชาชนให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทุกระดับและทุกตำแหน่งมีความเข้าใจในเป้าหมายที่พึงประสงค์ของโรงพยาบาล 2) มีการวางแผนนโยบายในการให้บริการและประชาสัมพันธ์ให้พนักงานทราบตามจุดต่าง ๆ ของสถานที่ทำงานลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นลง การจัดสถานที่ให้สวยงามนำดูการบริการโดยคำนึงถึงความเสมอภาคของประชาชนผู้รับบริการให้ประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัยและได้รับการดูแลอย่างดีจากแพทย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล มีแผ่นป้ายข้อความแนะนำและ 3) มีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติของผู้ที่มาติดต่อที่เด่นชัด และเข้าใจง่ายและมีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะคอยให้บริการดูแลให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ 4) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยให้มีโอกาสร่วมรับรู้ในกระบวนการของโรงพยาบาล มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ 5) เน้นเรื่องเป้าหมายของคุณภาพในการให้บริการประชาชนและความพึงพอใจของประชาชน และเรียกร้องในสิทธิของตนที่จะได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพด้วย

2. ด้านความสงบสุขและความปลอดภัย หน่วยงานของรัฐมีภาระในการดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ กระทรวงมหาดไทย ภาระหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องในการให้บริการแก่ประชาชนมีอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ มากมาย รวมถึงสำนักงานเขตต่าง ๆ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขตที่ดิน กรมตำรวจและหน่วยบริการอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งนับว่า

งานของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันอาชญากรรม เพื่อความสงบสุขของประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดการนำ TQM ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในส่วนราชการต่าง ๆ จำเป็นที่ส่วนราชการจะต้อง 1) กำหนดเป้าหมายในการให้บริการแก่ประชาชนว่าเป้าหมายที่ต้องการคืออะไร และแต่ละฝ่ายจะให้ความร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างไร 2) กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายแต่ละแผนกนั้นจะสามารถ 3) นำ TQM ไปปฏิบัติได้ในวิธีการใดและโดยใช้รูปแบบใดนั้นเป็นกลยุทธ์ที่แต่ละส่วนราชการจะต้องวางแผน อย่างรอบคอบก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลอย่างจริงจังต่อไป

3. แนวทางการประยุกต์ใช้ TQM ในด้านการศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสามัญ ศึกษาและกรุงเทพมหานคร การให้บริการในการศึกษาในระดับดังกล่าวมีเป้าหมายสูงสุด คือ การให้ความรู้พื้นฐานแก่ประชาชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีและเป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไป นอกจากนั้น ยังต้องจัดการศึกษาโดยให้ความเท่าเทียมและความเสมอภาคกันในทุกพื้นที่ ปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน รวมถึงลักษณะทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการจัดศึกษา เช่น อาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน มาตรฐานของห้องสมุด การจัดกิจกรรม การนันทนาการ และอาคารสถานที่อื่น ๆ และการเอาใจใส่ของครู การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์คือ ความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักเรียน การมีสุขภาพอนามัยที่ดี การเป็นพลเมืองดีและมีประโยชน์ต่อสังคม จะเห็นได้ว่าการนำการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพขององค์กร (TQM) มาใช้ในการ ปรับปรุงการบริการภาครัฐนั้นสามารถกระทำได้ เนื่องจากการบริการภาครัฐเน้นการให้บริการประชาชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการที่ทำงานปฏิสัมพันธ์กับประชาชนผู้รับบริการ (Street-level bureaucrats) บุคคลเหล่านี้จึงควรได้รับการปลูกฝังและการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีจิตสำนึกในการทำงานที่เน้น คุณภาพของผลงานและการให้บริการประชาชนอย่างสุภาพให้เป็นธรรมเสมอภาคและคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ แนวทางในการนำระบบ TQM มาใช้ในการปรับปรุงการบริหารภาครัฐให้บังเกิดผลได้อย่างจริงจังนั้นจะกระทำได้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน นอกจากนั้นความยากง่ายในการนำระบบดังกล่าวเข้าไปปฏิบัติในแต่ละส่วนราชการย่อมแตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะโครงสร้างขององค์กรที่นำไปปฏิบัติ วัฒนธรรมองค์กร ประเภทของการให้บริการ ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนของอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการ เป็นต้น การสร้างความสำเร็จในการนำ TQM ไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการบริการภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ส่วนราชการนำไปพิจารณาในการกำหนดนโยบายในการนำ TQM ไปปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารราชการและการบริการประชาชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังต่อไปนี้

1.1 การสำรวจหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน เป็นการศึกษาวิจัยโดยการสำรวจว่าหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนมีหน่วยงานใดบ้าง แต่ละหน่วยงานมีขั้นตอน เงื่อนไข กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และมีการปฏิบัติงานในการให้บริการประชาชนอย่างไร มีระบบการทำงานอย่างไร ระดับความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และต่อองค์กรในภาพรวมเป็นอย่างไร

1.2 การค้นหาจุดบกพร่องที่ควรแก้ไข เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจขั้นตอนการปฏิบัติงาน ประกอบกับข้อมูลด้านความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาประมวลผลโดยวิธีการทางสถิติเพื่อพิจารณาว่าขั้นตอนใดที่สมควรจะได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการได้

1.3 การวางแผนการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

1.4 การสร้างการยอมรับวัฒนธรรมองค์กร เนื่องจากการจัดการเพื่อให้บรรลุคุณภาพนั้น เป็นแนวทางปฏิบัติใหม่ที่จะนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กร ดังนั้น การริเริ่มนำ TOM มาปฏิบัติอาจได้รับการต่อต้านจากข้าราชการบางคนที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ การที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานให้ความร่วมมือได้นั้น ก็ต้องมีการทำความเข้าใจกับข้าราชการ และผู้ปฏิบัติงานทุกคนทุกระดับในหน่วยงานให้ตระหนักถึงความสำคัญของผลงานที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสนับสนุนและส่งเสริมในการนำ TOM ไปปฏิบัติ บรรลุผลสำเร็จ การสร้างการยอมรับดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนค่านิยมของคนทุกคนในองค์กรให้มีจิตสำนึกที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจทำได้ไม่ถนัดนัก แนวทางที่ภาคเอกชนมักกระทำเพื่อปลูกฝังค่านิยมได้แก่ การติดแผ่นป้ายตามจุดต่าง ๆ ในสถานที่ทำงานแสดงปรัชญาในการทำงานหรือเป้าหมายที่สำคัญขององค์กรหรือวิธีการทำงานที่ถูกต้องและพึงปรารถนา เป็นต้น ซึ่งส่วนราชการก็สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างปฏิบัติได้ แนวทางอื่นที่อาจกระทำได้ เช่น การจัดการสัมมนาเพื่อสร้างการยอมรับค่านิยมใหม่ การจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานแนวใหม่ที่เน้นคุณภาพ เป็นต้น แนวทางการเปลี่ยนค่านิยมและสร้างการยอมรับดังกล่าวต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกของการนำ TOM ไปปฏิบัตินั้นอาจกระทำในหลายรูปแบบไปพร้อม ๆ กัน ส่วนในระยะหลัง เมื่อข้าราชการมีความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้วอาจมีการจัดสัมมนา เพื่อตอกย้ำค่านิยมที่พึงปรารถนาเป็นครั้งคราวก็ได้การสร้างการยอมรับดังกล่าว นอกจากจะปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ให้บริการแล้ว ต้องให้ประชาชนผู้รับบริการรับทราบถึงปรัชญาและแนวทางใหม่ในการให้บริการภาครัฐที่เน้นคุณภาพและความพึงพอใจของประชาชนด้วย เพื่อที่ประชาชนจะ

ได้ตระหนักถึงสิทธิของตนในการเรียกร้องการ บริการที่มีคุณภาพจากส่วนราชการด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้ส่วนราชการตื่นตัวอยู่เสมอในการ ให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนตลอดไป

1.5 การนำ TQM ไปปฏิบัติ ในหน่วยงานบริการภาครัฐนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายที่จะได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงงานดังกล่าว ในระหว่างการปฏิบัติบางครั้งอาจเกิดปัญหาหรือความไม่คล่องตัวในจุดต่าง ๆ ซึ่งควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องร่วมสัมมนากันในวงกว้างเพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะโดยมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วย นอกจากนี้ ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในลักษณะงานของตนหรือส่งเสริมให้ไปดูงานเพิ่มเติมมีการแก้ไขระเบียบเก่าที่ไม่เอื้ออำนวยในการทำงานมีการจัดระบบวิธีปฏิบัติงานให้รวดเร็ว คล่องตัวและทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานมีการมอบอำนาจให้ข้าราชการระดับล่าง สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ตามระดับหน้าที่ความรับผิดชอบมีการให้รางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม ตลอดจนมีการจัดสรรงบประมาณและค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินการปรับปรุงคุณภาพในส่วนต่างๆ ของการปฏิบัติงานด้วย

1.6 การติดตามและประเมินผล ให้มีการประเมินผลการนำ TQM ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะโดยใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้นหรือสถิติขั้นสูงเข้ามาช่วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาให้ถูกจุด มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน มีการทบทวนปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานเป็นระยะ

ดังนั้น สรุปการนำ TQM (Total Quality Management) ไปปฏิบัติในการปรับปรุงการบริการภาครัฐนั้น ประกอบไปด้วย 6 ประการ คือ

1. การสำรวจหน่วยงานว่าควรได้รับการปรับปรุงให้นำระบบการพัฒนาคุณภาพ
2. การค้นหาจุดบกพร่องที่ควรไขในองค์กร
3. การวางแผนการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยใช้ TQM
4. การเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร โดยปลูกฝังค่านิยมและการ ยอมรับในเรื่องคุณภาพ
5. การฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้มีคุณภาพ
6. การติดตามและประเมินผลการนำ TQM ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4. ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 32) สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีภารกิจการบริหารงานรองรับการกระจายอำนาจตามมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สถานศึกษามีภารกิจงานในความรับผิดชอบ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน

งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 การพัฒนาเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย

- 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอจัดตั้งงบประมาณ
- 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก สพฐ.
- 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

- 2.11 การวางแผนพัสดุ
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์
- 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงินการเก็บรักษาเงินและการเบิกจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำหรือจัดทําแบบพิมพ์ บัญชีทะเบียนและรายงาน
- 3. ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้นการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานผลการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นการเสนอขอพระราชเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.18 ส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4. ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย
 - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11 การรับนักเรียน
 - 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบหรือตามอัธยาศัย
 - 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 4.15 การทัศนศึกษา
 - 4.16 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
 - 4.17 การประชาสัมพันธ์ งานการศึกษา
 - 4.18 การส่งเสริมสนับสนุน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 - 4.19 การประสานงานราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
 - 4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน
 - 4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - 4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

วิทยา จันทรศิลา (2561, น. 71 -76) กล่าวถึงขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารแบ่งออกเป็น 2 ภารกิจ ได้แก่ 1) ภารกิจหลัก: งานวิชาการ 2) ภารกิจสนับสนุน: งานสนับสนุนงานวิชาการ รายละเอียดในแต่ละภารกิจ ดังนี้

1. ภารกิจหลัก: งานวิชาการ

ภารกิจหลัก: งานวิชาการประกอบด้วย 4 งาน ได้แก่ 1) งานพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) งานวัด ประเมินผล และเทียบโอนความรู้ 3) งานพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และ 4) งานประกันคุณภาพ รายละเอียดในแต่ละภารกิจดำเนินการดังนี้

1) งานหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

งานพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจ ดังนี้

- 1.1 พัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิถีชีวิต
- 1.2 พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก
- 1.3 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษา เพื่อดำรงไว้วัฒนธรรมและเพื่อการประกอบอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้
- 1.4 จัดหลักสูตรเฉพาะเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบปกติ
- 1.5 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินชีวิต ศิลปหัตถกรรม ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการพื้นรวมไปถึงการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนในชุมชน
- 1.6 จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบและบูรณาการเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตจริงโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด
- 1.7 จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของโครงการที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในชุมชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบปกติได้

2) งานวัด ประเมินผลและการเทียบโอนความรู้

งานวัด ประเมินผลและการเทียบโอนความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจ ดังนี้

- 2.1 วัดและประเมินผลตามสภาพจริงในกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติ
- 2.2 มุ่งเน้นการประเมินจากทักษะการปฏิบัติมากกว่าความรู้จากทฤษฎี
- 2.3 จัดให้มีระเบียบ แนวปฏิบัติ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2.4 จัดให้มีระบบการวัดและประเมินผลที่เอื้อต่อนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบปกติได้

3) งานพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยี

งานพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจ ดังนี้

3.1 พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการเปิดโลกกว้างทางการศึกษาให้นักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

3.2 พัฒนาครุภัณฑ์ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อการใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

3.3 พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดหา จัดทำ สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

3.4 พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

4) งานประกันคุณภาพการศึกษา

งานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร มีภารกิจ ดังนี้

4.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความเหมาะสม กับบริบทของพื้นที่และมีการกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อเป็นพัฒนาการของสถานศึกษา

4.2 พัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียน เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรการใน การส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดาร

4.3 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก

2. ภารกิจสนับสนุน: งานสนับสนุนงานวิชาการ

ภารกิจสนับสนุน: งานสนับสนุนงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 งาน ได้แก่

1) งานบุคลากร 2) งานแผนและงบประมาณ 3) งานสำมะโนนักเรียนและระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 4) งานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและภาคีเครือข่าย รายละเอียดในแต่ละภารกิจดำเนินการดังนี้

(1) งานบุคลากร

งานบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมีภารกิจ ดังนี้

- สร้างแรงจูงใจให้ผู้บริหารและครูสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยจัดสวัสดิการที่เหมาะสม เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินการปฏิบัติงาน ตลอดจนการให้รางวัลและการยกย่องเชิดชูเกียรติ

- พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาให้มีความเข้าใจในวัฒนธรรม และบริบทของชุมชนเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับบริบทชุมชนได้

- ปรับระบบการบริหารให้ยืดหยุ่น และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนเพื่อให้เกิดแรงจูงใจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

- ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการศึกษาต่อการฝึกอบรม และการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

(2) งานแผนและงบประมาณ

งานแผนและงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจดังนี้

- กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและแผนเฉพาะกิจอื่น ๆ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เน้นองค์รวมเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาคุณภาพของนักเรียนและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

- ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ไม่มุ่งผลทางธุรกิจ แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบให้การบริหารงบประมาณที่ได้จากการระดมทรัพยากรเป็นไปอย่างโปร่งใส ตลอดจนมีการประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

(3) งานสำมะโนนักเรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

งานสำมะโนนักเรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจดังนี้

- สำมะโนประชากรในวัยเรียนทุกคนในพื้นที่ โดยมีการจัดทำข้อมูลนักเรียนวัยเรียนในพื้นที่เป็นรายบุคคล

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนและตรวจสอบข้อมูลของประชากรวัยเรียนทั้งที่มีชื่อในทะเบียนราษฎรและไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร

- ติดตามช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่จะออกกลางคันเป็นรายบุคคลโดยความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

- จัดบริการ และสวัสดิการให้กับนักเรียนที่เฝ้าต่อการได้รับโอกาสทางการศึกษา

(4) งานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและภาคีเครือข่าย

งานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและภาคีเครือข่ายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภารกิจดังนี้

- เสริมพลังอำนาจผู้ปกครองและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการจัดอบรม ให้ความรู้ ศึกษาดูงานให้กับผู้ปกครองและผู้นำชุมชนถึงบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน องค์กรความรู้จะเกิดการถ่ายทอดและเชื่อมโยงกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

- ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด สำนักงานสาธารณสุข / โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนและคนในชุมชน

- ประสานกับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงกับสภาพชีวิตจริงเพื่อที่จะพัฒนานักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

- ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปภาคีเครือข่ายกับสถานศึกษาที่มีศักยภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ เช่น โรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องสถานศึกษาเครือข่ายสถานศึกษา คู่พัฒนา เป็นต้น

ดังนั้น สรุปการนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมาใช้ในการบริหาร เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายสรุป มีขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา มีทั้งหมด 4 งาน ดังนี้

1. งานการบริหารงานวิชาการ มีงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง
2. งานการบริหารงานงบประมาณ
3. งานการบริหารงานบุคคล
4. งานการบริหารงานทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในประเทศไทยเริ่มปรากฏอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน กำหนดหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, น. 51) ได้ปรับแนวทางเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในประเทศไทย ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักการ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวงสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหนึ่งงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมิน คุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษา อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งใน 5 ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาทุกแห่งให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือบุคคลภายนอกที่สำนักงาน ดังกล่าวที่ทำการประเมินภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ได้ดำเนินการให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อผลการประเมินต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการอาชีวศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุง

องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกนี้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา คุณภาพของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการรับบริการและเท่าเทียมกัน ได้มีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

อุดม ชูลีวรรณ (2559) ได้ทำวิจัย รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล และเสนอรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ และ 7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน แล้วนำองค์ประกอบไปสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากลได้ 6 ระบบ ดังนี้ ระบบที่ 1 การนำองค์กร โดยต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทาย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องนำวิสัยทัศน์มาดำเนินการในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 3 การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรตามความสามารถของผู้เรียน โดยการรับฟังผู้เรียน ระบบที่ 4 การวัด สารสนเทศ และการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานทุกระบบ ระบบที่ 5 พัฒนาบุคลากรเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ และระบบที่ 6 ระบบการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

พิมพ์นารา เสวานิตย์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบการบริหารระบบคุณภาพ 5 องค์ประกอบ 19 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร ด้านที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร และด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการมีกระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การควบคุมคุณภาพ (การวางแผน P=Plan) ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การจัดโครงสร้างการบริหาร 3) การจัดระบบสารสนเทศ 4) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจติดตามคุณภาพ (การดำเนินการ D=Do) ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำการบริหาร 2) กระบวนการขับเคลื่อนคุณภาพ 3) การมีส่วนร่วม 4) การดำเนินการระบบประกันคุณภาพและ 2.5 การนิเทศกำกับติดตาม ขั้นตอน 3 การประเมินคุณภาพ (การตรวจสอบและการปรับปรุง) ประกอบไปด้วย 1) การประเมินตนเอง 2) การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และ 3) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมตาม องค์ประกอบและกระบวนการบริหารคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สุรินทร์ จาดเปรม (2562) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา สมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบ คือ ขาดแคลนครูและความต้องการ คือ ครูครบชั้นเรียน และวิธีปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รูปแบบการบริหารประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดประสงค์ 3) กระบวนการ 4) ผลผลิต 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ และคู่มือการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การศึกษารูปแบบ บทที่ 3 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 4 การจัดโครงสร้างบริหาร และบทที่ 5 ข้อควรปฏิบัติ ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

เฉลิมพร กุมภา (2563) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ขนาดเล็กประกอบด้วย สมรรถนะของผู้บริหาร เครือข่ายความร่วมมือ ทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบไปด้วยแนวคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ประกอบไปด้วย 2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ สมรรถนะผู้บริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา นวัตกรรมทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ 2.2 กระบวนการ ได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือ ชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการคุณภาพภายนอก 2.3 ผลผลิต
สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.4 นำผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุง ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ
และการประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพด้านความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์แนวทางและองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	อุดม ชูสิทธิ์ (2559)	พิมพ์นารา เสาวนิตย์ (2562)	สุรินทร์ จิตเปรม (2562)	เฉลิมพร กุณา (2563)	องค์ประกอบและแนวทาง การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในถิ่นทุรกันดาร
1. การมีส่วนร่วมแบบร่วมมือร่วมใจ ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา		✓	✓		องค์ประกอบ 1 หลักการ
2. การรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา			✓	✓	
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคน ในสถานศึกษา	✓		✓		
4. สร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสียในการดำเนินงานของ สถานศึกษามีคุณภาพ	✓			✓	องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์
5. เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการ ปฏิบัติงานของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน			✓		
6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	องค์ประกอบ 3
7. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	✓	✓	✓	✓	ปัจจัยนำเข้า
8. การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของทุกฝ่าย				✓	
9. ทรัพยากรทางการศึกษา	✓	✓		✓	
10. การใช้เทคโนโลยีงานประกันคุณภาพ	✓			✓	
11. การพัฒนาทักษะการทำงานของครู	✓	✓		✓	

รายการ	อุดม ชูดีวรร (2559)	พิมพ์นารา เสาวนิตย์ (2562)	สุรินทร์ จาตปรรม (2562)	เฉลิมพร กุเมภา (2563)	องค์ประกอบและแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในถิ่นทุรกันดาร
12. การวางแผนการดำเนินการ (Plan)	✓	✓	✓	✓	องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน
13. การดำเนินงานตามแผน (Do)	✓	✓	✓	✓	
14. การติดตาม ตรวจสอบประเมินคุณภาพ (Check)	✓	✓	✓	✓	
15. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)	✓	✓	✓	✓	
16. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา
17. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	
18. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ	✓	✓	✓	✓	
19. การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	✓	องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ
20. การสร้างแรงจูงใจ	✓	✓	✓	✓	
21. การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด	✓	✓	✓	✓	

จากตารางสังเคราะห์แนวทางและองค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก จากการสังเคราะห์แนวทางและองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาจากแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ได้องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบ 1 หลักการ
2. องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์
3. องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า
4. องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน
5. องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา
6. องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

2. หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

อำรุง จันทวานิช (2542, น. 79 - 80) กล่าวถึง หลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา ว่าเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นหลักประกันนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคมประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) คือ กระบวนการ หรือการปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย 1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ 1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา และการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (Quality Audit and Intervention) คือ กระบวนการหรือแนวทาง ในการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วย 2.1 ประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษา ต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา (Internal Audit) 2.2 การติดตามหรือตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.3 มาตรฐานการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา ที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพของนักศึกษา (Quality Intervention) คือ กระบวนการ/ แนวปฏิบัติ การควบคุมคุณภาพนักศึกษาตามมาตรฐานนักศึกษาที่กำหนด ประกอบไปด้วย 3.1) การทบทวนคุณภาพนักศึกษาของสถานศึกษา (External School Review) 3.2 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมของประเมินคุณภาพการศึกษา (Total Quality Assessment) ดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ ส่งผลซึ่งกันและกัน ขบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรม การควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2560, น. 153) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหาร และการตัดสินใจดำเนินงาน ด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวก การให้อิสระแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผล

ตามจุดมุ่งหมายของหลักการ ตลอดจนให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงตนเอง และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ความต้องการของชุมชนและสังคมให้มากที่สุด

2. หลักการมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. หลักการความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563, น. 356) เสนอหลักการพื้นฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา 3 หลักการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงาน ด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอน ทำบทบาทหน้าที่การสอนจัดกิจกรรม และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมให้มากที่สุด

2. หลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานทางการศึกษา ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของการศึกษา มีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของการศึกษา

3. หลักการรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนา ร่วมกัน และเพื่อการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่

จิตติมา วรรณศรี (2566, น. 114) กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มี 4 หลักการ ดังนี้

1. หลักคุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมาย

2. หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3. หลักความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบหลักที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพมาตรฐานที่คาดหวัง

4. หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบใช้วงจรการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ PDCA อย่างต่อเนื่อง

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ					สรุปหลักการ ของการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา บนพื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร
	อรุณ จันทวานิช (2542)	ธีรศักดิ์ อุปเมยธิตชัย (2560)	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ (2563)	จิตติมา วรณศิริ (2566)	
1. เป็นการสร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน	✓			✓	หลักการพัฒนา คุณภาพการศึกษา
2. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้		✓	✓	✓	
3. การมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่าย	✓	✓	✓	✓	หลักการ มีส่วนร่วมพัฒนา คุณภาพการศึกษา
4. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กรและบุคลากรในพื้นที่		✓	✓		
5. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)		✓	✓		
6. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน	✓				หลักการพัฒนา คุณภาพการศึกษา
7. กระบวนการในการดำเนินงาน การควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	✓	✓			อย่างต่อเนื่อง
8. กระบวนการในการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	

จากตารางสังเคราะห์หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้กล่าวมามีหลักการของการประกันคุณภาพภายในที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. หลักการคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน

2. หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา สามารถตรวจสอบได้ และร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2543, น. 1) กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน 2) เพื่อป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาส ที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง 3) เพื่อให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา มุ่งบริหารจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษามีพลังพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง 4) การประกันคุณภาพศึกษา เป็นการบริหารและการดำเนินกิจกรรมภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 121) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ 4 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อตรวจสอบระดับคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด 2) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาและแนวในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 3) เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน 4) เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำนักงานทดสอบการศึกษา (2562, น. 3) ได้ระบุตามกฎกระทรวงว่าด้วย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มีแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยเวสเทินส์ (2563) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่

1.1 เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถาบันการศึกษาในการดำเนินการภารกิจต่าง ๆ

1.2 กระตุ้นเตือนให้สถาบันการศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

- 1.3 เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.4 เพื่อรายงานสภาพและการพัฒนาในด้านคุณภาพ และมาตรฐานของสถาบันการศึกษาต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ ประกอบด้วย
 - 2.1 เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบแนวทาง และวิธีการที่กำหนด และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
 - 2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่น-จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา เจาะลึกของความสำเร็จและสาเหตุของปัญหา
 - 2.3 เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด
 - 2.4 เพื่อส่งเสริมให้สถาบันศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
 - 2.5 เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	อุเทนพร จามรมาน (2543)	จิตติมา วรณศรี (2557)	สำนักงานทดสอบการศึกษา (2562)	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นส์ (2563)	สรุปวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน
1. เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้ บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน	✓	✓			1. เพื่อสร้างความ มั่นใจแก่ผู้รับบริการ ด้านคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ เกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง	✓			✓	
3. เพื่อให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา มุ่งบริหาร จัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐาน	✓				2. เพื่อตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพ เพื่อ นำไปใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศมาใช้ในการ วางแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา
4. เพื่อตรวจสอบระดับคุณภาพการดำเนินงานของ สถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานที่กำหนด	✓	✓	✓	✓	
5. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาและแนวโน้ม การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา		✓		✓	
6. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพของ สถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง		✓		✓	3. เพื่อรายงานผลการ พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทราบ
7. เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากร ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ		✓	✓		

จากตารางสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการด้านคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศในการประเมินคุณภาพมาใช้วางแผนในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

3. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

4. ปัจจัยนำเข้าการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้าการบริหาร ดังนี้

วิทยา จันทรศิลา (2561, น. 47) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารจะมีลักษณะเฉพาะ มีบริบทของชุมชนในพื้นที่แตกต่างกัน และผู้เรียนส่วนมากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ มีสภาพปัญหาทั่วไป และสภาพปัญหาการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร มีปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ หรือ 4 M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ (Materials) และการบริหาร (Management) นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า การจูงใจ (Motivation) อีกประการหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Outputs) และเงื่อนไขความสำเร็จ รายละเอียดมีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย 2 องค์ประกอบได้แก่ 1) บุคลากร 2) งานบริหารสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 บุคลากร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) คณะกรรมการสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ครู รายละเอียดดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษา คุณลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

(1) เป็นคนในพื้นที่หรือมีความรู้ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี

(2) เป็นผู้แทนหมู่บ้าน ผู้แทนชนเผ่าที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

(3) ผู้ทรงคุณวุฒิควรมาจากหน่วยงานภายนอก หรือองค์กรภาคเอกชนที่มีความเข้าใจบริบทของชุมชนเป็นอย่างดี

(4) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นนักพัฒนา มีความรู้ เรื่องการจัดการศึกษาและมีความมุ่งมั่นเสียสละ ตั้งใจ มีเวลา และต้องมีความเข้าใจในบริบทของชุมชนเป็นอย่างดี

2) ผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

(1) เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการบริหารเชิงกลยุทธ์
(2) เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตอาสา จิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของความเป็นครู

(3) เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี

(4) เป็นผู้มีความสามารถเชิงบูรณาการ สามารถเชื่อมโยงการบริหารกับบริบทของชุมชนได้

(5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

3) ครู คุณลักษณะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

(1) เป็นผู้ผ่านกระบวนการสรรหา การคัดเลือกหรือได้รับการพัฒนาเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

(2) เป็นคนในพื้นที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี

(3) เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และอุดมการณ์ของความเป็นครู

(4) เป็นผู้มีความเอาใจใส่ และเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

(5) เป็นนักบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในท้องถิ่นกับศาสตร์ความรู้ได้เป็นอย่างดี

(6) มีประสบการณ์การปฏิบัติในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 370) ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนหรือปัจจัยนำเข้าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะ ดังนี้ 1.1) มีภาวะผู้นำ 1.2) พฤติกรรมการบริหาร 1.3) การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 1.4) เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และ 1.5) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2) ครูผู้สอน ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้ 2.1) เจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และ 2.2) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 3) ทรัพยากรทางการศึกษา 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการทำงานเป็นทีม และ 5) เทคโนโลยีทางการศึกษา

จากนักการศึกษาได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้า (Inputs) ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้าด้านบุคคล

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.1 เป็นผู้มีวิสัยทัศน์และการบริหารเชิงกลยุทธ์

1.1.2 เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตอาสา

1.2 ครูผู้สอน

1.2.1 เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละและมีอุดมการณ์ของความเป็นครู

1.2.2 มีความรู้ความสามารถการจัดการเรียนการสอน และเข้าใจบริบทของ

ชุมชน

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.1 เป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของชุมชนเป็น

อย่างดี

5. กระบวนการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 18-20) กล่าวถึงกระบวนการการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักการตัดสินอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) เทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์กำหนด ซึ่งจะไม่ใช่การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง คณะทำงานให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษานั้นใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน หรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วน หรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic rubrics)

2. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย และเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ยึดหลักการดำเนินงาน เพื่อพัฒนา และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมาย ที่ได้กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

3. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) เลือกใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา และลดภาระงาน การจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

4. ทีมงานทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ควรศึกษามาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณากำหนดให้เข้าใจ่องแท้ ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน และหลังการประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินให้ข้อเสนอแนะ การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง (self-assessment report) คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

5.1 การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.2 คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน

5.3 การประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

6. สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

7. การรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ยึดตามแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัดกำหนดควรประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ผลประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) สรุปผล แนวทางการพัฒนา และความต้องการช่วยเหลือ และ 4) ภาคผนวก สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมินตนเอง คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพ หมายรวมถึง กิจกรรม /โครงการ /งานที่สถานศึกษา ดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมาย หรือรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยทุกกิจกรรม/โครงการ/งาน ส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, น. 17-22) กระทรวงศึกษาธิการ วางแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเองการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย โดยมีรายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

โดยมีรายละเอียดแต่ละเรื่องสรุป ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา ที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและ ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและการจัดการศึกษาต้อง ยึดหลักกว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเน้น ความรู้คู่คุณธรรม และบูรณาการตามความเหมาะสม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการจัดการเรียน

การสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ

2. จัดทำแผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณและทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณและจัดการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษาทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใดโดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควร

จัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5. ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้อบรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report: SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สาระสำคัญ รายงานผลการประเมินตนเองแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญ หรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินภายใน (Internal Evaluation) เป็นกระบวนการประเมินผลการทำงานดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (Self-evaluation) สถานศึกษา ควรกำหนดให้การประเมินภายใน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา และถ้าโรงเรียนจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานแล้ว ดังนั้น ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาและเตรียมการ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ตั้งคณะทำงาน และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.1 ศึกษาแนวคิด รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.2 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนด

รูปแบบที่สถานศึกษาสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.3 จัดทำสื่อ เอกสาร คู่มือและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ให้การศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อ

1.2.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทุกมนุษย์จะได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.2 ให้ช่วยกันสร้างแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสถานศึกษา

1.3 ตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรม ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบงานต่าง ๆ ที่สถานศึกษาต้องทำ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.3.2 การสร้างทีมงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

1.3.3 การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่เป็นการกำหนดจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.2 ประชุมพิจารณา ความเหมาะสมของร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.3 ปรับปรุงและจัดทำเป็นมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาให้บุคลากรในสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐานของสถานศึกษา

2.2 จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้รับผิดชอบงานคุณภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่กำหนดปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพสม่ำเสมอตลอดเวลามีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับงานต่างๆ มาวิเคราะห์มาจากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 จัดประชุมพิจารณาทบทวน และรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เขียนขึ้น พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2.2.3 จัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและประกาศให้ทุกคนนำไปปฏิบัติ

2.3 สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ที่จะใช้ในการหาจุดที่จะพัฒนาสถานศึกษาต่อไปมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ตั้งคณะกรรมการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.4 จัดเก็บเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ต่อไป

2.4 ประเมินสภาพปัจจุบัน หรือเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาโดยใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นในข้อ 1.2 มีขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 วางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา

2.4.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นคณะเล็ก ๆ คณะละ 2-3 คน โดยให้มีการประเมินข้ามฝ่าย เพื่อป้องกันการประเมินที่เข้าข้างฝ่ายของตน จะได้ช่วยกันหากข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน ที่จะช่วยกันแก้ไข ให้งานนั้น ๆ มีคุณภาพและป้องกันไม่ให้เกิดข้อบกพร่องนั้น ๆ เกิดขึ้นอีก

2.4.3 เตรียมเครื่องมือประเมิน โดยรวบรวมเครื่องมือประเมินที่เกี่ยวกับนักเรียน หรือครู หรือผู้ปกครอง ให้เป็นฉบับเดียวกันสำหรับแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้การประเมินเพียงครั้งเดียว

2.4.4 ดำเนินการประเมิน และสรุปผลการประเมินตามมาตรฐาน และตัวชี้วัด

2.5 จัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาจัดทำข้อมูลพื้นฐานแสดงผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยจัดกลุ่มของข้อมูล ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 จัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

2.6.1 ตั้งคณะทำงานร่างแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา

2.6.2 สสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ตรวจสอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สภาพขีดความสามารถของสถานศึกษา และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสำหรับ

มาตรฐาน และตัวชี้วัดคุณภาพที่ยังต้องปรับปรุง และนำมาเป็นข้อมูลหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

2.6.3 ร่างแผนกลยุทธ์สถานศึกษาระยะ 3 ปี

2.6.4 ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.6.5 ปรับปรุงร่างแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

2.6.6 ส่งให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบและลงนาม

2.6.7 ประกาศใช้เป็นแผนพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2.7 จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยการนำกลยุทธ์และกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา ที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์สถานศึกษา ไปวางแผนการปฏิบัติราชการประจำปี มีขั้นตอนการดำเนินงาน ต่อไปนี้

2.7.1 ตั้งคณะทำงาน ยกร่างกำหนดกรอบแผนงาน โครงการของสถานศึกษา

2.7.2 ประชุมพิจารณากรอบแผนงาน โครงการและงบประมาณ

2.7.3 ให้ทุกฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน ร่วมกันวางแผนปฏิบัติการของตน

2.7.4 ประชุมชี้แจง พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการ

2.7.5 ปรับปรุง และจัดทำแผนปฏิบัติการที่สมบูรณ์

2.7.6 ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.7.7 จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยทบทวนงานต่าง ๆ ที่สถานศึกษาได้ทำการวางแผนไว้ให้ทุกคนเข้าใจและนำไปปฏิบัติ

3.2 ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาโดยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามแผน/โครงการ ที่รับผิดชอบให้เต็มความสามารถ พร้อมเก็บรวบรวมหลักฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบที่ค้นหาได้ง่าย รวดเร็ว

3.2.2 ติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และติดตามการทำงานตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย

3.2.3 แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบจากการติดตามการปฏิบัติงาน

3.3 นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระหว่างที่ทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้ดำเนินงานไป ขณะเดียวกันก็ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่

เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไป เพื่อให้คุณภาพของสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้เร็วขึ้น การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพ

4. การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.2 กำหนดระยะเวลา และแนวทางการตรวจสอบ หรือวางแผนการตรวจสอบ ซึ่งการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรทำการตรวจสอบ ทั้งการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (มาตรฐานและตัวชี้วัด) ของสถานศึกษาด้วย

4.3 ดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ สำหรับการประเมินสภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาครั้งที่ 2 หลังจากได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงาน

5. การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5.1 ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5.2 ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้ กำหนดไว้ว่าจะแก้ไขเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่า ข้อบกพร่องที่พบ ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

5.3 สรุปผลการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาโดยการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

5.4 สำหรับงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ให้พัฒนาการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

จิตติมา วรรณศรี (2566, น. 115-118) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาสำหรับสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์กำหนดมาตรฐาน เป็นการกำหนดเป้าหมายคุณภาพของสถานศึกษาแต่ ละแห่ง ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและ เป็นไปได้ในแนวปฏิบัติ

1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา แก่ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษา ของหน่วยงานต้นสังกัด วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดเน้น ความต้องการของสถานศึกษา

เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านมา เพื่อสรุป สังเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

1.3 กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติมได้ตามจุดเน้น

1.4 นำเสนอมาตรฐานของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเห็นชอบ

1.5 ประกาศใช้มาตรฐานของสถานศึกษาที่ผ่านการเห็นชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบไปด้วย แผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

2.1 แผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3 - 5 ปี โดยนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผน เริ่มจากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาสการสนับสนุน และอุปสรรคภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดทิศทางของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดกลยุทธ์ กำหนดโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุตามมาตรฐานของสถานศึกษามีคุณภาพตามที่กำหนด

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 1 ปี เป็นการนำแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี มาสู่การปฏิบัติโดยจัดทำรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมต่างๆที่กำหนดไว้ สอดคล้องตามกลยุทธ์ จุดเน้น และครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษา

3. ดำเนินการตามแผน ผู้บริหาร ครูบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการศึกษา โครงการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมาตรฐานและเกิดคุณภาพตามที่กำหนดในแผน ซึ่งสถานศึกษาสามารถคิดออกแบบพัฒนาระบบและกลไกในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นเกิดประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และผลการดำเนินงานแต่ละฝ่าย ร่วมกันส่งผลกระทบรวมให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ

4. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (IQA) เป็นการควบคุม ตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตลอดทั้งปี ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ว่าสามารถบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่ เพียงใด สถานศึกษาต้องกำหนดผู้รับผิดชอบประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยอาจเป็นบุคลากรในหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ ดำเนินการประเมินผล และสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อแสดงข้อมูลสารสนเทศที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานตลอดทั้งปี เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายตลอดปีมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาในปีต่อไป การเขียนรายงานอาจเขียนเป็นความเรียง แผนภูมิภาพ กราฟ หรือในรูปแบบอื่น ๆ ก่อได้โดยทั่วไป ควรประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทสรุปของผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองแต่ละมาตรฐาน มีคุณภาพระดับใด มีหลักฐานอ้างอิงอะไรบ้าง และแนวทางพัฒนาแต่ละมาตรฐานให้ดีขึ้น และนำรายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่สาธารณชน และเตรียมการการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

6. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (EAO) สถานศึกษาต้องรับการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์กระบวนการดำเนินงาน

รายการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563)	จิตินา วรณศิริ (2566)	การบริหารจัดการคุณภาพ OBECQA (2565)	การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM)	สรุป กระบวนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน
1. แต่งตั้งคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	ขั้นที่ 1 เตรียมการ
2. การสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรในองค์กร	✓	✓			
3. วิเคราะห์และประเมินสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	✓	✓		✓	
4. จัดทำข้อมูลสารสนเทศสภาพปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓		✓	✓	
5. การกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	✓	ขั้นที่ 2 วางแผนการดำเนินงาน
6. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	✓	✓			
7. จัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา/แผนพัฒนาสถานศึกษา	✓	✓	✓		
8. จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	✓				
9. สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	✓	✓			ขั้นที่ 3 การดำเนินงาน

รายการ					สรุป กระบวนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563)	ลิตติภา วรณศรี (2566)	การบริหารจัดการคุณภาพ OBECQA (2565)	การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM)	
10. การดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา	✓	✓			ชั้นที่ 3 การดำเนินงาน
11. นิเทศ กำกับ ติดตามผลดำเนินงาน	✓			✓	
12. ดำเนินการตรวจสอบตามแผน			✓	✓	
13. การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในอย่างเป็นระบบ		✓			ชั้นที่ 4 ตรวจสอบและทบทวน คุณภาพ
14. การดำเนินงานเน้นวัฒนธรรมองค์กร ด้านคุณภาพ	✓	✓			
15. การติดตามและประเมินผล	✓	✓		✓	
16. สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษา	✓	✓			ชั้นที่ 5
17. ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานไม่ เป็นไปตามมาตรฐาน	✓	✓	✓	✓	พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ
18. ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน	✓		✓	✓	
19. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา	✓	✓			ชั้นที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก
20. นำรายงานการประเมินตนเองต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ สาธารณชน	✓	✓			
21. เตรียมเอกสารพร้อมรับการประเมิน ภายนอก	✓				

จากตารางสังเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพภายใน จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายใน มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน
3. ขั้นดำเนินงาน
4. ขั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ
5. ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ
6. ขั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก

5. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 11 – 16) ได้กำหนดมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ดังนี้

5.1 มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ที่ 1 คุณภาพเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและจัดการและมาตรฐานที่ 3 การจัดการ ประสพการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญแต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองได้ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 2.2 จัดครูให้พอเพียงกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ
- 2.5 ให้บริการ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์
- 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กนำไปปรับปรุงจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

5.2 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพนักเรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ และมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละด้าน มาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพนักเรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนแต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพนักเรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนและแก้ปัญหา เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบครอบ ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ด้วยตนเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2) ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปใช้ได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้คุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพราะมาตรฐานการศึกษาที่สำคัญ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลลัพธ์จากการจัดการศึกษา เพื่อกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและการประกันคุณภาพของสถานศึกษา คือผลลัพธ์ของการพัฒนารูปแบบการ บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย

1. คุณภาพด้านผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน
 - 1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
2. คุณภาพด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

6. ปัจจัยความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรจาก ผู้บริหารการยอมรับ และการมอบอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการควบคุมคุณภาพของผลงาน การให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อให้การนำ TOM ไปปฏิบัติประสบความสำเร็จและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย อันนำมาซึ่งการปรับปรุงคุณภาพ การทำงานในการให้ บริการต่อประชาชนและความพึงพอใจของประชาชน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการ บริการภาครัฐ ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการจัดให้สถานศึกษามีระบบการประกัน คุณภาพของสถานศึกษาทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงานการจัดองค์กร และการควบคุมคุณภาพ รวมทั้งการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ กระทรวง กรม และ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของท้องถิ่นชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สอดคล้องกับบทสรุปของภารดิ อนันต์นาวิ (2555) ได้สรุปปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ผู้บริหารมีความสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมั่นศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มีความรู้และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการบริหารและด้านวิชาการ เพื่อเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารสร้างจิตสำนึก และค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน
3. ผู้บริหารประกาศนโยบาย / ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับสถานศึกษา
4. ผู้บริหารสร้างรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสำนักงาน
5. ผู้บริหารกำหนดมาตรการในการสนับสนุน และช่วยเหลือในการผลักดันระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
6. ผู้บริหารคอยกำกับ หรือติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
7. ผู้บริหารระดับต้นสังกัดชมเชย และให้กำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารในระดับหน่วยงานต้นสังกัด เป็นปัจจัยความสำเร็จเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ชี้ทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน กำหนดเป็นไปตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ระบุว่า ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารการศึกษานั้นมีบุคลากร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านั้นควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

วิทยา จันทรศิลา (2561, น. 50-53) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ได้แก่

1. นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

1.1 นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัดที่มีความชัดเจน ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม มีการกำหนดนโยบายเฉพาะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารโดยอาศัยความร่วมมือส่วนต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นที่

1.2 การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารควรมุ่งเน้นการศึกษา เพื่ออาชีพ เพื่อลดปัญหาความยากจนของประชากรในพื้นที่

1.3 รัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัดควรปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณ การกำหนดอาจต่างกันตามสภาพและความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ และลดปัญหาการย้ายออกนอกพื้นที่ มีดังนี้

2.1 การผลิต การสรรหา การพัฒนาและสวัสดิการสำหรับบุคลากรที่มาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป

2.2 การปรับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หรือกำหนดเป็นแนวทางเฉพาะสำหรับพื้นที่เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในพื้นที่

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการศึกษาต่อการฝึกอบรม

จิตินา วรรณศรี (2566, น. 121) ได้กล่าวถึง ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความคิดริเริ่มการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำที่สร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางองค์กร มีทักษะการสื่อสารถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูลสารสนเทศสู่ครูบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมมือในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่เป้าหมายเดียวกัน สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ครู และบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อบรรลุพันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา

ตาราง 5 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	ภาครี อนันต์นาวิ (2555)	วิทยา จันทร์ศิลา (2561)	จิตินา วารรมศิริ (2566)	รวมความถี่	สรุป
					ปัจจัยสำเร็จ การประกันคุณภาพ ภายใน
1. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจ	✓	✓	✓	3	1. การสร้างแรงจูงใจใน
2. วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพการศึกษา	✓	✓	✓	3	การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร			✓	1	2. การมีวัฒนธรรมองค์กร ที่เอื้อต่อการประกัน
4. นโยบายการจัดการศึกษา		✓		1	คุณภาพ
5. การติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด		✓		1	
6. ผู้บริหารระดับต้นสังกัดชมเชยและให้กำลังใจ	✓			1	

จากตารางการสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีอยู่ 2 ปัจจัย
ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
2. การมีวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

1. ความหมายของรูปแบบ

นักการศึกษาและนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของรูปแบบไว้
อย่างหลากหลาย ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, น. 123) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ว่ารูปแบบสามารถจำแนก
ออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบใน
ความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่
เรียกว่า "Mathematical Model"

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบ ในความหมายนี้บางที่เรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

ทิตินา แชมมณี (2555, น. 19) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไต่อะแกรมหรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

เพ็ญญา คงภูมิ (2561, น. 28) ได้กล่าวว่า รูปแบบ คือ โครงสร้างที่มีความเกี่ยวข้องหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยใช้ในการสื่อสารผ่านการภาพวาด แผนภูมิ แผนผัง ต่อเนื่อง ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และนำเสนอเรื่องราวภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

วิโรจน์ พุ่มศรี (2561, น. 32) ได้กล่าวว่า รูปแบบ คือ แบบจำลองโดยย่อของทฤษฎีหรือ แนวปฏิบัติการดำเนินงานหรือสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งมีองค์ประกอบที่มีลักษณะเฉพาะของรูปแบบนั้นที่แสดงถึงความสัมพันธ์และทำหน้าที่ร่วมกันขององค์ประกอบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้น ในการนำเสนอและอธิบายทฤษฎี หรือแนวปฏิบัติจะเป็นการนำเสนอต่อองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ดังนั้นผู้สร้างจึงต้องเลือกเฉพาะองค์ประกอบหลัก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎีหรือแนวปฏิบัติที่สร้างขึ้นมานำเสนอ

จากนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของรูปแบบ (Model) หมายถึง แผนภาพโครงสร้างของความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานที่ส่งผลนำไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จที่ตั้งไว้

2. ประเภทของรูปแบบ

จอยส์, และเวลล์ (Joyce, & Well, 1985, p. 74) ได้ศึกษาและจัดแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการหรือทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งกลุ่มรูปแบบการสอนเอาไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. Information-Processing Models เป็นรูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลผลข้อมูลของผู้เรียนและแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal Models รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบปฏิบัติต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหลาย

3. Social Interaction Models เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior Models เป็นกลุ่มของรูปแบบการสอนที่ใช้อิงค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกต ได้ของผู้เรียนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างจิตวิทยาและพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

คีฟส์ (Keeves, 1988, น. 561 - 565) ได้แบ่งประเภทรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ไว้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น รูปแบบการทำนายจำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้ คือ ขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้ คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรงแต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ

จากแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปใช้ในงานประเภทใด สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่ใช้ภาษาและแผนภาพ เป็นการสื่อในการบรรยายหรืออธิบายถึงองค์ประกอบที่แสดงการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

บราวน์, และโมเบิร์ก (Brown, & Moberg, 1980, pp. 16 -17) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า รูปแบบส่วนใหญ่ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

อีวานเชวิช (Ivancevich, 1990, p. 14) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบเชิงระบบประกอบด้วย 5 อย่าง ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการกำหนดว่าจะสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อวัตถุประสงค์ในงานด้านใด โดยทั่วไปมักจะพัฒนารูปแบบขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลงานที่ดีขึ้นตามภารกิจขององค์กร
2. ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ ผู้สร้างและพัฒนารูปแบบต้องกำหนดรูปแบบสร้างขึ้นจากฐานคิดของทฤษฎีและหลักการใดบ้าง
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบ สำหรับใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการและบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
5. แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบว่า เป็นไปตามระบบงานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบทำหน้าที่ตามที่สร้างไว้มากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่เพียงใด ตลอดจนกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์และตอบสนองการดำเนินงาน มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบมีอยู่สองส่วน คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบและกลไกของรูปแบบซึ่งเป็นตัวจักรในการทำหน้าที่ของรูปแบบให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีบริบทเป็นเงื่อนไขของการเกิดขึ้นการดำรงอยู่ และการล่มสลายของรูปแบบที่สร้างขึ้น วัตถุประสงค์ของรูปแบบอาจจะมีวัตถุประสงค์เดียวหรือหลายวัตถุประสงค์ก็ได้จะมีขอบเขตกว้างหรือจำกัดก็ได้ กล่าวคือ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นเป็นรูปแบบที่

ครอบคลุมงานทั้งหมดที่องค์กรกำลังดำเนินการอยู่หรือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานทั้งหมดก็ได้ และในการตั้งวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้น อาจกำหนดออกมาในรูปของเจตนารมณ์ที่จะดำเนินการหรือผลผลิตที่ต้องการให้เกิดขึ้น วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น ก็จะเป็นเป้าหมายในการออกแบบกลไกการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว กลไกของรูปแบบเป็นองค์ประกอบของระบบงานที่มีความเป็นอิสระจากกันและกัน แต่ทำงานสัมพันธ์กันและพึ่งพาอาศัยกันในการทำงานตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งเปรียบเสมือนการทำงานของเครื่องยนต์ที่ออกแบบไว้เพื่อให้ส่วนประกอบต่าง ๆ ทำงานตามหน้าที่เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ อย่างไรก็ตามการกำหนดรูปแบบ ไม่ว่าจะในรูปแบบที่ครอบคลุมงานทั้งระบบขององค์การหรืองานบางส่วนขององค์การก็ตาม ผู้ออกแบบไม่สามารถที่จะออกแบบองค์ประกอบย่อยของระบบนั้น ๆ ได้ทั้งหมด เพราะจะมีรายละเอียดและความสลับซับซ้อนมากเกินไป ดังนั้น การออกแบบรูปแบบจึงทำกำหนดเฉพาะองค์ประกอบสำคัญของระบบนั้น ๆ เท่านั้น โดยมีสมมติฐานว่าหากองค์ประกอบเหล่านั้นทำหน้าที่ตามที่ออกแบบไว้แล้ว การดำเนินงานขององค์การจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ค่อนข้างจะแน่นอน

พัฒนา พรหมณี (2560) กล่าวว่าลักษณะของรูปแบบที่ดีต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการ 3) ระบบงานและกลไก 4) วิธีการดำเนินงาน 5) แนวทาง การประเมินผลการดำเนินงาน 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้ และ 8) คู่มือการใช้

สมาน อัสวภูมิ (2561) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของรูปแบบ โดยสรุป ออกมาเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุว่ารูปแบบนี้สร้างขึ้นมาจากเพื่ออะไร เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ หรือแนวทาง กระบวนการ ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

2. หลักการของรูปแบบ หมายถึง หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นหลักในการออกแบบรูปแบบนั้น โดยระบุหลักการแนวคิดหรือทฤษฎีเหล่านั้น พร้อมกับอธิบายพอสังเขป

3. องค์ประกอบหลักของรูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบที่ค้นพบในการวิจัย ครั้งนั้นว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบมีสาระสำคัญอะไร อย่างไร แต่ละองค์ประกอบสัมพันธ์พึ่งพาและร่วมกันทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นหนึ่งของรูปแบบนั้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่สร้างขึ้นอย่างไร ถ้าสามารถสรุปเป็นแผนภูมิหรือแผนภาพที่แสดงให้เห็น องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบได้ก็ควรทำสาระขององค์ประกอบหลักนี้เป็นผลสำคัญของการพัฒนารูปแบบ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักในการทำวิจัยนั้น และสาระส่วนนี้จะป็นเนื้อหาหลักที่จะนำเสนอเป็นผลการวิจัยในบทคัดย่อ

4. แนวทางในการประเมินผลรูปแบบ หมายถึง ประเด็นวิธีการหรือเครื่องมือ ซึ่งโดยทั่วไป ก็จะเป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5. เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขสำคัญ ความสำเร็จของการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้น แต่ไม่ควรมีเงื่อนไข ที่มีจำนวนมากเพราะเราพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหา หากสิ่งที่พัฒนาขึ้นมามีเงื่อนไขมากจะไม่สะดวกในการนำไปใช้

ตาราง 6 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

รายการ	สรุปล				องค์ประกอบของรูปแบบ
	Ivancevich (1990)	สำนักงานเลขาธิการ (2549)	พัฒนา พรหมณี (2560)	สมาน อัครภูมิ (2561)	
1. ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	✓		✓	✓	2. วัตถุประสงค์
3. กลไกของรูปแบบและปัจจัยนำเข้า	✓	✓	✓		3. ปัจจัยนำเข้า
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	4. กระบวนการดำเนินงาน
5. ผลผลิตของโครงการรูปแบบ	✓		✓	✓	5. คุณภาพการศึกษา
6. คำอธิบายประกอบรูปแบบ			✓		6. ปัจจัยความสำเร็จ
7. เงื่อนไขการนำไปใช้			✓	✓	
8. เงื่อนไขความสำเร็จ				✓	

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยได้สรุปลองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ สำหรับการจัดทำวิจัยรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

4. การตรวจสอบรูปแบบ

อิสเนอร์ (Eisner, 1976, น. 192-193) ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบรูปแบบโดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ และได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1. การประเมินโดยแนวทางนี้ มิได้เน้นผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal-Based Model) การตอบสนองปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินแบบสนองตอบ (Responsive model) หรือกระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่นำมาพิจารณา ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยในการพิจารณาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตามวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้นิรนิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ต่อมาได้มีการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงในวงการอุดมศึกษามากขึ้น ในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ผู้เล่นในเรื่องนั้นจริง ๆ มาเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขานั้นผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. เป็นรูปแบบที่ใช้บุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีคุณพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงวุฒิ ตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ ทั้งนี้ การเลือกผู้ทรงวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์และการเป็นที่เชื่อถือ (High Credit) ของวิชาชีพนั้นเป็นสำคัญ

สุวิมล ว่องวานิช (2549, น. 54 - 56) การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้ การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2. มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

4. มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่งไอส์เนอร์ (Eisner, 1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิมีแนวคิด ดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งซึ่งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2. รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการศึกษาก็จะนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

3. รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4. รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

สรุปจากแนวคิดของนักวิชาการ การตรวจสอบรูปแบบตามแนวคิดของนักการศึกษา สามารถตรวจสอบได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการตรวจสอบรูปแบบตามทัศนะ คือ การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและการตรวจสอบโดยใช้ค่าสถิติ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อพัฒนานักเรียนอยู่ในถิ่นทุรกันดารพื้นที่สูง มีหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้

คู่มือการคัดกรองโรงเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร (2565, น. 1-6) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานกระแสรับสั่ง ด้านการศึกษาที่สำคัญ คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) การมีงานทำ 4) เป็นพลเมืองดี ดังนั้น คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ จึงนำมาเป็นหลักคิดในกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ของประเทศ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศได้กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” กำหนดกรอบเป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบ การบริหารการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศจากผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน แต่ยังมีปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป เช่น ด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐบาล

มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียนรวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังคงเข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคนและมีปัญหาการออกกลางคันอยู่บ้าง ประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานแม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงต้องเร่ง ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัย สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้นด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า ผลการพัฒนาอย่างไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน ยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คุณภาพของกำลังแรงงาน อายุ 15 ปี ขึ้นไป ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเนื่องจากผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษา มีสัดส่วนน้อยกว่าประเภทสามัญศึกษา ทำให้มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลาง ส่วนแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทำให้มีผู้ว่างงานอยู่ จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและกำลังแรงงานมีทักษะและคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคส่วน ต่าง ๆ ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษานั้นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุง โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีอยู่จำนวนมากเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ด้านการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ได้แก่ “สร้างคุณภาพผู้เรียน สู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน” โดยมีพันธกิจที่สำคัญสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ คือ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนาศึกษาให้มีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน และสร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) เป็นการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบท ซึ่งเป็นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังสอดคล้องกับปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสอีกด้วย แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) มีความยุ่งยาก เนื่องจาก ประสบปัญหาการคมนาคมที่ยากลำบาก นักเรียนจำนวนหนึ่งมีภูมิลำเนาตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนไม่สามารถเดินทางไป-กลับในวันเดียวได้ การเข้าถึงบริการทางการศึกษาเป็นไปได้ยาก ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารพื้นที่เกาะ พื้นที่ห่างไกลหรือตามแนวตะเข็บชายแดนมีความแตกต่างทั้ง ด้านภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครอบครัวมีฐานะยากจน จำเป็นต้องดิ้นรนกับการหาเลี้ยงชีพมากกว่าการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษา จากสภาพดังกล่าว จึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึง ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวยังคงมีอยู่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของสภาพปัญหาข้างต้น จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ)” มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา และเพื่อเป็นเครื่องมือในการ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทในแต่ละพื้นที่โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยได้ดำเนินการส่งเสริม และพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์ของการพัฒนา คือ “ประชากรวัยเรียนของโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่น ทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงแลทุกขณะมีคุณภาพวิชาการ มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข” เป็นยุทธศาสตร์ในการทำงานตามบริบทแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำและมีคุณภาพ ให้สามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่ดีขึ้นทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาปัจจุบันยังคงมีอุปสรรคตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ตลอดจนสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร) ให้ตรงกลุ่มเป้าหมายอันจะเป็นการสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำและเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาอย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่ โดยกำหนดหลักการและเกณฑ์ในการคัดกรองและระบุโรงเรียน

เป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อใช้วางแผนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนสนับสนุนสามารถ
งบประมาณและทรัพยากรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารที่มีความ
ยุ่งยาก ในการบริหารจัดการศึกษา

3. เป้าหมาย

รายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารตามระดับความยุ่งยากในการบริหารจัดการ
การศึกษา

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ได้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาที่ตรงกับสภาพปัญหาและ
สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะบริบทของแต่ละพื้นที่

4.2 ได้ข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำโครงการ / กิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนา
คุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเป้าหมาย

4.3 ได้ข้อมูลและสารสนเทศในการจัดสรรทรัพยากรทั้งในด้านการบริหารอัตรากำลัง
และงบประมาณในการดำเนินงานของโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

4.4 ได้ข้อมูลและสารสนเทศ ในการวางแผน กำกับ ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงาน
ของ โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

5. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

5.1 โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาที่มีความสูงกว่า
ระดับน้ำทะเลปานกลาง 500 เมตรขึ้นไป หรือตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูง
เฉลี่ยของจังหวัด หรือเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหุบเขาระหว่างภูเขา ที่มีเส้นทางคมนาคมจากศาลากลาง
จังหวัดถึง ที่ตั้งโรงเรียนเขาผ่าน ภูเขา เทือกเขาความสูงเฉลี่ยมากกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง
500 เมตรขึ้นไป หรือผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด ซึ่งมีความ
ยากลำบากในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาสภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะและระยะทางการคมนาคม
ระบบสาธารณูปโภค เป็นโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) เชียงใหม่	12) อุตรดิตถ์
2) เชียงราย	13) เลย
3) แม่ฮ่องสอน	14) สุโขทัย
4) พะเยา	15) กำแพงเพชร
5) ลำพูน	16) กาญจนบุรี

6) แพร่	17) อุทัยธานี
7) น่าน	18) สุพรรณบุรี
8) ลำปาง	19) ราชบุรี
9) ตาก	20) ประจวบคีรีขันธ์
10) เพชรบูรณ์	21) เพชรบุรี
11) พิษณุโลก	22) นครสวรรค์

5.2 สภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้ง หมายถึง สภาพทางกายภาพที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน ประกอบด้วย ระดับความสูงของที่ตั้งโรงเรียน ระดับความสูง ณ จุดสูงสุดของเส้นทางคมนาคม ระหว่างศาลากลาง จังหวัดถึงโรงเรียนและสภาพที่ตั้งของโรงเรียน

5.3 เนินเขา หมายถึง ภูมิประเทศที่มีความต่างระดับจากพื้นราบมีลักษณะเหมือนภูเขา มีความสูง ระหว่าง 150 - 600 เมตร และมีความลาดชัน

5.4 ภูเขา หมายถึง ภูมิประเทศที่คล้ายเนินเขาแต่สูงกว่า ยอดแหลมกว่า มีความสูงมากกว่า สูงตั้งแต่ 600 เมตรขึ้นไป และมีความลาดชัน

5.5 เทือกเขา หมายถึง แนวทอดตัวของกลุ่มภูเขาหรือเนินเขาหลาย ๆ ลูก ต่อเนื่องกัน

5.6 ลักษณะและระยะทางการคมนาคม หมายถึง สภาพเส้นทางคมนาคมลักษณะการเดินทางและระยะทางของเส้นทางสัญจรหลักจากศาลากลางจังหวัดถึงที่ตั้งโรงเรียน

5.7 กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกันมีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกันและพูดภาษาเดียวกันที่ไม่ใช่ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง (แม้ว) ก้อเย้า (เมี่ยน) ลีซู (ลีซอ) ลาหู่ (มุเซอ) อาข่า (อีก้อ) ลัวะ ถิ่น ขมุ จีนฮ่อ ตองซุ คะฉิ่น ปหล่อง (ดาลาอั้ง) มลาบรี (ตองเหลือง) มอญ พม่าไทยใหญ่ เป็นต้น

5.8 ระบบสาธารณูปโภค หมายถึง บริการสาธารณะที่จัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยระบบ ไฟฟ้า น้ำ เพื่อ การอุปโภค - บริโภค ระบบโทรศัพท์ที่ใช้ในโรงเรียน และระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในโรงเรียน

5.9 ข้อมูลนักเรียน หมายถึง ข้อมูลนักเรียนในโรงเรียน ประกอบด้วย จำนวนนักเรียน กลุ่มชาติพันธุ์ ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนนักเรียนยากจนและนักเรียนยากจนพิเศษ แบบมีเงื่อนไขซึ่ง ผ่านเกณฑ์การคัดกรองผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์จากระบบปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

5.10 ความยุ่งยากในการบริหารจัดการศึกษาอื่น ๆ หมายถึง ลักษณะการบริหารจัดการและการจัด การเรียนการสอนที่มีความยุ่งยากลำบากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ปกติ

ประกอบด้วยการจัดการ ศึกษาสำหรับนักเรียนพักนอน จำนวนโรงเรียนสาขา/ห้องเรียนสาขา หรือ การเป็นโรงเรียนสาขา/ ห้องเรียนสาขาและโรงเรียนพื้นที่พิเศษตามประกาศกระทรวงการคลัง

6. ขั้นตอนการดำเนินงานคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

ตาราง 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

ที่	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1.	แจ้งโรงเรียนในสังกัดดำเนินการกรอกข้อมูล	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2.	โรงเรียนทำการกรอกข้อมูลพร้อมแนบหลักฐานประกอบ	โรงเรียนในสังกัด
3.	คณะกรรมการกลั่นกรองระดับเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ พิจารณาตรวจสอบและรับรองรายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูง ในถิ่นทุรกันดาร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอรายชื่อโรงเรียนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดารที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ กลั่นกรองไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม รายชื่อจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและพิจารณาประกาศ รายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. วิธีดำเนินการคัดกรองเป็นโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

7.1 บทบาทของโรงเรียน

7.1.1 กรอกแบบคำขอกำหนดเป็นโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารด้วยตนเอง ตามข้อเท็จจริงพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์และระยะทางการคมนาคม ความหลากหลายของชาติพันธุ์ ระบบสาธารณูปโภค ข้อมูลนักเรียนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการศึกษาอื่น ๆ พร้อมแนบเอกสาร ประกอบการพิจารณา

7.1.2 นำส่งต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการ กลั่นกรองระดับเขตพื้นที่การศึกษาพร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

7.2 บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ลั่นกรองและให้คณะกรรมการ
กลั่นกรองดำเนินการดังนี้

7.2.1 รวบรวมแบบคำขอกำหนดเป็นโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารพร้อม
ด้วย เอกสาร / หลักฐานประกอบการพิจารณา

7.2.2 ตรวจสอบเอกสาร / หลักฐานประกอบการพิจารณา

7.2.3 พิจารณาแบบคำขอกำหนดเป็นโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร

7.2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำและรับรองรายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูง
ในถิ่นทุรกันดาร

7.2.5 เสนอรายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารสำนักงานคณะกรรมการ
ไปยังการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการ
รับรองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและพิจารณาประกาศรายชื่อโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่น
ทุรกันดาร ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษาบน
พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ห่างไกล ทุรกันดาร การตั้งถิ่นฐาน
บ้านเรือนเป็นหมู่บ้าน ห่อมบ้านตามที่ราบเชิงเขา หุบเขา บนเขา การคมนาคมไม่สะดวก ประชากร
ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำสวนและมีฐานะยากจน บริบทของพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารสภาพชุมชนใน
พื้นที่ส่วนใหญ่มีความแตกต่างหลากหลายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และมีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็น
ลักษณะเฉพาะของตนเองบางพื้นที่มีผู้ลี้ภัย มีปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ โดยสภาพปัญหาในพื้นที่มี ดังนี้

1. สภาพปัญหาทั่วไป

สภาพปัญหาทั่วไปที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาระดับพื้นที่สูง ได้แก่ ปัญหา
ทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง ด้านคมนาคม ด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม
มีดังนี้

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

1.1.1 ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
ของประชากรในจังหวัด

1.1.2 ประชาชนขาดทักษะวิชาชีพเฉพาะ ขาดความรู้ในการเพิ่มมูลค่า
ผลผลิต เกษตรกรรมชาติ อาชีพเสริม และแรงงานในพื้นที่เป็นแรงงานคุณภาพต่ำ

1.1.3 ขาดช่องทางการจำหน่ายสินค้า

1.2 ด้านสังคม

1.2.1 บางพื้นที่มีความขัดแย้งในกลุ่มชาติพันธุ์ และขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกัน

1.2.2 สถาบันครอบครัวและสถาบันชุมชนดั้งเดิมมีความเข้มแข็งลดลง เช่น การหย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่ ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น

1.2.3 ประชาชนมีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ มีหลายเชื้อชาติ บางส่วนเป็นบุคคลไร้สัญชาติ และมีการย้ายถิ่นอยู่ตลอดเวลา

1.2.4 กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร

1.2.5 ประชาชนไม่รู้กฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน

1.2.6 ค่านิยมของผู้ปกครองยึดติดการศึกษาสายสามัญและไม่เข้าใจระบบการเรียนสายอาชีวศึกษา

1.2.7 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

1.3 ด้านความมั่นคง

1.3.1 มีปัญหาอาชญากรรมคดีบริเวณชายแดน

1.3.2 ประชาชนยังมีความเข้าใจและทัศนคติไม่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน

1.3.3 มีปัญหาการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์

1.4 ด้านการคมนาคม

1.4.1 ในบางพื้นที่การคมนาคมไม่สะดวก เป็นพื้นที่สูง พื้นที่ภูเขา ห่างไกล ไม่มีรถประจำทาง

1.4.2 การสื่อสารโทรคมนาคมทำได้ลำบาก

1.5 ด้านสาธารณสุข

1.5.1 ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ ขาดแคลนอาหารกลางวัน

1.5.2 การสาธารณสุขขั้นพื้นฐานยังไม่เพียงพอ บางครั้งเกิดโรคติดต่อ และโรคอุบัติใหม่

1.6 ด้านสิ่งแวดล้อม

1.6.1 ไม่มีน้ำสะอาด ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง

1.6.2 มีการบุกรุกทำลายป่า

1.6.3 การประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี

2. สภาพปัญหาการจัดการศึกษา จำแนกสภาพปัญหาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านผู้เรียน

2.1.1 เนื่องจากผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่งผลให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยไม่คล่อง และมีปัญหาการสื่อสารระหว่างผู้เรียนที่เป็นคนไทยกับผู้เรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ

2.1.3 ขาดโอกาสทางการศึกษาและช่องทางในการเรียนรู้

2.1.4 จำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคันมีค่อนข้างสูง เนื่องจากผู้ปกครองย้ายถิ่นฐานเพื่อไปประกอบอาชีพต่างถิ่นค่อนข้างบ่อย ประกอบกับสถานศึกษาหลายแห่งมีเด็กไร้สัญชาติและเด็ก 2 สัญชาติ เข้ามาศึกษาแล้วต้องเดินทางกลับไปยังประเทศของตนและการเดินทางไม่สะดวกเนื่องจากที่พักอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง

2.1.5 ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีน้อย

2.1.6 ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาไม่มีทักษะในการประกอบอาชีพ ทักษะทางเทคโนโลยีและภาษาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ

2.1.7 ผู้เรียนขาดทักษะชีวิตอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต

2.1.8 ผู้เรียนบางส่วนขาดคุณธรรม จริยธรรม และวินัย

2.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.2.1 หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการกำลังคนในพื้นที่ ตลาดแรงงาน และสถานประกอบการ

2.2.2 สถานศึกษาหลายแห่งจัดการเรียนการสอนไม่ครบ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2.3 การวัดและประเมินผลที่กำหนดเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศไม่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและพื้นที่

2.2.4 ขาดการส่งเสริมด้านวิชาชีพเพื่อพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมในท้องถิ่น

2.3 ด้านบุคลากร

2.3.1 ครูผู้สอนไม่เพียงพอ ครูไม่ครบชั้น ขาดบุคลากรสายผู้สอนที่มีความรู้เฉพาะด้าน เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2.3.2 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาย้ายบ่อย

2.3.3 ครูไม่มีความรู้ภาษาถิ่น ขาดทักษะการสอนภาษาถิ่น รวมทั้งมีปัญหาการสื่อสารกับผู้เรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษาพม่า เป็นต้น

2.3.4 ครูส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่ ครูขาดรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กในชุมชน ครูไม่มั่นใจในวิธีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมและการนำหลักสูตรไปใช้

2.3.5 ขาดแคลนบุคลากรสนับสนุนด้านการสอนและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เช่น ชุกรการ บัญชี เป็นต้น

2.3.6 หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ในการกำหนดจำนวนครูไม่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานจริง เช่น สถานศึกษาที่มีห้องเรียนสาขา เป็นต้น

2.3.7 ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาและความถนัด รวมทั้งครูไม่มีประสบการณ์ เพราะส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่

2.4 ด้านอาคารสถานที่ สาธารณูปโภค สื่อ และอุปกรณ์การเรียน

2.4.1 สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องจักร ขาดแคลน ไม่ทันสมัย ไม่มีคุณภาพ และไม่ได้มาตรฐาน

2.4.2 อาคารที่ใช้เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ไม่เอื้อต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ ไม่มีอาคารเอกเทศ ไม่มีหอพัก และมีห้องน้ำไม่เพียงพอ

2.4.3 ขาดแคลนห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

2.4.4 ขาดแคลนห้องสมุด แหล่งสืบค้นข้อมูล และแหล่งเรียนรู้

2.4.5 ระบบไฟฟ้าชำรุด ไม่เพียงพอ บางพื้นที่ไม่มีไฟฟ้า

2.4.6 ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร บางพื้นที่ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ต

2.4.7 ไม่มีน้ำดื่มสะอาดที่สะอาด ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง

2.4.8 ระบบสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาไม่ถูกสุขลักษณะ

2.4.9 ขาดแคลนบ้านพักครู

2.4.10 สถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.5 ด้านงบประมาณ การบริหารและการจัดการ

2.5.1 งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่การดำเนินงาน เช่น ค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างที่สูงกว่าพื้นที่ราบ เป็นต้น

2.5.2 ขาดความร่วมมือทางวิชาการ การสร้างเครือข่ายสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ

2.5.3 ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากชุมชน และหน่วยงานอื่น

วิทยา จันทรศิลา (2561, น. 46-54) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารจะมีลักษณะเฉพาะ คือ มีบริบทของชุมชนในพื้นที่แตกต่างกัน รวมทั้งกลุ่มผู้เรียนส่วนมากจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีสภาพปัญหาทั่วไปและสภาพปัญหาการจัดการศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำเป็นจะต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ ซึ่งรู้จักกันในนามของ 4 M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ (Materials) และการบริหาร (Management) นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า การจูงใจ (Motivation) เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการบริหาร เพราะองค์การจะอยู่รอดและเจริญเติบโตขึ้นได้ก็ด้วยแรงจูงใจของผู้บริหารมีให้แก่บุคลากร แรงจูงใจเหล่านี้ ได้แก่ รายได้ รางวัล ค่าตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งรางวัลที่มีได้เป็นเงิน เช่น การยกย่อง ชมเชย การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น แรงจูงใจ เหล่านี้ถ้าสถานศึกษาสามารถตอบสนองให้แก่บุคลากรได้ การลาออกและการขาดงานของบุคลากรจะลดลงและก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่องค์การ ดังนั้น การจูงใจ (Motivation) จึงเป็นปัจจัยที่ 5 สำหรับการบริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารส่วนมากจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ก็สามารถใช้โครงสร้างตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดได้ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Outputs) และ 2 เงื่อนไขความสำเร็จ รายละเอียดมีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย 2 องค์ประกอบได้แก่ 1) บุคลากร 2) งานบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 บุคลากร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) คณะกรรมการสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ครู รายละเอียดดังนี้

1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษา คุณลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

- 1) เป็นคนในพื้นที่หรือมีความรู้ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อมสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี
- 2) เป็นผู้แทนหมู่บ้าน ผู้แทนชนเผ่าที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- 3) ผู้ทรงคุณวุฒิควรมาจากหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีความเข้าใจในบริบทของชุมชนเป็นอย่างดี

4) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเป็นนักพัฒนา มีความรู้ เรื่องการจัดการศึกษาและมีความมุ่งมั่นเสียสละ ตั้งใจ มีเวลา และต้องมีความเข้าใจในบริบทของชุมชนเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 2) เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตอาสา จิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของความเป็นครู
- 3) เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี
- 4) เป็นผู้มีความสามารถเชิงบูรณาการ สามารถเชื่อมโยงการบริหารกับบริบทของชุมชนได้
- 5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

1.1.3 ครู คุณลักษณะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีดังนี้

- 1) เป็นผู้ผ่านกระบวนการสรรหา การคัดเลือกหรือการผลิตหรือได้รับการพัฒนาเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารโดยเฉพาะ
- 2) เป็นคนในพื้นที่หรือมีความรู้ ความเข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อมสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างดี
- 3) เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตอาสา จิตวิญญาณ และอุดมการณ์ของความเป็นครู
- 4) เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่และเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
- 5) เป็นนักบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในท้องถิ่นกับศาสตร์ความรู้ได้เป็นอย่างดี
- 6) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน เป็นการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยเป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้าง การแบ่งงานและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบเป็นอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการนำปัจจัยนำเข้าทางการบริหารทุกประเภท ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารเกิดสัมฤทธิ์ผล

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ เป็นการดำเนินการตามวิธีการหรือแนวทางที่กำหนดและเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์ของตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การควบคุม เป็นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลในแต่ละภาระงานและขั้นตอนของการทำงานที่ชัดเจน และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุง เป็นการนำรายงานผลการปฏิบัติงานมาพิจารณาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา หากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ให้ร่วมกันแสวงหาแนวทางปรับปรุง และหากการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้วให้พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

การจูงใจ (Motivating) เป็นกลไกของการขับเคลื่อนในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารสถานศึกษา โดยการจูงใจประกอบด้วย การเป็นผู้นำในการดำเนินการ การติดต่อสื่อสาร การประสานงานให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต

ผลผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1 โอกาสได้รับบริการทางการศึกษา

2) คุณภาพของนักเรียน และ 3) ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา รายละเอียดมีดังนี้

3.1 โอกาสได้รับบริการทางการศึกษา

โอกาสได้รับบริการทางการศึกษาของนักเรียนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย

- 1) เด็กที่มีอายุ 3-5 ปีทุกคนมีโอกาสได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อม
- 2) เด็กที่มีอายุ 7-16 ปีทุกคนมีโอกาสเข้าเรียนต่อการศึกษาภาคบังคับ
- 3) ผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับทุกคนได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย/สายอาชีพ
- 4) ร้อยละ 10 ของผู้ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา
- 5) ร้อยละ 90 ของนักเรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำความรู้และทักษะ

ที่จำเป็นไปพัฒนาตนเองให้สามารถประกอบอาชีพตามศักยภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างสันติสุข

3.2 คุณภาพของนักเรียน

คุณภาพของนักเรียนบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ประกอบด้วย

- 1) นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
- 2) นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถเผชิญปัญหาและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกได้
- 3) นักเรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบสัมมาชีพเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีในสังคม
- 4) นักเรียนสามารถเลือกใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 5) นักเรียนมีภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 6) นักเรียนสามารถพึ่งพาตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศ

3.3 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย

- 1) สถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
- 2) ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

3) สถานศึกษาและชุมชนมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีระหว่างกัน เป็นการเสริมพลังความเข้มแข็งของชุมชนที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง

4) สถานศึกษาและชุมชนมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้สนใจทำวิจัยเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

แสงสุรีย์ คำต๋อย และคณะ (2556) ได้ทำวิจัย ศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร ในสำนักงานทะเบียนและประมวลผลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการอยากมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ บุคลากรสำนักงานทะเบียนและประมวลผล จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าสถิติร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ Chi-square ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวม 1) บุคลากรมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก บุคลากรมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ได้แก่ มีส่วนรับทราบผลการตรวจสอบ และประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน จากการรายงานของหน่วยบริการและประกันคุณภาพ และจากการสื่อสารจากหัวหน้าฝ่ายของหน่วยงาน ผู้บริหารผ่านการประชุมภายในฝ่าย รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการรับฟังการชี้แจงนโยบาย กลยุทธ์ และแผนการดำเนินงาน ของหน่วยงานผ่านจากผู้บริหาร ภาพรวม 2) บุคลากรมีความคิดเห็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการอยากมีส่วนร่วมงานประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับเห็นด้วยการแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการอยากมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด คือ งานประจำของหน่วยงานมีความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย รองลงมา คือ หน่วยงานมีการจัดหาอุปกรณ์ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและพอเพียง สภาพแวดล้อมมีความสะอาด สวยงาม และบรรยากาศที่เหมาะสม และได้รับเงินเดือนที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีการพิจารณาปรับเงินเดือนอย่างสม่ำเสมอ มีสวัสดิการตามกฎหมาย

อุดม ชูสิวรรณ (2559) ได้ทำวิจัย รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล และเสนอรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ประกอบด้วย

7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ และ 7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน แล้วนำองค์ประกอบไปสร้างรูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพ โรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากลได้ 6 ระบบ ดังนี้ ระบบที่ 1 การนำองค์กร ต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทาย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องนำวิสัยทัศน์มาดำเนินการในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 3 การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรตามความสามารถของผู้เรียน โดยการรับฟังผู้เรียน ระบบที่ 4 การวัด สารสนเทศ และการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานทุกระบบ ระบบที่ 5 พัฒนาบุคลากรเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ และระบบที่ 6 ระบบการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับระบบการพัฒนาบุคลากร ให้มีความพร้อมการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

พิมพ์นารา เสาวนิตย์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบการบริหารระบบคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ 5 องค์ประกอบ 19 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร ด้านที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร และด้านที่ 5 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ มีกระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ควบคุมคุณภาพ (การวางแผน P=Plan) ประกอบด้วย 1.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.2 การจัดโครงสร้างการบริหาร 1.3 การจัดระบบสารสนเทศ 1.4 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพ (การดำเนินการ D=Do) ประกอบด้วย 2.1 ภาวะผู้นำการบริหาร 2.2 กระบวนการขับเคลื่อนคุณภาพ 2.3 การมีส่วนร่วม 2.4 ดำเนินการระบบประกันคุณภาพ และ 2.5 การนิเทศกำกับติดตาม 3. การประเมินคุณภาพ (การตรวจสอบและการปรับปรุง) ประกอบด้วย 3.1 การประเมินตนเอง 3.2 การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และ 3.2 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมตามองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

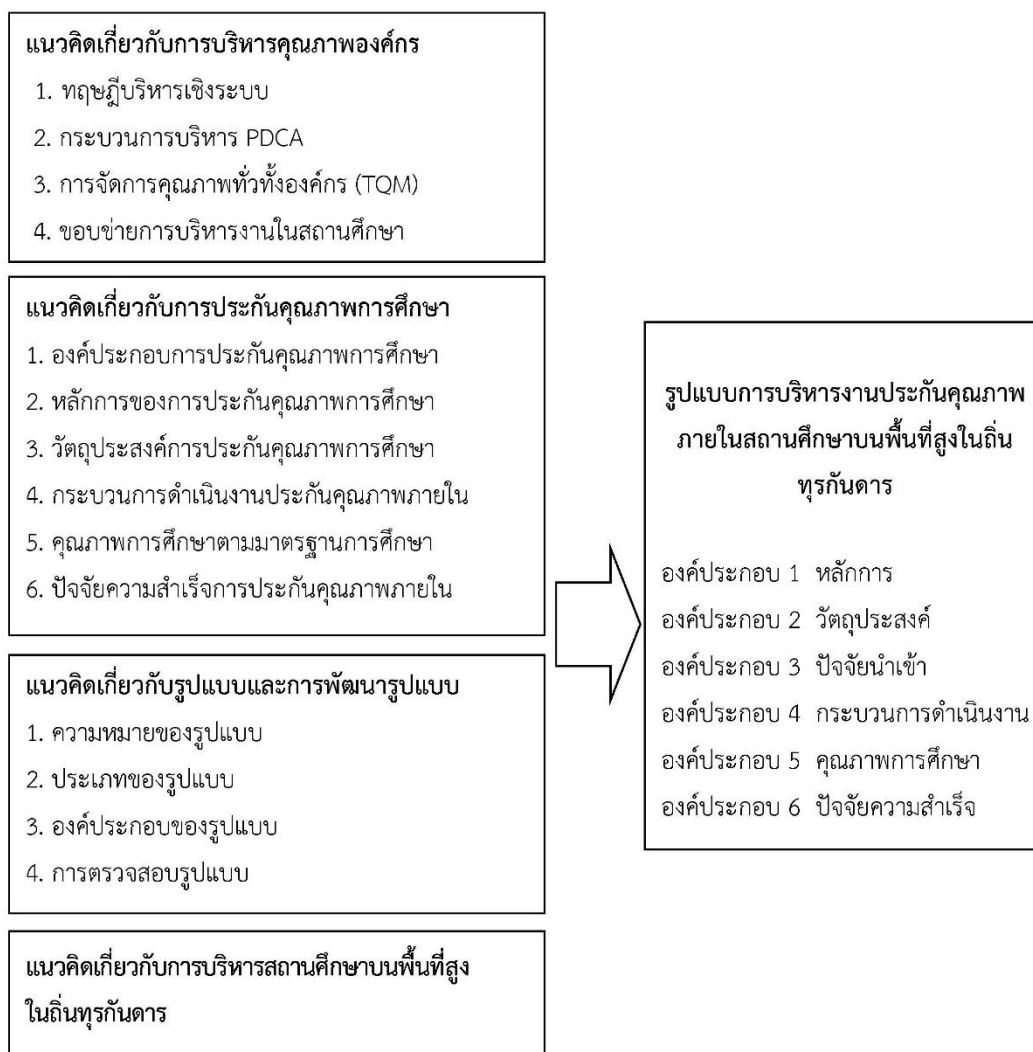
สุรินทร์ จาดเปรม (2562) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา สมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบ คือ ขาดแคลนครูและความต้องการ คือ ครูครบชั้นเรียน และวิธีปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รูปแบบการบริหารประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดประสงค์ 3) กระบวนการ 4) ผลผลิต 5) ผลลัพธ์และ 6) เงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ และคู่มือการใช้รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การศึกษารูปแบบ บทที่ 3 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 4 การจัดโครงสร้างบริหาร และ บทที่ 5 ข้อควรปฏิบัติ ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

เฉลิมพร กุมา (2563) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วย สมรรถนะของผู้บริหาร เครือข่ายความร่วมมือ ทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ มีรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วน 1 ส่วนนำ ประกอบไปด้วยแนวคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วน 2 ประกอบไปด้วย 2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ สมรรถนะผู้บริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา นวัตกรรมทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ 2.2 กระบวนการ ได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการคุณภาพภายนอก 2.3 ผลผลิต สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.4 นำผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุง ส่วน 3 เงื่อนไขความสำเร็จ และการประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพด้านความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์มากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีการกำหนดกรอบในการทำงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

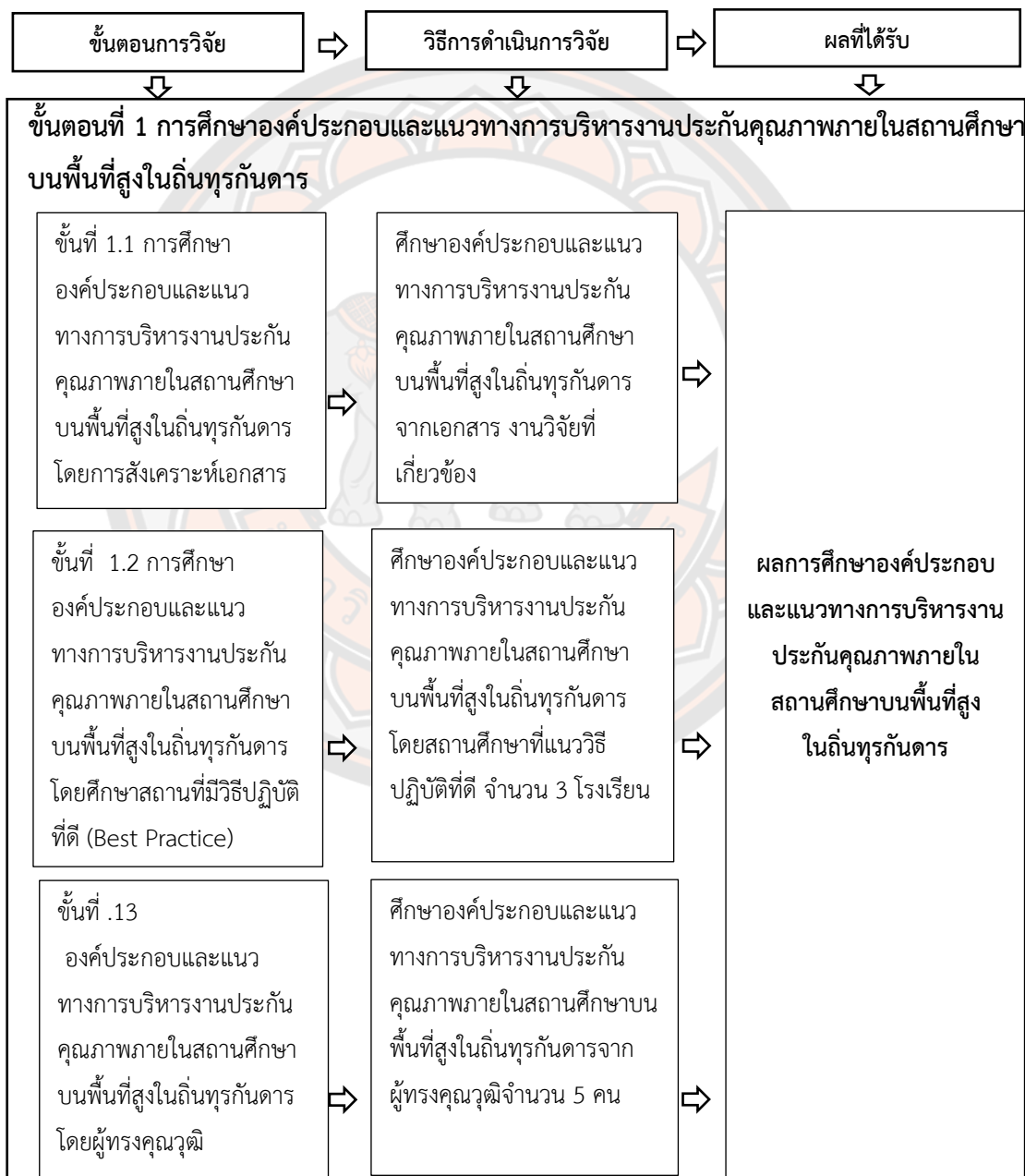

ภาพ 6 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

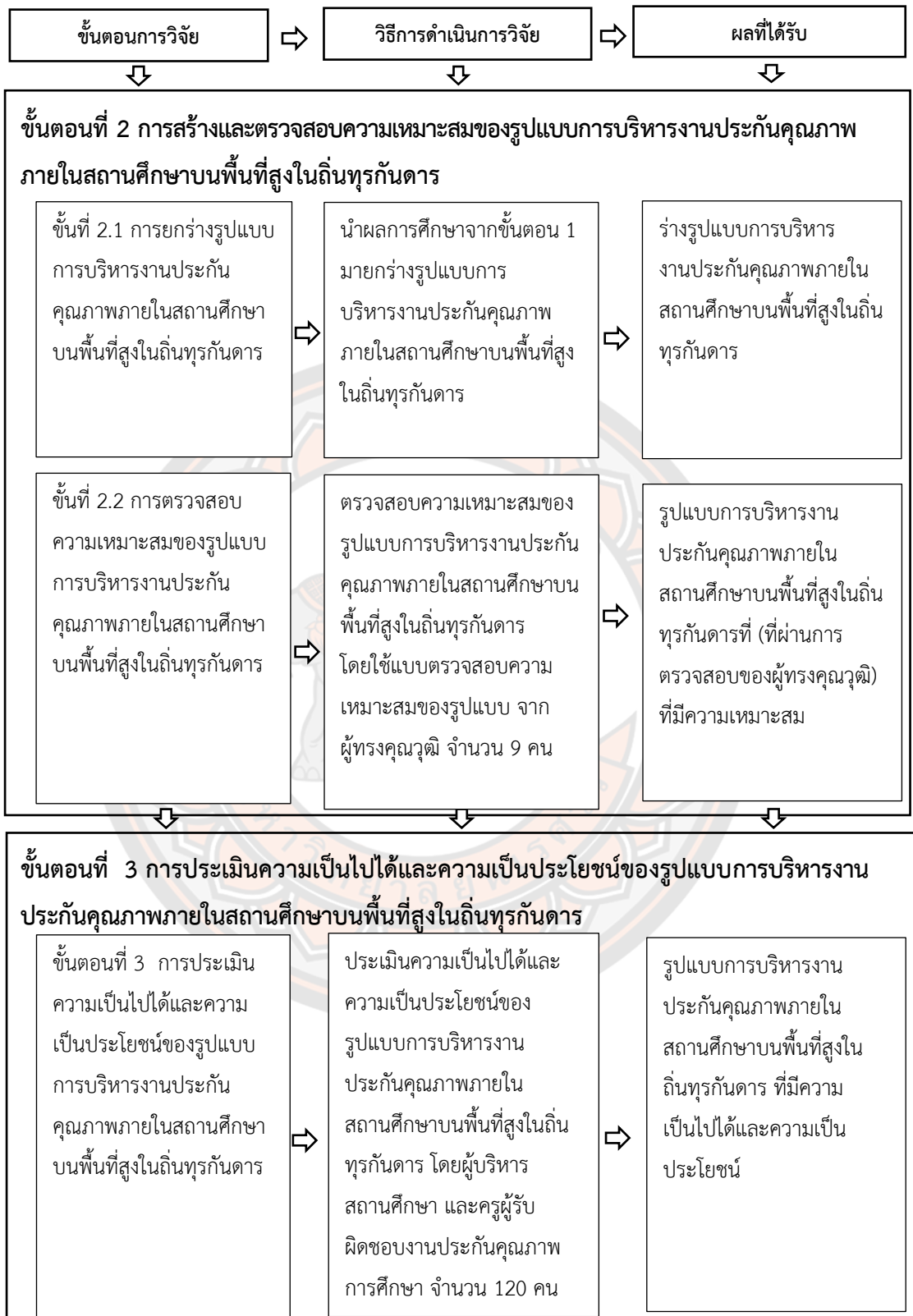
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพ 7

ภาพ 7 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการศึกษาจากเอกสาร

1. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสาร เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย โดยการศึกษาหลักการ แนวคิดและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพองค์กร
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
- 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร หรือเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจัดหมวดหมู่เพื่อได้ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้น 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. แหล่งข้อมูล

สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน โดยกำหนดคุณสมบัติเป็นสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Assurance Award IQA) ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้ากลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา จาก 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านศรีน่าน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1)
2. โรงเรียนบ้านโป่งแยงใน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2)
3. โรงเรียนขุนห้วยตากพัฒนาศึกษา (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) คือ แบบสัมภาษณ์การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการการการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบ 1 หลักการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่กำหนดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีความเหมาะสมเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ จากผลการศึกษาองค์ประกอบเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และการใช้ภาษา

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง

ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรุประชีวิน

ข้าราชการบำนาญ อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกฤษพร เซาว์นชัย

ตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาในการสอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตามเนื้อหา / จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตามเนื้อหา / จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามนั้นไม่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องตามเนื้อหา/จุดประสงค์

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .06 ขึ้นไป ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC มากกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า IOC น้อยกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่ามีค่าตั้งแต่ 0.67 – 1.00

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ และนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงาน เพื่อติดต่อด่วน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตั้งแต่วันที่ 24 - 31 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 โดยการบันทึกเสียง จัดบันทึก และนำมาถอดการบันทึกเสียง สรุปลวิเคราะห์ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สถานศึกษา	วัน เดือน ปี	สถานที่สัมภาษณ์
1 .โรงเรียนบ้านศรีนาม่าน สพป.น่าน 1	24 กรกฎาคม 2566	รร.บ้านศรีนาม่าน
2 .โรงเรียนบ้านโป่งแยงใน สพป.ชม เขต 2	26 กรกฎาคม 2566	รร.บ้านโป่งแยงใน
3 .โรงเรียนขุนห้วยตากพัฒนา สพป.ตาก 1	31 กรกฎาคม 2566	ออนไลน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการถอดการบันทึกเสียงแล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. แหล่งข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นผู้บริหารระดับนโยบายของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ด้านงานประกันคุณภาพภายในหรือผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย

- 1) ดร.อโณทัย ไทยวรรณศรี
ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบัน พรเวียง
ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 3) นายปิลัทธ์ อุดมวงษ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตาก เขต 2
- 4) นายสำเร็จ ไกรพันธ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแมริมิวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่
- 5) ดร.ปัทมา ภูสวาสดี
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) คือ แบบสัมภาษณ์การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) คือ แบบสัมภาษณ์การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยมีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบ 1 หลักการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่กำหนดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีความเหมาะสมเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ จากผลการศึกษาองค์ประกอบเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.2.4 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อติดต่อวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม – 30 สิงหาคม พ.ศ. 2566 โดยการบันทึกเสียง จดบันทึก และนำมาถอดการบันทึกเสียง สรุปรวบรวมประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการ
บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดย
สัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	วัน เดือน ปี	สถานที่สัมภาษณ์
1. ดร.อโณทัย ไทยวรรณศรี	26 กรกฎาคม 2566	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. ผศ.ดร.สุบัน พรเวียง	7 สิงหาคม 2566	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นายปิลัทธ์ อุดมวงษ์	29 สิงหาคม 2566	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตาก เขต 2
4. นายสำเร็จ ไกรพันธ์	7 สิงหาคม 2566	โรงเรียนแมริมิวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
5. ดร.ปัทมา ภูสวาสดี	30 สิงหาคม 2566	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตาก

4. วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการถอดการบันทึกเสียงและวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่ สูงในถิ่นทุรกันดาร

ในการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น
ทุรกันดารดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. นำร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น
ทุรกันดารที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

3. ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข จัดทำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยใช้แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนหรือเคยเป็นอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาและเกี่ยวข้องกับทางการศึกษา มีความรู้/ประสบการณ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 10 ปีขึ้นไป มีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา
อดีตอาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคล้าย
รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ
อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีความรู้/ประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษาและงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 10 ปีขึ้นไป มีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สมเกียรติ บุญรอด
อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

2. ดร.สุภาพร กิตติรัชฎานนท์

อดีตที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

3. ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์

อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษามีความรู้/ประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 10 ปีขึ้นไป ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. ดร.จิตราภรณ์ ไยศิลป์

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ 39

2. ดร.ปรีชาชาญ อินทรชิต

ผู้อำนวยการโรงเรียนเมธังกราวาส เทศร์ฐราชานุรักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

3. ดร.ณรงค์ อภัยใจ

ผู้อำนวยการโรงเรียนพระนอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบความเหมาะสม และร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 นำรายการของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มาจัดทำเป็นรายการข้อคำถาม

2.2.2 จัดทำเป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการใช้ภาษา

2.2.3 นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

2.2.4 นำแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์ พร้อมส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์และร่างรูปแบบ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูล และเข้าพบเพื่อรับผลการตรวจสอบรูปแบบและรับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงรูปแบบด้วยตนเอง

ตาราง 10 แสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	เก็บข้อมูล
1. ศาสตราจารย์ ดร. วิทยา จันทร์ศิลา	5 พฤศจิกายน 2566
2. รองศาสตราจารย์ ดร. นิคม นาคอ้าย	12 พฤศจิกายน 2566
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ	15 พฤศจิกายน 2566
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สมเกียรติ บุญรอด	19 พฤศจิกายน 2566
5. ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์	20 พฤศจิกายน 2566
6. ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์	24 พฤศจิกายน 2566
7. ดร.จิตราภรณ์ ไยศิลป์	26 พฤศจิกายน 2566
8. ดร.ปรีชาชาญ อินทรชิต	28 พฤศจิกายน 2566
9. ดร.ณรงค์ อภัยใจ	30 พฤศจิกายน 2566

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง แก้ไขรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ในการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 60 คน รวมจำนวน 120 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 60 แห่ง ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 จังหวัดๆ 10 โรงเรียน ได้แก่ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นดังนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารโดยมีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีลักษณะเป็นแบบ (Rating Scale) โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มากำหนดเป็นข้อคำถาม

2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.2.3 ผู้วิจัยได้นำร่างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา แล้วดำเนินการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.4 จัดทำแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

3.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์และโปรแกรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ google from ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 120 ฉบับ

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และมีความสมบูรณ์จำนวน 120 ฉบับ คิดเป็น 100%

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารไปใช้ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2558, น. 121)

5.00 – 4.51 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4.50 – 3.51 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3.50 – 2.51 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

2.50 – 1.51 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตัดสินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ
บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และมีค่าเบี่ยงเบนไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านการเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องรูปแบบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
ในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร**

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาเอกสาร

1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.3 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 สรุปผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

**ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร**

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบน
พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

**ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร**

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสังเคราะห์เอกสาร

ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการ ได้แก่ จิตติมา วรณศรี (2566; ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563; วิทยา จันทร์ศิลา, 2561; วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2561; สุนทร โคตรบรรเทา, 2560; อธิศักดิ์ อุปไมยอติชัย, 2560; สุวรรณณี แสงมหาชัย, 2559; เรื่องวิทย์ กษสุวรรณ, 2555; กระทรวงศึกษาธิการ, 2546; อุทุมพร จามรมาน, 2543; อารุง จันทวานิช, 2542; วรรัตน์ เขียวไพร, 2542; Keeves, 1988)

ตาราง 11 แสดงผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากการศึกษาเอกสาร

องค์ประกอบ	ผลการศึกษา
1. หลักการ	<ol style="list-style-type: none"> หลักการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน หลักการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน และนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้วางแผนในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้รับบริการ มีความมั่นใจในคุณภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. ปัจจัยนำเข้า	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารสถานศึกษา <ol style="list-style-type: none"> เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ และการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตอาสา ครูผู้สอน <ol style="list-style-type: none"> เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และอุดมการณ์ของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนและเข้าใจบริบทของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน <ol style="list-style-type: none"> มีความรู้ ความสามารถและเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน

องค์ประกอบ	ผลการศึกษา
4. กระบวนการดำเนินงาน	<p>1. ขั้นเตรียมการ</p> <p>1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>1.3 วิเคราะห์และประเมินสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา</p> <p>1.4 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>2. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>2.1 วางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา</p> <p>2.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ระยะ 3 ปี โดยสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา</p> <p>2.3 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน</p> <p>2.4 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา</p> <p>2.5 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย</p> <p>2.6 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน</p> <p>3. ขั้นการดำเนินงาน</p> <p>3.1 ประชุมชี้แจง ทบพวนตามมาตรฐานการศึกษาและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3.2 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3.3 การดำเนินงานเน้นวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณภาพ สร้างบรรยากาศแบบสมานฉันท์ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเวลาและทุกสถานที่ในสถานศึกษา</p>

องค์ประกอบ	ผลการศึกษา
4. กระบวนการดำเนินงาน (ต่อ)	3.4 การนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ 3.5 แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ
	4 .ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ
	4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
	4.2 กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้
	4.3 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นระบบ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการตรวจสอบและทบทวน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
	4.4 สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
	5 .ชั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ
	5.1 นำผลสรุปการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ มาตรฐานใดที่ต้องปรับปรุง
	5.2 ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นกระบวนการทำงานที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
	5.3 ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
	5.4 สรุปผลการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
	6 .ชั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก
	6.1 จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
	6.2 นำรายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่สาธารณชน
	6.3 เตรียมเอกสารพร้อมรับการประเมินภายนอก
5. คุณภาพการศึกษา	1 . คุณภาพผู้เรียน 1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2 . คุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
6 .ปัจจัยความสำเร็จ	1. การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ 2. วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

1.2 ผลการศึกษาคณะกรรมการบริหารงานและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผลการศึกษาคณะกรรมการบริหารงานและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จาก 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยกับองค์ประกอบของรูปแบบ และเสนอแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สรุปผลสัมฤทธิ์ได้ ดังนี้

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาคณะกรรมการบริหารงานและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง	
1. หลักการ	1. หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 2. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3. หลักการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การบริหารสถานศึกษา	1. หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2. หลักการบริหารธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทุกขั้นตอนในระบบประกันคุณภาพภายใน	1. หลักการพัฒนาคุณภาพ โดยร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 2. หลักการติดตามผลและตรวจสอบ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. หลักการรับผิดชอบต่อผล	1. หลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3. หลักการรับผิดชอบต่อผล	1. หลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3. หลักการรับผิดชอบต่อผล
		3. หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งให้สถานศึกษาสามารถพึ่งพาตัวเองได้	3. หลักการรับผิดชอบต่อผล การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ	

เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานของสถานศึกษา 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการสถานศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 4. หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5. หลักธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา 6. หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งพาตัวเองได้
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานของสถานศึกษา 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการสถานศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาของสถานศึกษา 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา 3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบประกันคุณภาพ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
2. วัตถุประสงค์ (ต่อ)	3. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจแก่ผู้ประกอบการนักเรียนว่าเป็นสถานศึกษามีคุณภาพ	3. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ สถานศึกษามีมาตรฐานได้ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับผู้รับบริการมีคุณภาพ สามารถศึกษาต่อได้ในระดับที่สูงขึ้น	การบริหารจัดการคุณภาพ สถานศึกษา 3. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน 4. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างเป็นเรื่องและยั่งยืน	4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 5. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา 6. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ว่ามีมาตรฐานได้ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 7. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
3. ปัจจัยนำเข้า	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา
3.1 บุคลากร	1.1 เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถแนะนำและช่วยเหลือครูด้านงานวิชาการได้	1.1 เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ 2) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ 3) จัดทำแผนพัฒนา 4) ดำเนินการตามแผน 5) กำกับ ตรวจสอบและประเมิน 6) จัดทำ SAR และรายงานผล	1.1 มีภาวะผู้นำที่มีกระบวนการตัดสินใจ 4 งาน 1.2 มีการสื่อสารเชิงบวกและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	1.1 มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ 1.2 เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง 1.3 เน้นบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 1.4 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
	2. ครูผู้สอน	2. ครูผู้สอน	2. ครูผู้สอน	2. ครูผู้สอน
	2.1 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน	2.1 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2.2 จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.1 เป็นครูมืออาชีพ 2.2 มีอุดมการณ์การทำงาน 2.3 รับผิดชอบต่อชุมชนเพื่อ	2.1 เป็นครูมืออาชีพ 2.2 มีอุดมการณ์ความเป็นครู 2.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2.4 รับผิดชอบต่อชุมชน เพื่อปรับ
	2.2 ความเสียสละในการทำงาน		นำมาปรับประยุกต์ใช้ การจัดการเรียนการสอน	ประยุกต์ใช้ในการจัดการ เรียนรู้

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
ประเด็น	<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.1 สนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือให้สถานศึกษาที่มีระบบประกันที่เข้มแข็ง</p> <p>3.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา</p>	<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.1 มีความรักในถิ่นเกิดและมี</p> <p>3.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับบริบท</p>	<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.1 มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>3.2 มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้</p>	<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.1 มีความรักในถิ่นเกิดและมี</p> <p>3.2 มีความรู้ความเข้าใจใน</p> <p>3.3 สนับสนุนสถานศึกษาให้</p> <p>3.4 มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี</p>
3.2 ปัจจัยอื่นๆ	<p>1. งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>	<p>1. การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการต่างๆ</p>	-	<p>1. งบประมาณในการดำเนินงานตามกิจกรรม / โครงการ</p>

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
4. กระบวนการดำเนินงาน	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	1.1 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ในปีที่ผ่านมา	1.1 ประชุมสร้างความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน	1.1 ประชุมสร้างความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน
1. ขั้นเตรียมการ	1.2 วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	1.2 วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT)	1.2 วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา มีจุดเด่น จุดด้อยในการดำเนินงาน ระบบประกันคุณภาพภายใน	1.2 วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และบริบทของสถานศึกษา (SWOT)
1.3 วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT)				1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ในปีที่ผ่านมา
2. ใช้นางแผน	2.1 แต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนคุณภาพการศึกษา	2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
	2.2 แต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินโครงการ / กิจกรรม /	2.2 ประกาศใช้มาตรฐานของสถานศึกษา	2.2 ประกาศกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา	2.2 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	2.3 ประชุมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.3 กำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของมาตรฐาน	และค่าเป้าหมายของมาตรฐาน	2.3 ประกาศใช้มาตรฐานและกำหนดค่าเป้าหมายสำเร็จ
	2.4 ประกาศใช้มาตรฐานของสถานศึกษา		2.3 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	2.4 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
3. ขันดำเนินงาน	<p>3.1 พัฒนาคู่มือทั้งระบบเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p> <p>สู่ความเป็นคู่มืออาชีพ</p> <p>3.2 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมแรงแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>3.1 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3.2 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำงานตามแผน</p>	<p>3.1 การสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3.2 ดำเนินงานตามแผนแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย</p> <p>3.3 มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียม</p>	<p>3.1 พัฒนาคู่มือทั้งระบบเพื่อเป็นคู่มืออาชีพ</p> <p>3.2 สร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน</p> <p>3.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3.4 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำงานตามแผน</p> <p>3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมแรง แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>
4. ขันตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	<p>4.1 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพโดยคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>4.1 สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายใน</p>	<p>4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา</p>	<p>4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา</p>

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
4.2	สรุปรายงานผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ (ต่อ)	4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพภายใน	4.2 จัดกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประเมินคุณภาพภายใน	4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพภายใน
4.3	นำเสนอผลการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายใน นำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.3 นำเสนอผลการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายใน นำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.3 ดำเนินการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายใน	4.3 ดำเนินการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายใน
4.4				4.4 สรุปผลการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายใน แก่ผู้เกี่ยวข้อง
5.1	ผู้บริหารประชุมชี้แจงผลการ ดำเนินงานว่าบรรลุตาม เป้าหมาย หรือไม่อย่างไร	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานและการ ดำเนินงานตามแผน	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามแผน และช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข ให้แต่ละ โครงการบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานและการ ดำเนินงานตามแผน
5.2	กำหนดความเสียหายของแต่ละ โครงการและให้ความช่วยเหลือ ในการดำเนินงาน	5.2 ปรับปรุง ข้อบกพร่องที่พบ จากการติดตามผลการ ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา	5.2 ปรับปรุง แก้ไข ให้แต่ละ โครงการบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้	5.2 ผู้บริหารประชุมชี้แจงผล การดำเนินงานว่าบรรลุตาม เป้าหมาย หรือไม่อย่างไร

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
	<p>6.2 ประชาสัมพันธ์รายงาน</p> <p>ผลการประเมินตนเอง(SAR)</p> <p>แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6.3 เตรียมพร้อมด้านเอกสารและอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก</p>	<p>6.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p> <p>ผลการประเมินตนเอง (SAR) อย่างหลากหลาย</p>	<p>6.2 จัดเตรียมด้านเอกสาร</p> <p>สถานที่ในการรับการประเมิน</p>	<p>6.2 ประชาสัมพันธ์รายงาน</p> <p>ผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6.3 เตรียมพร้อมด้านเอกสารและอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก</p>
5. คุณภาพการศึกษา	<p>1.1 ผู้เรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ มีทักษะแสวงหาความรู้</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา</p>	<p>1.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสามารถอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข</p>	<p>1.1 ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้</p> <p>1.2 ผู้เรียนเป็นคนดี สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข</p>	<p>1.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา</p>
5.2 คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	<p>2.1 มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา</p> <p>2.2 ชุมชนให้การยอมรับส่งบุตรหลานเข้ามามีเรียน</p>	<p>2.1 มีการพัฒนางานวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p>	<p>2.1 ผู้ปกครองให้การยอมรับในคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านงานวิชาการ</p>	<p>2.1 มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา</p> <p>2.2 ชุมชนให้การยอมรับส่งบุตรหลานเข้ามามีเรียน</p>

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	สรุปแนวทาง
6. ปัจจัยความสำเร็จ	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงาน	1.1 มีการยกย่องชมเชย ครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1.1 มีการประชาสัมพันธ์ผลงานครู ผลงานนักเรียน และผลงานของสถานศึกษาอย่างหลากหลายช่องทาง	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงาน 1.2 มีการยกย่องชมเชย ครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6.1 การสร้างแรงจูงใจ	ในการดำเนินงานร่วมกัน คุณภาพการศึกษา			1.3 มีการประชาสัมพันธ์ผลงานครู ผลงานนักเรียนและผลงานของสถานศึกษาอย่างหลากหลายช่องทาง
6.2 การสร้างเครือข่าย	1.1 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เช่น องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน	1.1 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพคุณภาพภายในอย่างหลากหลาย เช่น สถาบันอุดมศึกษา	1.1 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่างหลากหลาย	1.1 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างหลากหลาย

จากตาราง 12 ได้นำเสนอผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จาก 3 โรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ

- สำคัญ
- 1.1 หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.2 หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
 - 1.3 หลักการรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.4 หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
 - 1.5 หลักการธรรมาภิบาลการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา สามารถตรวจสอบได้
 - 1.6 หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งให้สถานศึกษาสามารถพึ่งพาตัวเองได้ สามารถบริหารจัดการตามบริบทของสถานศึกษา เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

- ภายใน
- ผู้เรียน
- 2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.2 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา
 - 2.3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบประกันคุณภาพ
 - 2.4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 2.5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่มีส่วนเสียในการจัดการศึกษา
 - 2.6 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ว่ามีมาตรฐานใดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
 - 2.7 เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

3.1. ปัจจัยด้านบุคคล

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 - มีวิสัยทัศน์และผู้นำทางวิชาการ
 - เป็นผู้บริหารมืออาชีพ
 - ขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2) ครูผู้สอน

- เป็นครูมืออาชีพ

- มีอุดมการณ์ความเป็นครู

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

- รับผิดชอบต่อชุมชน เพื่อปรับประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ

- มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

- สนับสนุนสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ

1) งบประมาณในการดำเนินงานตามกิจกรรม /โครงการ

องค์ประกอบ 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน

4.1 ชั้นเตรียมการ

1) ประชุมสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

2) วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และบริบทของสถานศึกษา (SWOT)

3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ในปีที่ผ่านมา

4.2 ชั้นวางแผนการดำเนินงาน

1) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายสำเร็จ

4) กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา

5) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ

บริบทของสถานศึกษา

4.3 ชั้นการดำเนินงานตามแผน

1) พัฒนาครูทั้งระบบ เพื่อเป็นครูมืออาชีพ

2) สร้างเครือข่ายในการดำเนินงานตามแผน

3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการ

ดำเนินงานตามแผน

5) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเสริมแรงแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 2) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน
- 3) ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน
- 4) สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.5 ชั้นการพัฒนาและปรับปรุง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานและดำเนินงานตามแผน
- 2) ผู้บริหารประชุมชี้แจงผล การดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมาย หรือไม่ /อย่างไร
- 3) กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการและแนวทางแก้ไข
- 4) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบจากการติดตามผลการปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา
- 5) สรุปและรวบรวมข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีต่อไป

4.6 ชั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)
- 2) ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3) เตรียมพร้อมด้านเอกสาร และอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก

องค์ประกอบ 5 ด้านคุณภาพการศึกษา

5.1 คุณภาพผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา
- 2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

- 1) มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2) ชุมชนให้การยอมรับการบริหารจัดการสถานศึกษาจึงส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน

องค์ประกอบ 6 ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ

6.1 การสร้างแรงจูงใจ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงาน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการยกย่องชมเชย ครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลงานครู ผลงานนักเรียน และผลงานสถานศึกษา

6.2 การสร้างเครือข่าย

- 1) ผู้บริหารสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างหลากหลาย เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันทางการศึกษา เป็นต้น

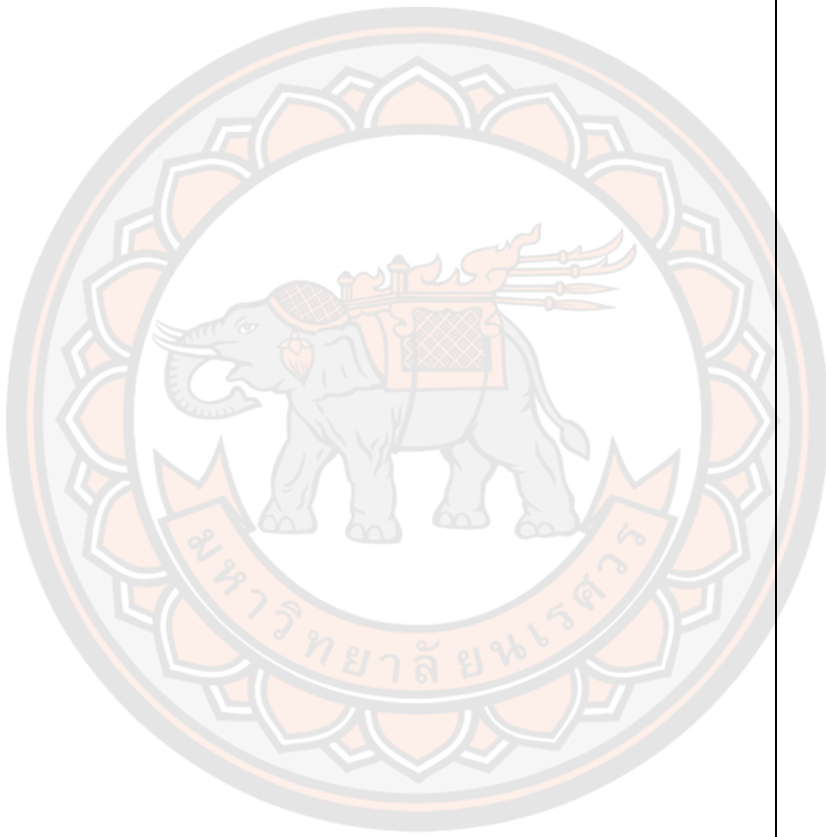
1.3 ผลการศึกษาค่าองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษาค่าองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สรุปผลสัมภาษณ์ตามตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 ผลการศึกษาค่าองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง	
1. หลักการ	1. สถานศึกษาร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้กระบวนการทำงาน ประกันคุณภาพภายใน 2. สถานศึกษาติดตามผล และตรวจสอบคุณภาพ ติดตามความก้าวหน้า การพัฒนาคุณภาพ อย่างเป็นระบบ	1. หลักการมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อสร้าง โอกาสทางการศึกษา 2. สถานศึกษาพึ่งพา ตนเอง สามารถ ดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ 3. สถานศึกษามีระบบ ติดตาม และ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษารจัดการ การศึกษา	1. การดำเนินงาน ประกันคุณภาพ ภายในเป็นหน้าที่ ของทุกคนใน องค์กร 2. สถานศึกษาและ ภาคีเครือข่ายร่วม รับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ในการจัด การศึกษา	1. สถานศึกษาบริหาร แบบมีส่วนร่วม ของภาคีเครือข่าย ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา 2. สถานศึกษาบริหาร งานแบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถี ชีวิตคนในชุมชน	1. หลักการพัฒนา คุณภาพ การศึกษาอย่าง ยั่งยืน 2. สถานศึกษียึด หลักการมีส่วนร่วม ร่วมในการจัด การศึกษาที่มี คุณภาพ เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำ	1. สถานศึกษาบริหาร ยึดหลักการพัฒนา คุณภาพการศึกษา อย่างยั่งยืน 2. สถานศึกษา บริหารงาน หลักการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในเป็น หน้าที่ของทุกคนใน องค์กร	

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
1. หลักการ (ต่อ)						<p>3. สถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การจัดการศึกษาเป็น ไปตามเป้าหมาย</p> <p>4. สถานศึกษาต้องพึงพา ตนเองสามารถ ดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>5. สถานศึกษาต้องร่วม รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ใน การจัดการศึกษา</p> <p>6. สถานศึกษามีการ บริหารงานแบบบูรณา การจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตคน ในชุมชน</p>

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสร้างความมั่นใจและผู้รับบริการด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา	1. เพื่อสร้างการยอมรับจากชุมชนในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำ	1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามเป้าหมายของสถานศึกษา	1. เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
วัตถุประสงค์	2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย	2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข	2. เพื่อรายงานผลพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตในชุมชนได้อย่างมีความสุข	2. เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา	2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
วัตถุประสงค์	3. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3. เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสนองต่อความต้องการของผลลัพธ์	3. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา	3. เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำ	3. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำ
						4. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
						5. เพื่อรายงานผลพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
3. ปัจจัยนำเข้า	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ผู้บริหาร	1. ผู้บริหารสถานศึกษา
3.1 ด้านบุคคล	1.1 เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถ ขับเคลื่อนการ ดำเนินงานระบบ ประกันคุณภาพ ภายในได้อย่าง ดี	1.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำทาง วิชาการ สามารถให้ ความช่วยเหลือครูได้ 1.2 ผู้บริหารเป็นผู้มี ความเสียสละ มีอุดมการณ์ สามารถทำงานใน พื้นที่ยากลำบากได้ บุคลากรและชุมชน	1.1 ผู้บริหารสามารถ บริหารสถานศึกษา ท่ามกลางความขาด แคลนของบุคลากรได้ 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก สามารถโน้มน้าวใจ ให้ ทุกคนช่วยกันทำงาน สำเร็จตามเป้าหมาย	1.1 ผู้บริหาร สถานศึกษา มีภาวะผู้นำสามารถ ตัดสินใจและนำพา สถานศึกษาสู่ องค์กรคุณภาพได้ 1.2 ผู้บริหารมีภาวะ ผู้นำทางวิชาการ ให้ ความช่วยเหลือ สนับสนุน และ ส่งเสริมทุกคนได้	1.1 ผู้บริหาร สถานศึกษา 1.1 ผู้บริหาร สถานศึกษามี ความสามารถนำ กลยุทธ์สู่การ ปฏิบัติ ได้ 1.2 ผู้บริหาร สามารถปรับ ประยุกต์วิธีการ บริหารงาน ศึกษาได้ เหมาะสมกับ บริบทของชุมชน	1.1 เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถขับเคลื่อนการ ดำเนินงานระบบ ประกันคุณภาพภายใน ได้เป็นอย่างดี 1.2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำทาง วิชาการ สามารถให้ ความช่วยเหลือและ แนะนำครูได้ 1.3 ผู้บริหารเป็นผู้มีความ เสียสละ มีอุดมการณ์ สามารถทำงานใน พื้นที่ยากลำบากได้ 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษามี การสื่อสารเชิงบวก สามารถโน้มน้าวใจ ให้ ทุก คนช่วยกันทำงาน สำเร็จตามเป้าหมาย

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
	3. คณะกรรมการ สถานศึกษา 3.1 เป็นผู้รักรษ์เงิน เกิดและมีควม เสียสละ 3.2 เป็นผู้ทุ่มหมให้ การยอมรับและ เชื่อถือเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการครอง ตน 3.3 เป็นผู้สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ระบบประกัน คุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	3. คณะกรรมการ สถานศึกษา 3.1 เป็นผู้ทุ่มหมให้ การยอมรับและ เชื่อถือเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการครอง ตน 3.3 เป็นผู้สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ระบบประกัน คุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	3. คณะกรรมการ สถานศึกษา 3.1 เป็นผู้ทุ่มหมให้ การยอมรับและ เชื่อถือเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการครอง ตน 3.3 เป็นผู้สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ระบบประกัน คุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	3. คณะกรรมการ สถานศึกษา 3.1 เป็นผู้ทุ่มหมให้ การยอมรับและ เชื่อถือเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการครอง ตน 3.3 เป็นผู้สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ระบบประกัน คุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	3. คณะกรรมการ สถานศึกษา 3.1 เป็นผู้ทุ่มหมให้ การยอมรับและ เชื่อถือเป็น แบบอย่างที่ดี ด้านการครอง ตน 3.3 เป็นผู้สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ระบบประกัน คุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	
3.2 ปัจจัยอื่นๆ	1. สถานศึกษามี หลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบท ชุมชน	1. หน่วยงานต้นสังกัด ให้ความสนับสนุน ให้การช่วยเหลือ สถานศึกษาในการ ดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	-	-	-	1. สถานศึกษามีหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับ บริบทชุมชน 2. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความ สนับสนุนให้การช่วยเหลือ สถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง	
4. กระบวนการดำเนินงาน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	1. ผู้บริหารสร้างตระหนักแก่บุคลากรเกี่ยวกับความสำคัญองงาน ดำเนินการประสานคุณภาพภายใน	1. ผู้บริหารสร้างทีมงาน ชีมนำ ทีมทำ และทีมประสานงาน ประสานคุณภาพ	1. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาของสถานศึกษา	1. ผู้บริหารประชุมชี้แจงเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด ในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร	1. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงาน ประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา	1. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4.1 ขั้นตอนการ	2. ผู้บริหารประชุมสร้างความเข้าใจของบุคลากร	2. วิเคราะห์ประเด็นของสภาพปัจจุบัน (SWOT) ตามแบบเก็บรวบรวมผลการดำเนินงาน	2. มีการกำหนดมาตรฐานสำเร็จ และเป้าหมาย	2. ประชุมจัดทำคู่มือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน	2. มีการจัดทำคู่มือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายใน	2. มีการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	
4.2 ขั้นตอนวางแผน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ประเด็นสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	1. มีการกำหนดมาตรฐาน และเป้าหมายความสำเร็จ	1. ประชุม คณะกรรมการ ดำเนินการกำหนด และ ประยุกต์ใช้ มาตรฐาน ของสถานศึกษา	1. ประชุมวิเคราะห์บริบทของ สถานศึกษาและผล การดำเนินงาน	3. มีการจัดทำคู่มือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายใน	
ดำเนินงาน	2. วางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพ การศึกษาตลอดปี	2. วิเคราะห์ผลกระทบใน การศึกษาที่ผ่านมา	2. มีการจัดทำ แผนกลยุทธ์ และ แผนปฏิบัติการ	2. แต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำ แผนกลยุทธ์	2. มีการวางแผนกำหนดปฏิทิน การประเมิน คุณภาพภายใน ตลอดปี	3. มีการวางแผนกำหนดปฏิทิน การประเมิน คุณภาพภายใน	

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
						<p>4. มีการกำหนดมาตรฐาน ประกาศใช้มาตรฐานและ กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ ของมาตรฐานสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา</p> <p>5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ แผนกลยุทธ์ / แผนประจำปีและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา</p>
4.3 ขั้นการ ดำเนินงาน	<p>1. สถานศึกษามีการ ประชาสัมพันธ์ แนวทางการ ดำเนินงานตาม แผนอย่างทั่วถึง</p> <p>2. สถานศึกษา ดำเนินงาน ตามแผนแบบมีส่วนร่วม ร่วมของทุกฝ่าย</p>	<p>1. สถานศึกษามีแผน กำกับ การนิเทศและ ติดตามผลการ ดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจแก่ บุคลากร ให้การ ช่วยเหลือและแนะนำ ในการดำเนินงาน</p>	<p>1. สถานศึกษามีการ ดำเนินงานตาม แผนโดยมีส่วนร่วม ร่วมของทุกฝ่าย</p> <p>2. สถานศึกษามีการ ติดตาม และนิเทศ ช่วยเหลือ</p>	<p>1. สถานศึกษามีการ ประชาสัมพันธ์แนว การดำเนินงานตาม แผนที่กำหนดไว้</p> <p>2. สถานศึกษา ติดตามและให้การ ช่วยเหลือในการ ดำเนินงาน ตามแผนอย่างเป็น ระบบ</p>	<p>1. สถานศึกษามีการ ประชาสัมพันธ์แนวการดำเนินงาน ตามแผนที่ กำหนดไว้</p> <p>2. สถานศึกษามีการดำเนินงาน ตามแผนโดยมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่าย</p>	

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
4.4 ชั้น ตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพ	1. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายใน คณะกรรมการ การประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา	1. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษา 2. คณะกรรมการ การประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา	1. สถานศึกษาแต่งตั้ง กรรมการประเมินภายใน อย่างเป็นระบบซึ่ง ผลลัพธ์ของบริบท ของพื้นที่ 2. มีการสรุปผลการ ประเมินคุณภาพภายใน ตาม มาตรฐานของ สถานศึกษาสะท้อน จุดเด่น/จุดด้อยและจุด ที่ควรพัฒนา	1. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายใน ภายใน 2. ผู้บริหารประชุมคณะ ครูเพื่อตรวจสอบความ ประจักษ์ในคุณภาพภายใน ถูกต้องและนำเสนอผล เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง การประเมินคุณภาพ ต่อ คณะกรรมการ สถานศึกษา	1. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษา 2. คณะกรรมการสรุปผล การตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานและตาม คุณภาพการศึกษา และ สรุปรายงานผลการ ประเมิน ให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ	3. สถานศึกษามีแผน กำกับ การนิเทศและ ติดตามผลการ ดำเนินงาน 4. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจแก่ บุคลากร ให้การ ช่วยเหลือและแนะนำ ในการดำเนินงาน

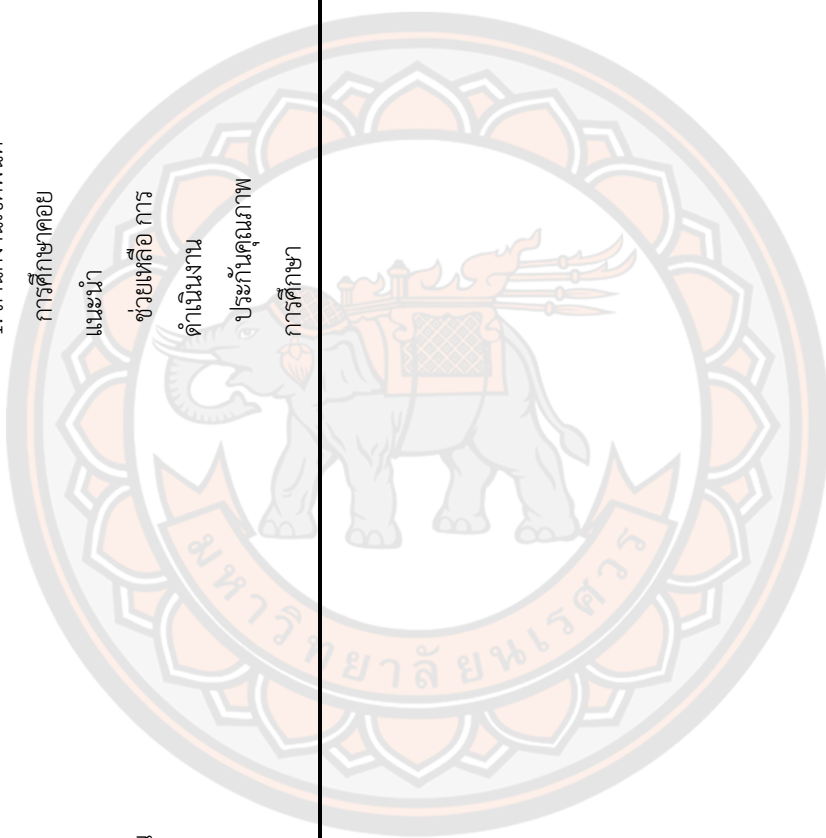
ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง	
4.5 ขั้นพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพ	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขมาตรฐาน ได้ที่มีมาตรฐานให้ได้ มาตรฐาน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง(SAR)	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินนำข้อมูลการ ประเมินตรวจสอบมา ใช้ในการวิเคราะห์ มาตรฐานไม่ได้ เป็นไปตามมาตรฐาน 2. มีการกำหนดจุด เสี่ยงและติดตาม แก้ไข ปรับปรุงการ ปฏิบัติงานที่ไม่ได้ มาตรฐาน	1. ผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลสารสนเทศ สรุปผลการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานการ ปฏิบัติงานและตาม มาตรฐานการ ปฏิบัติงานและตาม คุณภาพการศึกษา ประชุม PLC คณะครู ในการปรับปรุง แก้ไข ผลการปฏิบัติงานไม่ เป็นไปตามมาตรฐาน	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงาน ที่ไม่ได้มาตรฐาน กำหนด ระยะเวลาในการปรับปรุง แก้ไขที่ได้มาตรฐาน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการประเมิน ตนเอง (SAR)	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ประชุม PLC บุคลากรใน สถานศึกษา ติดตามผล การประเมิน และนำมา ปรับปรุง แก้ไข กำจัดจุด เสี่ยง เพื่อให้ผลการ ดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน การปฏิบัติงานและ มาตรฐานการศึกษา 2. แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการประเมิน ตนเอง (SAR)	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ประชุม PLC บุคลากรใน สถานศึกษา ติดตามผล การประเมิน และนำมา ปรับปรุง แก้ไข กำจัดจุด เสี่ยง เพื่อให้ผลการ ดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน การปฏิบัติงานและ มาตรฐานการศึกษา 2. แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการประเมิน ตนเอง (SAR)	
4.6 ชั้นเตรียม รับการประเมิน ภายนอก	1. สถานศึกษาเตรียม เอกสาร พร้อมรับ การประเมินภายนอก	1. สถานศึกษาจัดทำ รายงานการประเมิน ตนเอง (SAR) เผยแพร่ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	1. สถานศึกษาจัดทำ รายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) และส่ง สมศ. 2. สถานศึกษาเตรียม ความพร้อมด้านเอกสาร / ร่องรอยในการพร้อม รับการประเมินภายนอก	1. สถานศึกษาจัดทำ การประเมินตนเอง (SAR) และมีการประชุมสัมมนา อย่างแพร่หลาย 2. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการเตรียม ความพร้อมในการรับ การประเมินภายนอก	1. สถานศึกษาจัดทำ รายงานตนเอง (SAR) และ ส่ง สมศ. 2. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการเตรียม ความพร้อมในการรับ การประเมินภายนอก		

ภายนอก

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
5. คุณภาพผู้เรียน	1. ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน อ่านออก และเขียนได้	1. ผู้เรียนมีความสามารถอ่าน ออก เขียนได้และมีสมรรถนะหลัก	1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดี สามารถดำรงชีวิตในชุมชน ได้อย่างมีความสุข	1. ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต	1. ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้สูงให้	1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
5.1 คุณภาพผู้เรียน	2. ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต	2. มีทักษะในการประกอบอาชีพ	2. ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	2. ผู้เรียนมีความรักในชุมชน และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน	2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอย่างสงบสุข
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ	1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความมั่นใจในคุณภาพในการบริหาร จัดการสถานศึกษาส่งบุตร หลานมาเข้าเรียน	1. สถานศึกษามีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เป็นโรงเรียนยอดนิยมของชุมชน เพราะมีระบบการบริหารที่มีคุณภาพ	1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพ	1. สถานศึกษาได้รับการยอมรับ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน	1. สถานศึกษาได้รับการยอมรับ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน	1. สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง	
6. ปัจจัย ความสำเร็จ	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก	1. ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นนักประสานงาน มี ความสามารถในการ ประสานความร่วมมือใน วงกว้าง	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มี การส่งเสริมพัฒนา งาน	1. ผู้บริหารสถานศึกษา วิสัยทัศน์ในการบริหาร สถานศึกษาเป็นนัก ประสานงานที่ดี มีมนุษย์ สัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้าง สัมพันธภาพที่ดี	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก
6.1 การสร้างภาคี เครือข่าย	สามารถสร้างภาคี เครือข่ายได้อย่าง หลากหลาย	ประสานความร่วมมือใน วงกว้าง ภาคีรัฐและเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยใน ชุมชน เป็นต้น	การสร้างเครือข่ายใน การดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา อย่างหลากหลาย	ภาวะผู้นำทาง วิชาการ สามารถประสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วย ในการจัดการ เรียนรู้ ตลอดจนระดม ทรัพยากร ในการดำเนินงาน	เป็นนักประสานงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้าง สัมพันธภาพที่ดี	เป็นนักประสานงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	เป็นนักประสานงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6.2 การสร้าง แรงจูงใจ	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ และยกย่องบุคลากร อย่างต่อเนื่อง	1. สถานศึกษา ประชาสัมพันธ์รางวัล หรือผลงานต่าง ๆ ของ บุคลากรในสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ยกย่องชมเชยและให้ รางวัลแก่บุคลากร อย่างเสมอภาค	1. ผู้บริหาร สถานศึกษา ติดตาม ช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหา ดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	1. สถานศึกษามีการ ประชาสัมพันธ์ผลงานครู ผลงานนักเรียนทางวารสาร ของโรงเรียน	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจและ สร้างแรงจูงใจ แก่เพื่อน ร่วมงานอย่างเสมอภาค	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจและ สร้างแรงจูงใจ แก่เพื่อน ร่วมงานอย่างเสมอภาค

ประเด็น	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	สรุปแนวทาง
6.3 การติดตาม ของหน่วยงาน ต้นสังกัด	1.สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเป็นพี่เลี้ยง คอยแนะนำช่วยเหลือ การดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา	-	-	1.สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาคอย แนะนำ ช่วยเหลือ การ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพ การศึกษา	-	1. หน่วยงานต้นสังกัด มี การติดตามช่วยเหลือ สถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพของ สถานศึกษา

ตาราง 13 ได้นำเสนอผลการศึกษารายการประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านหลักการ

- 1.1 สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
- 1.2 สถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร
- 1.3 สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย
- 1.4 สถานศึกษาต้องยึดหลักพึ่งพาตนเองสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 1.5 สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา
- 1.6 สถานศึกษายึดหลักการบริหารงานแบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน

2. องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
- 2.2 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
- 2.3 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐานลดความเหลื่อมล้ำ
- 2.4 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2.5 เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

3.1 ด้านบุคลากร

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในได้เป็นอย่างดี
- 2) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถให้ความช่วยเหลือ และแนะนำครูได้
- 3) ผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละ มีอุดมการณ์สามารถทำงานในพื้นที่ยากลำบากได้
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารเชิงบวก สามารถโน้มน้าวใจ ให้ทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ครูผู้สอน

- 1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม

3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน

4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้

3. คณะกรรมการสถานศึกษา

1) คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีความเสียสละ

2) เป็นผู้ที่ขุมขมิให้การยอมรับ และเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการครองตน

3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

3.2 ปัจจัยอื่น ๆ

1) สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

2) หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญสนับสนุนและความช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

4. องค์ประกอบด้านกระบวนการดำเนินงาน

4.1 ชั้นเตรียมการ

1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

3) มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 ชั้นวางแผนดำเนินงาน

1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน

2) มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3) มีการวางแผนกำหนดปฏิทินการประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดปี

4) มีการกำหนดมาตรฐาน ประภาศใช้มาตรฐาน และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปีและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.3 ชั้นการดำเนินงาน

1) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้

2) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

- 3) สถานศึกษามีแผนกำกับ การนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน

4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

- 1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 2) คณะกรรมการสรุปผลการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และตามคุณภาพการศึกษา และสรุปรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.5 ชั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC แก่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อติดตามผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง แก้ไข กำจัดจุดเสี่ยง เพื่อให้ผลการดำเนินงานให้ได้มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการศึกษา

- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

4.6 ชั้นเตรียมการรับการประเมินภายนอก

- 1) สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และจัดส่งให้สมศ.
- 2) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก
- 3) สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร /ร่องรอย/ อาคารสถานที่

5. องค์ประกอบด้านคุณภาพการศึกษา

5.1. คุณภาพผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่เรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข
- 3) ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต
- 4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิดและช่วยพัฒนาชุมชน

5.2 คุณภาพการบริหารจัดการ

- 1) สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

6. องค์ประกอบด้านปัจจัยความสำเร็จ

6.1 การสร้างภาคีเครือข่าย

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารเชิงบวก
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนักประสานงานที่ดี

3) ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

6.2 การสร้างแรงจูงใจ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจและสร้างแรงจูงใจ แก่เพื่อนร่วมงาน
อย่างเสมอภาค

6.3 การติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด

1) หน่วยงานต้นสังกัด มีการติดตามช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 สรุปผลการศึกษารายละเอียดและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

สรุปผลการศึกษารายละเอียดและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 1) จากเอกสาร

2) จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และ 3) จากการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปผลการศึกษาได้ ตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษารายละเอียดและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการศึกษาเอกสาร
ศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
1. หลักการ	1. หลักการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน	1. หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1. สถานศึกษามีส่วนร่วมของทุกคน	1. สถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
2. หลักการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	2. หลักการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	2. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	2. สถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	2. สถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร
3. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3. สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบ	

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาศาสนสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
1. หลักการ				
1. หลักการ (ต่อ)	<p>3. หลักการรับผิดชอบ ต่อผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ</p> <p>4. หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>5. ใช้หลักธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษาสามารถตรวจสอบ</p> <p>6. หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งให้สถานศึกษาสามารถพึ่งพาตัวเองได้ สามารถพึ่งพาได้ตาม</p> <p>สามารถบริหารจัดการตามบริบทของสถานศึกษาเกิดการพัฒนที่ยั่งยืน</p>	<p>คุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>4. สถานศึกษาต้องยึดหลักพึ่งพาตนเองสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>5. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา</p> <p>6. สถานศึกษายึดหลักการบริหารงานแบบบูรณาการ จัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน</p>	<p>3. สถานศึกษายึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>4. หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>5. สถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>6. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา</p>	<p>3. สถานศึกษายึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>4. หลักการยึดโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>5. สถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p> <p>6. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
2. วัตถุประสงค์	<p>1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและผู้ใช้มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพ</p> <p>2. เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานและนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้วางแผนในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา</p> <p>3. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้รับบริการมีความมั่นใจในคุณภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษา</p>	<p>1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน</p> <p>4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>5. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสียในการจัดการศึกษา</p>	<p>1. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข</p> <p>3. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนถึงความเสมอภาค</p> <p>4. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา</p> <p>5. เพื่อรายงานการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข</p> <p>2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา</p> <p>3. เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>4. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาศานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
2. วัตถุประสงค์ (ต่อ)		<p>6. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ว่ามีมาตรฐานใดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>7. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>	<p>5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>	
3. ปัจจัยนำเข้า	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1.1 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ และการบริหารเชิงกลยุทธ์</p> <p>1.2 เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตอาสา</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1.1 มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ</p> <p>1.2 เป็นผู้บริหารมืออาชีพ</p> <p>1.3 ขับเคลื่อนการดำเนินงานในประเด็นคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1.1 มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถแนะนำและช่วยเหลือครูได้</p> <p>1.2 เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถ ขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในได้เป็นอย่างดี</p>	
3.1 บุคคล				

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาค้นคว้าที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
3.1 บุคคล (ต่อ)	1.4 เน้นบริหารสถานศึกษา	1.2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถช่วยเหลือและแนะนำครู 1.3 ผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละ มีอุดมการณ์สามารถทำงานในหน้าที่ยากลำบากได้ 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก สามารถโน้มน้าวใจให้ทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	1.3 ผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละ มีอุดมการณ์สามารถทำงานในหน้าที่ยากลำบากได้ 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสื่อสารเชิงบวก สามารถโน้มน้าวใจให้ทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
3.1 บุคคล (ต่อ)	<p>2. ครูผู้สอน</p> <p>2.1 เป็นผู้มีความมุ่งมั่น เสียสละ และอุทิศตนของ ความเป็นอย่างยิ่ง</p> <p>2.2 มีความรู้ความสามารถ ด้านการจัดการเรียนการสอนและเข้าใจบริบทของชุมชน</p>	<p>2. ครูผู้สอน</p> <p>2.1 เป็นครูมืออาชีพ</p> <p>2.2 มีอุดมการณ์ความเป็นครู</p> <p>2.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>2.4 รู้บริบทของชุมชน เพื่อปรับปรุงยกระดับในการจัดการเรียนรู้</p>	<p>2. ครูผู้สอน</p> <p>2.1 ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์</p> <p>2.2 ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>2.3 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน</p> <p>2.4 ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้</p>	<p>2. ครูผู้สอน</p> <p>2.1 ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์</p> <p>2.2 มีความรู้ความสามารถด้าน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และเข้าใจบริบทของชุมชน</p> <p>2.3 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน</p> <p>2.4 ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาด้านศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
3.1 บุคคล (ต่อ)	3. คณะกรรมการสถานศึกษา 3.1 มีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน	3. คณะกรรมการสถานศึกษา 3.1 มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ 3.2 มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประสานคุณภาพภายใน 3.3 สนับสนุนสถานศึกษาให้ มีระบบประกันคุณภาพ ภายใต้มที่เข้มแข็ง 3.4 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	3. คณะกรรมการสถานศึกษา 3.1 คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้มีความเสียสละ 3.2 เป็นผู้ที่ทุ่มเทให้การยอมรับ และเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการครองตน 3.3 เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง	3. คณะกรรมการสถานศึกษา 3.1 มีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน 3.2 มีความรักในถิ่นเกิดและมี ความเสียสละ ชุมชนไม่มีการ ยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ 3.3 เป็นผู้ที่สนับสนุนให้ สถานศึกษามีระบบประกัน คุณภาพภายในที่เข้มแข็ง
3.2 ปัจจัยอื่นๆ	งบประมาณในการดำเนินงาน ตามโครงการ / กิจกรรม	งบประมาณในการดำเนินงาน	1. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน 2. หน่วยงานต้นสังกัดให้การ สนับสนุนและความช่วยเหลือการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	1. งบประมาณในดำเนินงานกิจกรรม 2. สถานศึกษามีหลักสูตรที่ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน 3. การสนับสนุน ช่วยเหลือจาก หน่วยงานต้นสังกัด

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4. กระบวนการดำเนินงาน	1. การแต่งตั้งคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. ประชุมสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ในการดำเนินงาน	1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	1. ประชุมสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ในการดำเนินงาน
4.1 ขั้นตอนการ	2. ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2. วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT)	2. มีการพัฒนาบุคลากรที่มีความเข้าใจในการดำเนินงาน	2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
	3. วิเคราะห์และประเมินสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	3. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ในปีที่ผ่านมาก	3. มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน	3. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ
	4. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ / แผนปฏิบัติการประจำปี			4. จัดทำคู่มือการดำเนินงาน พร้อมกันคุณภาพการศึกษา

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4. กระบวนการดำเนินงาน	1. วางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษา	1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SOWT) เพื่อใช้	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SOWT) เพื่อใช้
4.2 ขันวางแผนการดำเนินงาน	ภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา	2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน	เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน
	2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาระยะ 3 ปี โดยสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	3. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายสำเร็จ	2. มีการจัดคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	2. มีการวางแผนกำหนดปฏิทินการประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดปี
	3. จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4. กำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จในการดำเนินงาน ตามมาตรฐานของสถานศึกษา	3. มีการวางแผนกำหนดปฏิทินการประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดปี	3. จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
	การศึกษเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	5. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4. มีการกำหนดมาตรฐาน ใช้มาตรฐาน และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ	4. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
	สถานศึกษา		5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปี และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4.2 ขั้เนางแผนการดำเนินงาน (ต่อ)	4. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา 5. กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 6. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	4. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา 5. กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 6. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	5. กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 6. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน 7. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปี และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	สรุปผลการศึกษา

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4.3 ชั้น การดำเนินงาน	<p>1. ประชุมชี้แจงโครงการ / กิจกรรมในแผน</p> <p>2. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3. การดำเนินงานเน้นวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณภาพ สร้างบรรยากาศแบบสมานฉันท์ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเวลาและทุกสถานที่ในสถานศึกษา</p> <p>4. การนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ</p>	<p>1. พัฒนาคู่มือทั้งระบบ เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ</p> <p>2. สร้างเครือข่ายในภาคีดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ</p> <p>3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน</p> <p>5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการเสริมแรงแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1. สถานศึกษามีการประสานงานตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย</p> <p>3. สถานศึกษามีแผนกำกับ นิเทศ และติดตามผลการดำเนินงาน</p> <p>4. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน</p>	<p>1. สถานศึกษามีการประสานงานตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>2. สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>3. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย</p> <p>4. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน</p> <p>5. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4.4 ชิ้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2. กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้ 3. การประเมินคุณภาพ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการตรวจสอบและทบทวนตามมาตรฐานคุณภาพ 4. สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน 3. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน 4. สรุปผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในที่เกี่ยวข้อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา 2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน 3. กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้ 4. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน 5. สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในที่เกี่ยวข้อง 	สรุปผลการศึกษา

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4.5 ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ	<p>1. ทีมงานนำผลสรุปการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์มาตรฐานใดที่ต้องปรับปรุง</p> <p>2. ติดตาม ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน</p> <p>3. ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของ</p> <p>4. สรุปผลการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และการดำเนินงานตามแผน</p> <p>2. ผู้บริหารประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ /อย่างไร</p> <p>3. กำหนดความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงของแต่ละโครงการ</p> <p>4. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข</p> <p>ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>5. สรุปและรวบรวมข้อมูล รายงานผลการดำเนินงาน รวบรวมสรุปวิธีดำเนินงานที่ประสบความสำเร็</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อติดตามผลการประเมิน และนำมาปรับปรุงแก้ไข</p> <p>กำหนดจุดเสี่ยงเพื่อให้ผลการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน</p> <p>การปฏิบัติงานและมาตรฐานการศึกษา</p> <p>2. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>2. กำหนดความเสี่ยงแต่ละโครงการและหาทางแก้ไข</p> <p>โครงการและแนวทางแก้ไข</p> <p>3. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข</p> <p>ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา</p> <p>4. สรุปผลการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา</p> <p>5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาศาสนาศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
4.6 ชั้นเตรียมรับ การประเมิน ภายนอก	<p>1. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา</p> <p>2. สถานศึกษานำรายงานผลประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่สาธารณชน</p> <p>3. เตรียมเอกสารพร้อมรับการประเมินภายนอก</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร อาคารสถานที่ เพื่อเตรียมพร้อมการรับประเมินภายนอก</p>	<p>1. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และจัดส่งให้สมศ.</p> <p>2. สถานศึกษาแต่งตั้งเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก</p> <p>3. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร/ร่องรอย/ อาคารสถานที่</p>	<p>1. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสมศ.</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. สถานศึกษาแต่งตั้งเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร พร้อมในการรับการประเมินภายนอก</p> <p>4. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร อาคารสถานที่ เพื่อเตรียมพร้อมการรับประเมินภายนอก</p>

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
5. คุณภาพการศึกษา	1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา	1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา	1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านการเขียน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านการเขียน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข
5.1 คุณภาพด้านผู้เรียน	เป้าหมายของผู้เรียน ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา	1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านการเขียน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านการเขียน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา	1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้วยระบบคุณภาพ	1. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2. ชุมชนในให้การยอมรับส่งบุตรหลานมาเรียนเพิ่มขึ้น	1. สถานศึกษามีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ	1. สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น มีระบบการบริหารจัดการด้วยคุณภาพ

ประเด็น	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการศึกษา
6. ปัจจัยความสำเร็จ	<p>1. การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ</p> <p>2. วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p>	<p>1. การสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา</p> <p>2. การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา</p>	<p>1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารเชิงบวก</p> <p>1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนักประสานงานที่ดี</p> <p>1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี</p> <p>2. การสร้างแรงจูงใจ</p> <p>2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจและสร้างเสมอภาคแก่เพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาค</p> <p>3. การติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด มีการติดตามช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>3. วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>4. การติดตามของหน่วยงานต้นสังกัดมีการติดตามช่วยเหลือสถานศึกษา</p>

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มาเป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยนำเสนอเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นที่ 2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ขั้นที่ 2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

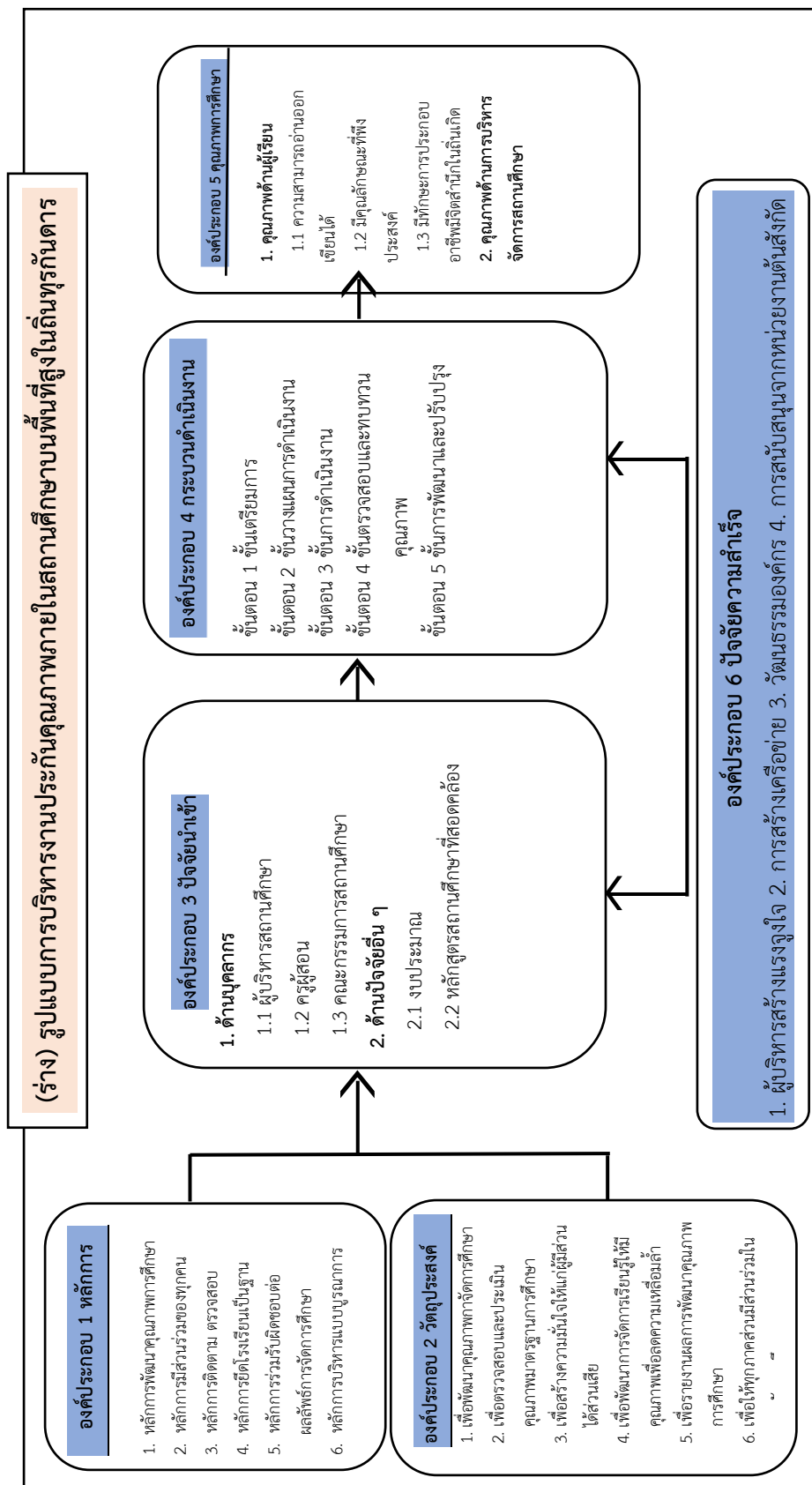
ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

ภาพ 8 ร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

องค์ประกอบ 1 ด้านหลักการ

- 1.1 สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
- 1.2 สถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร
- 1.3 สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 1.4 สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐานสามารถพึ่งพาตนเองได้เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 1.5 สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา
- 1.6 สถานศึกษายึดหลักการบริหารงานแบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน

องค์ประกอบ 2 ด้านวัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
- 2.2 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2.3 เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
- 2.4 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ
- 2.5 เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

องค์ประกอบ 3 ด้านปัจจัยนำเข้า

3.1 ด้านบุคลากร

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 3) เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.1.2 ครูผู้สอน

- 1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม

3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน

4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้

3.3 คณะกรรมการสถานศึกษา

3.3.1 มีความรู้ ความสามารถ เข้าใจในบริบท และ วัฒนธรรมของชุมชน

3.3.2 มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.3.3 เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

3.2 ปัจจัยอื่น

3.2.1 งบประมาณ

3.2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท

3.2.3 การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

องค์ประกอบ 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน

4.1 ขั้นการเตรียมการ

4.1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

4.1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และบริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ

4.1.4 มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 ขั้นการวางแผนดำเนินงาน

4.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน

4.2.2 มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา

4.2.3 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

4.2.4 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4.2.5 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

4.2.6 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

4.2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปีและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.3 ชั้นการดำเนินงาน

4.3.1 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้

4.3.2 สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน

4.3.3 สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

4.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน

4.3.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน

4.4 ชั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

4.4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา

4.4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน

4.4.3 กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้

4.4.4 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน

4.4.5 สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.5 ชั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

4.5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

4.5.2 กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการและแนวทางแก้ไข

4.5.3 ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

4.5.4 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

4.5.5 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

4.6 ชั้นการเตรียมการรับการประเมินภายนอก

4.6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้ สมศ.

4.6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.6.3 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อม รับการประเมินภายนอก

4.6.4 สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสาร และอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก

องค์ประกอบ 5 ด้านคุณภาพการศึกษา

5.1 คุณภาพด้านผู้เรียน

5.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

5.1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข

5.1.3 ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต

5.1.4 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิดและช่วยพัฒนาชุมชน

5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ

5.2.1 สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

องค์ประกอบ 6 ด้านปัจจัยความสำเร็จ

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของหน่วยงานต้นสังกัด

ขั้นที่ 2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ปรับแก้ไของค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ปรับตามที่คุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ ให้ปรับข้อความให้กระชับ และสามารถสื่อสารได้ชัดเจน

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ ให้เติมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และให้เขียนแยกเพิ่มเพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำเป็นวัตถุประสงค์เพิ่ม

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า ให้ปรับข้อความในด้านบุคลากรของครูผู้สอน ให้กระชับและใช้ภาษาที่ชัดเจน และปรับข้อความของคณะกรรมการสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์บริบทและวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการจัดโครงการ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม ปัจจัยนำเข้าด้านอื่น

ให้ขยายของงบประมาณมีความสำคัญอย่างไร ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน และเพิ่มปัจจัยนำเข้าด้านโครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน ให้ปรับข้อความให้สอดคล้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และการแต่งตั้งคณะกรรมการในชุดต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการจัดการศึกษา ให้ปรับเพิ่มคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ให้ปรับข้อความให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา บนพื้นที่สูง

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุง แก้ไขและตรวจสอบซ้ำของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารไปยังผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง ได้รู้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบ 1 หลักการ	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับข้อความให้
1.1 สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน	เหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่สูง ดังนี้ 1. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
1.2 สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร	2. หลักการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา 3. หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพ
1.3 สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	4. หลักการบริหารการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5. หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา
1.4 สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐานสามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	6. หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
1.5 สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อ	

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
<p>ผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา</p> <p>1.6 สถานศึกษายึดหลักการบริหารงาน แบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิตคนในชุมชน</p>	
<p>องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์</p> <p>2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็ม ศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข</p> <p>2.2 เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>2.3 เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วน เสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>2.4 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ</p> <p>2.5 เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.6 เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับข้อความ ดังนี้</p> <p>1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p> <p>2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>3. เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัด การศึกษา ให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>4. เพื่อสร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำ ของผู้เรียน</p> <p>5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา</p>
<p>องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า</p> <p>3.1 ด้านบุคคล</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ</p> <p>2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>3) เน้นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม</p> <p>4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้</p> <p>3.1 ด้านบุคลากร</p> <p>3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ</p> <p>2) มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกัน คุณภาพภายใน</p> <p>3) บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม</p> <p>4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p>

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
<p>2 . ครูผู้สอน</p> <p>1) ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครู อุทิศตน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์</p> <p>2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน</p> <p>4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพ บริบทของชุมชน</p>	<p>3.1.2 ครูผู้สอน</p> <p>1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ เน้นการลงมือปฏิบัติ</p> <p>3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน</p> <p>4) ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและ ชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดเป็นแนว ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p>
<p>3 . คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>1) มีความรู้ ความสามารถ เข้าใจในบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน</p> <p>2) มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง</p>	<p>3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>1) สามารถวิเคราะห์บริบท และวัฒนธรรม ของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการ จัดโครงการ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม</p> <p>2) มีความรักในถิ่นเกิด และมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี</p> <p>3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง</p>
<p>3.2 ปัจจัยอื่น ๆ</p> <p>1) งบประมาณ</p> <p>2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบท</p> <p>3) การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด</p>	<p>3.2 ด้านปัจจัยอื่น</p> <p>3.2.1 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>3.2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับ บริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร</p> <p>3.2.3 การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด</p> <p>3.2.4 โครงสร้างการบริหารงานภายในที่ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา บนพื้นที่สูง</p>

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้
4.1 ชั้นเตรียมการ	ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ
1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2) ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ	1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี
4) มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงาน	1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4.2 ชั้นวางแผนดำเนินงาน	ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน
1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SWOT) ไปใช้ในการกำหนดมาตรฐาน	ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำจัดเรียงให้สอดคล้องดำเนินงานก่อนหลัง
2) มีการกำหนดการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3) จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.2 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วน
4) สร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	ได้ส่วนเสีย
5) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง
6) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง	2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
7) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์	2.5 กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายใน

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษาตลอดปีการศึกษา 2.6 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2.7 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4.3 ชั้นการดำเนินงาน	ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน
1. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ แนวกรดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	3.1 สถานศึกษาสร้างความเข้าใจและสื่อสารแนวกรดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
2. สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน	3.2 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
3. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน
4. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน	3.4 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับติดตามและตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน
5. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน	
4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน	4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน
3. กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้	4.3 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
<p>4.5 ขั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย 2. กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และหาแนวทางแก้ไข 3. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย 4. สรุปผลการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา 5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน (SAR) 	<p>ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.1 ใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้ 5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย 5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษา
<p>4.6 ขั้นเตรียมการรับการประเมินภายนอก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสมศ. 2. ประชาสัมพันธ์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง 3. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียม ความพร้อมรับการประเมินภายนอก 4. สถานศึกษาเตรียมพร้อมเอกสาร สถานที่ ในการประเมินภายนอก 	<p>ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษาจัดทำ รายงานการประเมินตนเอง 6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสมศ. 6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อม ในการรับ การประเมินภายนอก
<p>องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา</p> <p>5.1 คุณภาพด้านผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่าน ออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองใฝ่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ 	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้</p> <p>5.1 คุณภาพผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่าน ออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
<p>ทางการเรียนสูง</p> <p>2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข</p> <p>3. ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต</p> <p>4. ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และช่วยพัฒนาชุมชน</p>	<p>ทางการเรียนสูง</p> <p>5.1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามหลักสูตร</p> <p>5.1.3 เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข</p> <p>5.1.4 มีทักษะในการประกอบอาชีพ ในชุมชน บนพื้นที่สูง</p> <p>5.1.5 ผู้เรียนมีจิตสำนึกท้องถิ่น และวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง</p>
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ	5.2 คุณภาพการบริหารจัดการ
<p>1.สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ</p>	<p>5.2.1 สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูง</p> <p>5.2.2 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์</p>
	5.3 คุณภาพการเรียนการสอน
	<p>5.3.1 ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง</p> <p>5.3.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง</p> <p>5.3.3 ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้</p>
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้
<p>6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ</p> <p>6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายใน</p>	<p>6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>6.2 มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	6.3 มีวัฒนธรรมองค์กร มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวม
6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงาน	ที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ประกันคุณภาพภายใน	การศึกษา
6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของหน่วยงานต้น	6.4 ให้การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจาก
สังกัด	หน่วยงานต้นสังกัด

ผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนในถิ่นทุรกันดาร ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

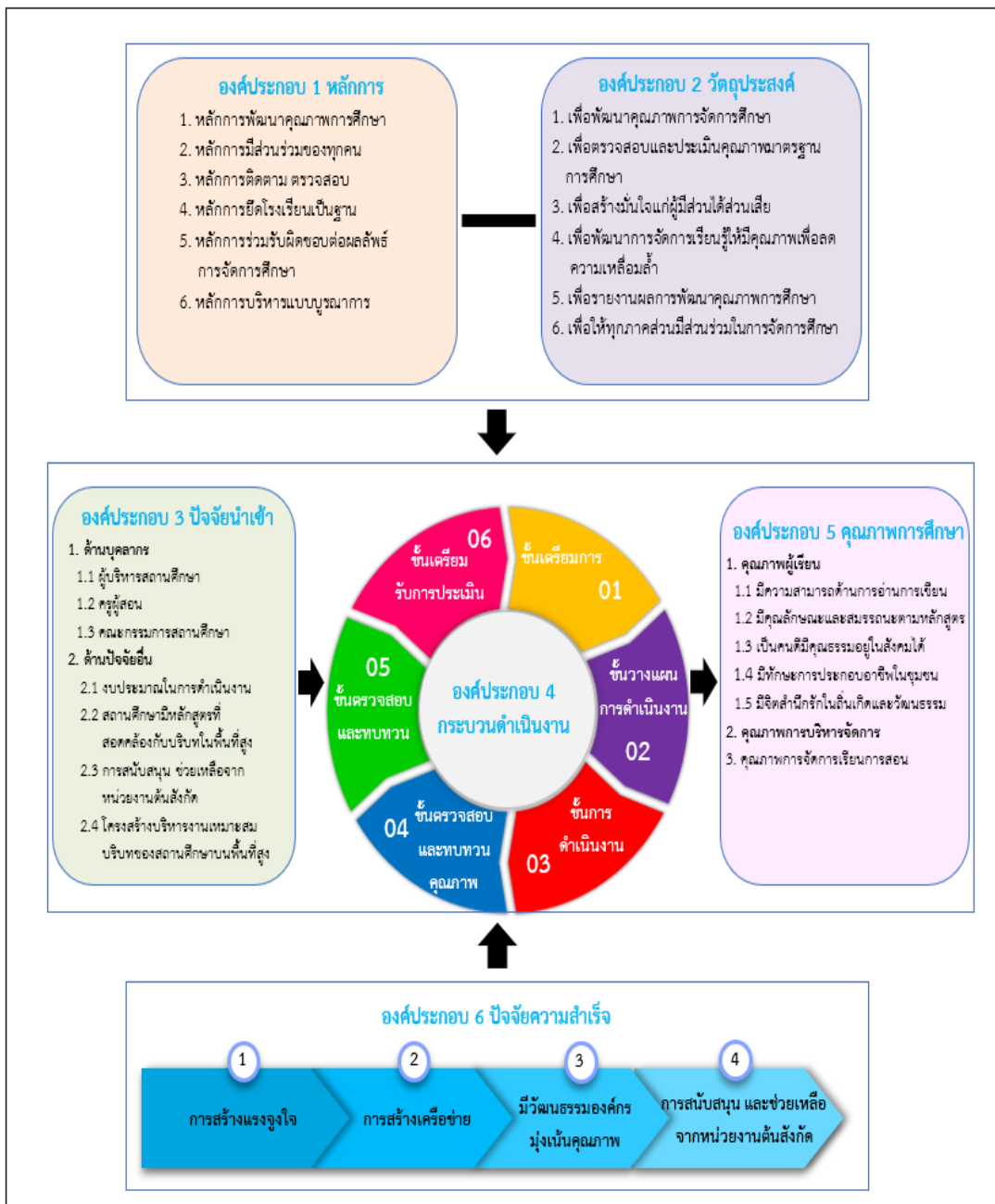
ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมรับการประเมินภายนอก

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ภาพ 9 รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ

1. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
2. หลักการมีส่วนร่วม
3. หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพ
4. หลักการบริหารจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
5. หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา
6. หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
2. เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

3.1 ปัจจัยด้านบุคลากร

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 2) มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน
- 3) บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 4) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.1.2 ครูผู้สอน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- 2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning)
- 3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชนบนพื้นที่สูง
- 4) ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา

- 1) สามารถวิเคราะห์บริบท และวัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เหมาะสม
- 2) มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์
- 3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

3.2 ปัจจัยอื่น

- 3.2.1 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ
- 3.2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
- 3.2.3 การสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 3.2.4 โครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ

- 1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้น และส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- 1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี
- 1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน

- 2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.2 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง
- 2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
- 2.5 กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา
- 2.6 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2.7 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

- 3.1 สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ และสื่อสารแนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
- 3.2 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน
- 3.4 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

- 4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน
- 4.3 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

- 5.1 ใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้
- 5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย
- 5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก

- 6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
- 6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสมศ.
- 6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก
- 6.4 สถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษายกนอก

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา

5.1 คุณภาพผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามหลักสูตร

- 3) เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข
- 4) มีทักษะในการประกอบอาชีพ ในชุมชนบนพื้นที่สูง
- 5) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง

5.2 คุณภาพการบริหารจัดการ

- 1) สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูง
- 2) สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

5.3 คุณภาพการเรียนการสอน

- 1) ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง
- 2) ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง
- 3) ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

- 6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู ในพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6.2 มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6.3 มีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งเน้นคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
- 6.4 การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 120 คน ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไป

ตาราง 16 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	60	50
1.2 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ	60	50
2. ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	26	21.66
2.2 5-10 ปี	65	54.17
2.3 มากกว่า 10 ปี	29	24.17
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	45	37.50
3.2 ปริญญาโท	69	57.50
3.3 ปริญญาเอก	6	5.00

จากตาราง 16 พบว่า สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.66 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 5-10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.17 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 วุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารโดยภาพรวม

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผลประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
องค์ประกอบ 1 หลักการ	4.48	0.37	มาก	4.74	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์	4.69	0.32	มากที่สุด	4.71	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า	4.42	0.34	มาก	4.67	0.31	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน	4.26	0.28	มาก	4.37	0.37	มาก	ผ่าน
องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา	4.78	0.38	มากที่สุด	4.81	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ	4.70	0.50	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
ภาพรวมทั้งหมด	4.55	0.27	มากที่สุด	4.69	0.29	มากที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น
ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน
ถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 1 หลักการ

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างยั่งยืน	4.32	0.74	มาก	4.85	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
2. หลักการมีส่วนร่วม	4.52	0.71	มากที่สุด	4.77	0.53	มากที่สุด	ผ่าน
3. หลักการติดตามและตรวจสอบ คุณภาพ	4.38	0.79	มาก	4.68	0.53	มากที่สุด	ผ่าน
4. หลักการบริหารจัดการการศึกษา แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.56	0.75	มากที่สุด	4.83	0.44	มากที่สุด	ผ่าน
5. หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ การจัดการศึกษา	4.44	0.76	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด	ผ่าน
6. หลักการบริหารงานแบบบูรณาการที่ สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาบน พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	4.65	0.59	มากที่สุด	4.67	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
ภาพรวม	4.48	0.37	มาก	4.74	0.35	มากที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 18 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 1 หลักการ พบว่า มีความเป็นไปได้
ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาในรายพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ หลักการ
บริหารงานแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) โดยภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 1 หลักการ พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ หลักการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) โดยภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่
กำหนด

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารองค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.68	0.55	มากที่สุด	4.80	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
2. เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	4.66	0.69	มากที่สุด	4.79	0.52	มากที่สุด	ผ่าน
3. เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.63	0.53	มากที่สุด	4.61	0.69	มากที่สุด	ผ่าน
4. เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน	4.85	0.38	มากที่สุด	4.78	0.61	มากที่สุด	ผ่าน
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.55	0.59	มากที่สุด	4.54	0.73	มากที่สุด	ผ่าน
6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.74	0.53	มากที่สุด	4.76	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ภาพรวม	4.69	0.32	มากที่สุด	4.71	0.36	มากที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 19 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.69) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.85) โดยภาพรวม และรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.71) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเพื่อพัฒนาคุณภาพการ

จัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) โดยภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผลประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารสถานศึกษา							
1.1. มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.41	0.73	มาก	4.67	0.64	มากที่สุด	ผ่าน
1.2. มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน	4.44	0.79	มาก	4.79	0.53	มากที่สุด	ผ่าน
1.3. บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.53	0.70	มากที่สุด	4.62	0.70	มากที่สุด	ผ่าน
1.4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.55	0.67	มากที่สุด	4.64	0.70	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.48	0.44	มาก	4.68	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
2. ครูผู้สอน							
2.1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.59	0.72	มากที่สุด	4.87	0.64	มากที่สุด	ผ่าน
2.2. มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning)	4.40	0.71	มาก	4.78	0.53	มากที่สุด	ผ่าน
2.3. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชนบนพื้นที่สูง	4.37	0.85	มาก	4.81	0.70	มากที่สุด	ผ่าน
2.4. ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษา และชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.03	0.16	มาก	4.64	0.70	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.35	0.47	มาก	4.78	0.37	มากที่สุด	ผ่าน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
3. คณะกรรมการสถานศึกษา							
3.1 สามารถวิเคราะห์บริบท และ วัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการ จัดโครงการ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม	4.32	0.73	มาก	4.54	0.85	มากที่สุด	ผ่าน
3.2 มีความรักในถิ่นเกิด และมีความ เสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และ มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.02	0.91	มาก	4.57	0.74	มากที่สุด	ผ่าน
3.3 เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามี ระบบประกันคุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง	4.74	0.56	มากที่สุด	4.88	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.36	0.48	มาก	4.66	0.45	มากที่สุด	ผ่าน
4. ปัจจัยอื่น							
4.1 งบประมาณในการดำเนินงานตาม โครงการ	4.53	0.77	มากที่สุด	4.40	0.73	มาก	ผ่าน
4.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	4.38	0.91	มาก	4.70	0.54	มากที่สุด	ผ่าน
4.3 การสนับสนุน ช่วยเหลือจาก หน่วยงานต้นสังกัด	4.68	0.68	มากที่สุด	4.54	0.68	มากที่สุด	ผ่าน
4.4 โครงสร้างการ บริหารงานภายในที่เหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง	4.44	0.72	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.51	0.61	มากที่สุด	4.56	0.46	มาก ที่สุด	ผ่าน
ภาพรวม	4.42	0.34	มาก	4.67	0.31	มาก ที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 20 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า พบว่า มี
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ

ปัจจัยนำเข้าด้านปัจจัยอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) โดยภาพรวมรายชื่อและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผลประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ							
1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.17	0.81	มาก	4.19	0.76	มาก	ผ่าน
1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้น และส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.22	0.61	มาก	4.21	0.61	มาก	ผ่าน
1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการ / แผนปฏิบัติการ	4.28	0.79	มาก	4.31	0.89	มาก	ผ่าน
1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.08	0.88	มาก	4.33	0.91	มาก	ผ่าน
รวม	4.19	0.57	มาก	4.26	0.48	มาก	ผ่าน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน							
2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.22	0.74	มาก	4.54	0.72	มากที่สุด	ผ่าน
2.2 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่ มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.11	0.58	มาก	4.46	0.71	มาก	ผ่าน
2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของ ชุมชน บนพื้นที่สูง	4.32	0.86	มาก	4.45	0.84	มาก	ผ่าน
2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการ ประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง	4.21	0.74	มาก	4.63	0.72	มากที่สุด	ผ่าน
2.5 กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา	4.21	0.65	มาก	4.19	0.93	มาก	ผ่าน
2.6 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.08	0.86	มาก	4.53	0.56	มากที่สุด	ผ่าน
2.7 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	4.49	0.82	มาก	4.66	0.61	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.23	0.37	มาก	4.50	0.57	มาก	ผ่าน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน							
3.1 สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ และ สื่อสารแนวทางการดำเนินงานตาม แผนที่กำหนดไว้	4.24	0.89	มาก	4.30	0.88	มาก	ผ่าน
3.2 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย	4.26	0.85	มาก	4.16	0.86	มาก	ผ่าน
3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวก ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามแผน	4.23	0.82	มาก	4.64	0.61	มากที่สุด	ผ่าน
3.4 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบ เพื่อติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน	4.03	0.93	มาก	4.55	0.66	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.19	0.47	มาก	4.41	0.58	มาก	ผ่าน
ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวน							
คุณภาพ	4.48	0.81	มาก	4.05	0.83	มาก	ผ่าน
4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษา							
4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และ ทักษะเกี่ยวกับการตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพภายใน	4.08	0.93	มาก	4.36	0.85	มาก	ผ่าน
4.3 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.03	0.74	มาก	4.28	0.80	มาก	ผ่าน
4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.08	0.71	มาก	4.04	0.94	มาก	ผ่าน
รวม	4.16	0.39	มาก	4.18	0.48	มาก	ผ่าน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ							
5.1 ใช้กระบวนการPLC เพื่อหาแนวทาง ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อสู่เป้าหมาย	4.48	0.55	มาก	4.47	0.56	มาก	ผ่าน
5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.43	0.69	มาก	4.31	0.82	มาก	ผ่าน
5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพการศึกษาภายในของ สถานศึกษา	4.51	0.50	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.47	0.34	มาก	4.49	0.45	มาก	ผ่าน
ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมิน ภายนอก							
6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำ รายงานการประเมินตนเอง (SAR)	4.11	0.86	มาก	4.28	0.83	มาก	ผ่าน
6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการ ประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้น สังกัดและสมศ.	4.32	0.74	มาก	4.43	0.66	มาก	ผ่าน
6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อม การประเมินภายนอก	4.52	0.71	มากที่สุด	4.45	0.81	มาก	ผ่าน
6.4 สถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับ การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอก	4.38	0.79	มาก	4.25	0.88	มาก	ผ่าน
รวม	4.33	0.45	มาก	4.35	0.50	มาก	ผ่าน
ภาพรวม	4.26	0.28	มาก	4.37	0.37	มาก	ผ่าน

ตาราง 21 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน พบว่า
มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ
ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) โดยภาพรวมและรายด้าน
ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผลประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. คุณภาพผู้เรียน							
1.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.73	0.56	มากที่สุด	4.78	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามหลักสูตร	4.80	0.51	มากที่สุด	4.84	0.45	มากที่สุด	ผ่าน
1.3 เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคมอย่างมีความสุข	4.84	0.39	มากที่สุด	4.88	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
1.4 มีทักษะในการประกอบอาชีพในชุมชนบนพื้นที่สูง	4.77	0.48	มากที่สุด	4.79	0.47	มากที่สุด	ผ่าน
1.5 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง	4.81	0.42	มากที่สุด	4.83	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.79	0.40	มากที่สุด	4.82	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
2. คุณภาพการบริหารจัดการ							
2.1 สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูง	4.81	0.42	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด	ผ่าน

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
2.2 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการ สถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.76	0.49	มาก ที่สุด	4.80	0.46	มาก ที่สุด	ผ่าน
รวม	4.78	0.41	มาก ที่สุด	4.80	0.42	มาก ที่สุด	ผ่าน
3. คุณภาพการเรียนการสอน							
3.1 ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	4.75	0.45	มาก ที่สุด	4.81	0.42	มาก ที่สุด	ผ่าน
3.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง	4.76	0.50	มาก ที่สุด	4.78	0.53	มาก ที่สุด	ผ่าน
3.3 ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้ กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุง จัดการเรียนรู้	4.79	0.50	มาก ที่สุด	4.84	0.43	มาก ที่สุด	ผ่าน
รวม	4.77	0.43	มาก ที่สุด	4.81	0.41	มาก ที่สุด	ผ่าน
ภาพรวม	4.78	0.38	มาก ที่สุด	4.81	0.36	มาก ที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์กรประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) โดยภาพรวมและรายด้านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็น
ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน
ถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์			ผล ประเมิน
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ แก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.63	0.65	มาก ที่สุด	4.86	0.42	มาก ที่สุด	ผ่าน
2. มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษา บนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.77	0.56	มาก ที่สุด	4.83	0.43	มาก ที่สุด	ผ่าน
3. มีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งเน้นคุณภาพ โดยรวม ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา	4.67	0.67	มาก ที่สุด	4.84	0.40	มาก ที่สุด	ผ่าน
4. การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือ จากหน่วยงานต้นสังกัด	4.72	0.55	มาก ที่สุด	4.83	0.43	มาก ที่สุด	ผ่าน
ภาพรวม	4.70	0.50	มาก ที่สุด	4.84	0.36	มาก ที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้รูปแบบการบริหารงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ
พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุด คือ มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) โดยภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ พบว่า มีความเป็น
ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด
คือผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.86$) โดยภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาจัดหมวดหมู่ เพื่อให้ได้ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารใน 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น 1 หลักการ ประเด็น 2 วัตถุประสงค์ ประเด็น 3 ปัจจัยนำเข้า ประเด็น 4 กระบวนการดำเนินงาน ประเด็น 5 คุณภาพการศึกษา และประเด็น 6 ปัจจัยความสำเร็จ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการบันทึกข้อมูลลงตารางวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา Internal Quality Assurance Award (IQA Award) ปี 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการ

บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์การศึกษารูปแบบองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารจากผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ดำเนินการดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1.2 นำร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.3 ได้นำร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยใช้แบบตรวจสอบความเหมาะสม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนหรือเคยเป็นอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาและเกี่ยวข้องกับทางการศึกษา มีความรู้ / ประสบการณ์ในการสอนและงานประกันคุณภาพการศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีความรู้ / ประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษาและงานที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คนกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีความรู้ / ประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษาและงานที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการนำเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ปรับปรุงรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 60 คน รวม 120 คน จากสถานศึกษา 60 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ภาคเหนือตอนบน 6 จังหวัด ๆ 10 โรงเรียน คือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดพะเยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ และโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ google from ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการประเมิน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมิน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร

งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ พบว่ามี 6 หลักการ

1. สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
2. สถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร
3. สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐาน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
5. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา
6. สถานศึกษายึดหลักการบริหารงานแบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ พบว่ามี 6 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคคล ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.2 ครูผู้สอน พบว่า ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ เข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

2. ปัจจัยอื่น ๆ พบว่า ประกอบด้วย 1) งบประมาณ 2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท และ 3) การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน พบว่า ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และบริบทของสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ

1.4 มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. ขั้นวางแผนดำเนินงาน

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน

2.2 มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา

2.3 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

2.4 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.5 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

- 2.6 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน
- 2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
3. **ขั้นการดำเนินงาน**
 - 3.1 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
 - 3.2 สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน
 - 3.3 สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
 - 3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน
 - 3.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน
4. **ขั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ**
 - 4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
 - 4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน
 - 4.3 กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้
 - 4.4 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน
 - 4.5 สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
5. **ขั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ**
 - 5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา
 - 5.2 กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการและแนวทางแก้ไข
 - 5.3 ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา
 - 5.4 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
 - 5.5 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
6. **ขั้นเตรียมการรับการประเมินภายนอก**
 - 6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้ สมศ.
 - 6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 6.3 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมการรับการประเมินภายนอก
 - 6.4 สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสาร และอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา มี 2 ด้าน ประกอบด้วย

1. คุณภาพด้านผู้เรียน

- 1.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข
- 1.3 ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต
- 1.4 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิดและช่วยพัฒนาชุมชน

2. คุณภาพด้านการบริหารจัดการ

- 2.1 สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
- 2.2 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

องค์ประกอบ 6 ด้านปัจจัยความสำเร็จ

- 6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงาน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- 6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- 6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- 6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของหน่วยงานต้นสังกัด

2. ผลการสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ

องค์ประกอบ 1 หลักการ เป็นแนวคิดที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยมุ่งเน้นหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา การบริหารคุณภาพการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา และการบริหารงานแบบบูรณาการเชิงพื้นที่

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดเป้าหมายและผลที่ต้องการให้เกิดจากการดำเนินงานการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ให้เกิดการพัฒนาคอบคลุมด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษานพื้นที่สูง

พื้นที่สูง เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 2 ด้าน คือ 1.ด้านบุคลากร มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2) ครูผู้สอน มีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชนบนพื้นที่สูงและครูต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และ 3) คณะกรรมการสถานศึกษา มีคุณลักษณะสามารถวิเคราะห์บริบทและวัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เหมาะสม มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับและมีมนุษยสัมพันธ์ดี ตลอดจนเป็นผู้ที่คอยสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และ 2. องค์ประกอบด้านปัจจัยอื่น คือ สถานศึกษามีงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรม สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย มี 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ เป็นขั้นที่สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร โดยสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้น ส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) มีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนดำเนินงาน เป็นการจัดเตรียมการดำเนินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเริ่มจากสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมี

ส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน และผู้อำนวยการสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา และสะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในแก่ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ ผู้บริหารใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้ กำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และสรุปผลการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในของ

ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมรับการประเมินภายนอก มีคณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ตลอดจนประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และสมศ. สถานศึกษาเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก และสถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตจากการดำเนินงานงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) คุณภาพผู้เรียน โดยมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตลอดจนผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะตามหลักสูตร เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข มีทักษะในการประกอบอาชีพ ในชุมชนบนพื้นที่สูง และมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง 2) คุณภาพการบริหารจัดการ โดยสถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่

สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูงและมีระบบบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) คุณภาพการเรียนการสอน โดยครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง สามารถใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ เป็นสิ่งที่สนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างเครือข่ายในสถานศึกษานบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และ 4) การสนับสนุน หนุนนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์มากที่สุด ดังนี้

1. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังอธิบายในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบ 1 หลักการ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูผู้สอน

1.4 องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

1.5 องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือคุณภาพผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือคุณภาพการเรียนการสอน

1.6 องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ พบว่า ปัจจัยความสำเร็จ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังอธิบายในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบ 1 หลักการ พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา

2.2 องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า พบว่ามีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูผู้สอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยอื่น ๆ งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ

2.4 องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

2.5 องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ คุณภาพผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ คุณภาพการบริหารจัดการ

2.6 องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ พบว่า ปัจจัยความสำเร็จ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การสนับสนุน แนะนำและช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์ประกอบดังกล่าว มีความสำคัญและเชื่อมโยงกันเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

องค์ประกอบ 1 หลักการ เป็นแนวคิดหลักสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วยหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการบริหารองค์กรแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนถึงติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะหลักการจัดการศึกษายึดหลัก เป็นการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต มุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาการจัดเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ด้านหลักการในการจัดการศึกษามาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษายึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เน้นการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หลักการของการจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานได้กำหนดหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากนั้น ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 356) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 หลักการ ดังนี้ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัว ในการบริหารและตัดสินใจบริหารงาน วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร 2) หลักการเปิดโอกาส (Participation) การมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ประชาชนชาวบ้านมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) สอดคล้องกับจิตติมา วรณศรี (2566, น. 114) กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ 1) หลักคุณภาพการจัดการศึกษาคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ 2) หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) หลักความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้ การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบหลักที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพมาตรฐานที่คาดหวัง และ 4) หลักการพัฒนาอย่าง

ต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้วงจรการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ PDCA อย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดเป้าหมายและผลที่ต้องการให้เกิดจากการดำเนินงานการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ให้เกิดการพัฒนาคอบคลุมทุกมิติด้านการจัดการศึกษา อันประกอบด้วย เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนเพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะ การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เป้าหมายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับสำนักงานทดสอบการศึกษา (2562, น. 3) ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มีแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องมหาวิทยาลัยเวสเทินส์ (2563) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินการภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา 2) เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) เพื่อรายงานผลการพัฒนาในด้านคุณภาพ และมาตรฐานของสถาบัน การศึกษาต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยบุคคล คือ 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2 ครูผู้สอน และ 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา 2) ปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้ 2.1 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ/ กิจกรรมตามแผน 2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 2.3 การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และ 2.4 โครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ต้องมีปัจจัยด้านบุคคล โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะ

ผู้นำให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีใจรักถิ่นเกิดคอยช่วยสนับสนุนในการขับเคลื่อนให้ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง และมีปัจจัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินงาน หลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน และโครงสร้างบริหารภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสอดคล้องกับวิทยา จันทรศิลา (2561, น. 46-54) ได้กล่าวถึง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำเป็นจะต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหาร (Management) สถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารส่วนมากเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านบุคลากร ประกอบด้วย 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษา 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และ 1.3 ครูผู้สอน และสอดคล้องปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 356) ได้กล่าวถึง ปัจจัยนำเข้าที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ครู ต้องมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) ทรัพยากรทางการศึกษา 4) การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องผลการวิจัยเฉลิมพร กุมภา (2563) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กผลวิจัย พบว่ามีปัจจัยนำเข้า มีดังนี้ 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาการนำองค์กร 2) ทรัพยากรทางการศึกษา 3) นวัตกรรมทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย 1) ชั้นเตรียมการ 2) ชั้นวางแผนดำเนินงาน 3) ชั้นการดำเนินงาน 4) ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 5) ชั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ และ 6) ชั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก เป็นกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ทั้งนี้เพราะกระบวนการดำเนินงานเป็นการนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สอดคล้องกับผลการวิจัยศศิธร บัวทอง (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะการขับเคลื่อนโดยการประยุกต์ ใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการ ได้แก่ การวางแผน (P) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการวิเคราะห์บริบท กำหนดจุดเน้น และเป้าหมายในการพัฒนาในแต่ละปี วางแผนการดำเนินงานแต่ละปี

2) การดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบคุณภาพ (C) และ3) การรายงาน ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพ (A) รายงานประจำปีและปรับปรุงคุณภาพ และสอดคล้องผลการวิจัย พิมพ์นารา เสาวนิตย์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีกระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ ขั้นตอนที่ 1 การควบคุมคุณภาพ (การวางแผน P=Plan) ดังนี้ 1.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.2 การจัดโครงสร้างการบริหาร 1.3 การจัดระบบสารสนเทศ 1.4 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจติดตามคุณภาพ (การดำเนินการ D=Do) ประกอบไปด้วย 2.1 ภาวะผู้นำทางการบริหาร 2.2 กระบวนการขับเคลื่อนคุณภาพ 2.3 การมีส่วนร่วม 2.4 การดำเนินการระบบประกันคุณภาพ และ 2.5 การนิเทศ กำกับและติดตาม 3. การประเมินคุณภาพ (การตรวจสอบและการปรับปรุง) ประกอบไปด้วย 3.1 การประเมินตนเอง 3.2 การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และ 3.2 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, น. 17-22) กำหนดแนวกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเองสถานศึกษา (Self-evaluation) มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ 1) การศึกษาและเตรียมการ โดยดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงาน และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรม ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 2) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นการกำหนดจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อควบคุมให้ผู้รับผิดชอบงานคุณภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพตลอดจนสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศ หรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา / แผนพัฒนาสถานศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี 3) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษา ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบ และดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ และ 5) การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา โดยปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน มีการติดตาม ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน สรุปผลการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบ

องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตของการบริหารรูปแบบการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบไปด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2.คุณภาพการบริหารจัดการ และ 3. คุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะผลผลิตของการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพ เกิดคุณภาพการบริหารจัดการ และ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับวิทยา จันทรศิลา (2561, น.69) เสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผลผลิตการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 3 ด้าน ดังนี้ 1) โอกาสได้รับการบริการทางการศึกษา 2) คุณภาพนักเรียน และ 3) ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลวิจัยสุรินทร์ จาตเปรม (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามวลัยชัยองค์ประกอบที่ 5 ด้านผลผลิต (Output) ได้แก่ คุณภาพการศึกษา 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน (ปฐมวัย / การศึกษาขั้นพื้นฐาน) 2) มาตรฐานคุณภาพ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและ 3) คุณภาพการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ เป็นองค์ประกอบและประเด็นที่สำคัญที่ต้องดำเนินงาน เพื่อให้บริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) มีวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพเอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) มีการสนับสนุน แนะนำและช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เพราะปัจจัยความสำเร็จ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีเพราะจะทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิด Hersey, Blanchard, & Johnson (2001) ได้กล่าวว่า การจูงใจ (Motivation) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหาร เพราะองค์กรจะอยู่รอด และเจริญเติบโตได้ด้วยการจูงใจของผู้บริหารที่มีให้บุคลากรในองค์กร และสอดคล้อง ผลการวิจัยการตี อนันต์นาวิ (2555) ได้สรุปปัจจัยสำคัญการร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การเสริมแรง การชมเชย และการให้กำลังใจจากผู้บริหารสถานศึกษาแก่บุคลากรในองค์กร และวิทยา จันทรศิลา (2561, น. 50) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร การจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ เพื่อลดปัญหาการย้ายออกนอกพื้นที่ของบุคลากร เป็นอีกเงื่อนไขใน

ความสำเร็จ และจิตตมา วรณศรี (2566, น. 121) ได้กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาต้องสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารเป็นผู้นำที่สร้างการมีส่วนร่วม และการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ครูและบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อบรรลุพันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา และสอดคล้องผลวิจัยสุรินทร์ จาดเปรม (2562) งานวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Success Conditions) ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารและครู 2) การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆ ด้าน และ 3) หน่วยงานต้นสังกัดช่วยเหลือ สนับสนุนและกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ สอดคล้องกับรายงานสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) เรื่องวิจัยผลการติดตามและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อระบบประกันคุณภาพปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ และสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ 2) ครูมีความรู้ความเข้าใจความตระหนัก ในการประเมินเพื่อพัฒนา 3) การบริหารสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน และ 4) การจัดสรรงบประมาณที่พอเพียงและเหมาะสม สำหรับการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครูในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายใน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาบนพื้นที่สูงร่วมกันพัฒนาคุณภาพภายใน และหน่วยงานต้นสังกัด ให้การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

2. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยภาพรวม พบว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์มากที่สุด อธิบายรายละเอียด ดังนี้

ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า องค์กรประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์กรประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา องค์กรประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะ ด้วยองค์กรประกอบ 5 ด้านคุณภาพการศึกษา เป็นผลผลิตจากการดำเนินงานงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตลอดจนผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะตามหลักสูตร

เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคมอย่างมีความสุข มีทักษะในการประกอบอาชีพในชุมชนบนพื้นที่สูง และมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและวัฒนธรรม 2) คุณภาพการบริหารจัดการ โดยสถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูงและมีระบบบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) คุณภาพการเรียนการสอน โดยครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง สามารถใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น 11-16) ได้กำหนดไว้ 3 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพนักเรียนประกอบด้วย 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 คุณภาพกระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จะส่งผลให้คุณภาพการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน อาจเนื่องจากองค์ประกอบ 6 ด้านปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) มีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งเน้นคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และ 4) มีการสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เพราะปัจจัยความสำเร็จเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สอดคล้องกับผลการวิจัย กอบสุข คงมนัส และเอี่ยมพร หลินเจริญ (2565) สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มี 5 ปัจจัย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นผู้นำที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมีการกำกับ ติดตามอย่างใกล้ชิด และสร้างแรงจูงใจโดยการยกย่องชมเชยและให้รางวัลตอบแทน ย่อมทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพ 2) ด้านโครงสร้างองค์กร และการบริหารจัดการ ต้องคล่องตัว มอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีการชี้แจงนโยบาย และเป้าหมายให้บุคลากรทราบ และมีทำงานเป็นทีม 3) ด้านบุคลากรต้องมีบุคลากรเพียงพอ มีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ด้านวัฒนธรรมองค์กร บุคลากรในองค์กรมีทัศนคติที่ดีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ 5) ด้านสภาพแวดล้อมภายใน คือ การมีบรรยากาศในการทำงานที่ดี บุคลากรยอมรับการเปลี่ยนแปลง เห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลดีต่อการทำงานความร่วมมือจากบุคลากรภายใน

หน่วยงาน ตลอดจนให้การสนับสนุนทรัพยากร และสิ่งสนับสนุนที่มีความเหมาะสมและพอเพียง ด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ ทำให้การดำเนินงานงานต่างๆของการประกันคุณภาพ การศึกษาขับเคลื่อนและประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน ถิ่นทุรกันดาร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทและเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างวิสัยทัศน์ ให้มีวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นคุณภาพขององค์กร

1.3 ด้านปัจจัยความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนงานระบบประกัน คุณภาพภายในให้ความสำคัญงานประกันคุณภาพ เป็นที่ปรึกษาให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา และสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสร้างเครือข่ายในการพัฒนาอย่างหลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพภายในที่ส่งเสริมนวัตกรรม ของสถานศึกษาขนาดเล็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. (2561). *ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้น 10 ธันวาคม 2565 จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/E/235/T_0004.PDF
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546ข). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กอบสุข คงมันัส และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2565). *การสนทนากลุ่มเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเชิงพื้นที่ 4 ภูมิภาค*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา
- คู่มือเกณฑ์การคัดกรองโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร ปี 2565*. สืบค้น 18 เมษายน 2566, จาก <https://www.ssra.info/wp-content/uploads/3/06/2022>
- จำรัส นองมาก. (2545). *การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ฟลิกลิส เซนเตอร์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิตติมา วรณศรี. (2563). *นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิตติมา วรณศรี. (2566). *การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- เฉลิมพร กุมภา. (2563). *รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์)*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2564). *การจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 15)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2560). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิรมล กิติกุล. (2546). *องค์การและการจัดการ*. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

- นิวัตต์ น้อยมณี. (2562). *การศึกษาไทยกับยุคโลกาภิวัตน์*. ฉะเชิงเทรา. สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มินเซอร์วิส.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3). พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119
ตอนที่ 123ก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2
พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 74.
- พัฒนา พรหมณี. (2560). *แนวคิดการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านกา
รสาธารณสุข สำหรับนักสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่ง
ประเทศไทย.
- พิมพ์นารา เสาวนิตย์. (2562). *รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุชฎีบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญภา คงภูมิ. (2561). *แรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (รายงานผลการวิจัย)*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เลย.
- ภารตี อนันต์นาวี. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี:
มนตรี.
- มนต์นัทธ มโนการณ. (2555). *การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและ
ทุรกันดาร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. (2561). *แนวการประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้น 10 เมษายน 2565, จาก
<https://cdn.shopify.com/s/files/1/0561/1605/2164/files/19.pdf?v=1620189521>
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่
40 ก.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). *วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยผสมผสาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2555). *แนวคิดและการปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- วรรัตน์ เขียวโพรี. (2542). *องค์กรและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2556). *วัฒนธรรมการประกันคุณภาพ คู่คิดหรือคู่แข่ง: คุณภาพศิษย์สะท้อนคุณภาพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2555). *บทความจากโพสทูเดย์ (TQM กับเครือข่ายสีเขียว*. สืบค้น 16 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/189841>
- วิทยา จันทร์ศิลา. (2561). *การบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- วิโรจน์ พุ่มศรี. (2561). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิธร บัวทอง. (2556). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560*. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.result.niets.or.th>
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). *การบริหารการศึกษายุคใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. อุบลราชธานี: อุบลกิจจอพเชทการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภာกรณการเกษตรสมาคมโรงพิมพ์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566). *จุดเน้นและนโยบายปีงบประมาณ 2566*. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *ประกาศเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *นโยบายการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *วิจัยผลการติดตามและประเมินผลระบบประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *การบริหารการศึกษาหลักการและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุนันทา แก้วสุข. (2553). *รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดี: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรินทร์ จาดเปรม. (2562). *รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุวรรณณี แสงมหาชัย. (2559). *TQM กับการปรับปรุงการบริหารภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูป.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). *ประเทศไทย 4.0 สร้างเศรษฐกิจใหม่*. สืบค้น 16 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/documentt/dwnt/mjgy/~ edisp/uatucm282681>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงสุรีย์ คำต้อย. (2556). *การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักทะเบียนและประเมินผล (รายงานผลการวิจัย)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา: แนวการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: cursaladpaw.
- อุดม ชูสิวรรณ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- อุทุมพร จามรมาน. (2543). *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพการศึกษา.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2554). *เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- Bank, & John. (1992). *The Essence of total quality management*. New York: Prentice-Hall
- Brown, & Moberg. (1980). *Organizational theory and Management: A macro approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Eisner, E. W. (1976). Educational connoisseurship and criticism: Their form and functions in educational evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10(3/4), 135-150.
- Ivancevich. (1990). *Human resource management*. New York: McGraw-Hill.
- Joyce, & Well. (1985). *Models of teaching* (2nd ed.). New Delhi: Prentice-Hall.
- Keeves. (1988). *Education research and methodology and methodology and measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon.
- Mathis, & Jackson. (1999). *Human management* (2nd ed.). South-Wester: Colledge.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นข้อมูลยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา.....

ที่ตั้งของโรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่เข้าศึกษา.....เวลา.....

ข้อมูลของโรงเรียน.....

ผู้ให้ข้อมูล.....ตำแหน่ง.....

เบอร์โทรศัพท์.....

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

1. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
ในสถานศึกษาของท่านมีองค์ประกอบเหล่านี้หรือไม่

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. หลักการ			
2. วัตถุประสงค์			
3. ปัจจัยนำเข้า			
4. กระบวนการดำเนินงาน			
5. คุณภาพผู้เรียน			
6. ปัจจัยความสำเร็จ			
7. อื่น ๆ นอกจากองค์ประกอบดังกล่าว แล้วสถานศึกษาของท่านยังมีองค์ประกอบ การบริหารอื่น ๆ อีกหรือไม่ ถ้ามี / มี รายละเอียดอย่างไร			

2. แนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
ในถิ่นทุรกันดาร สถานศึกษาท่านมีแนวทางเป็นอย่างไร

1. องค์ประกอบ 1 หลักการ

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
สถานศึกษาท่านมีหลักการอะไรบ้าง อย่างไร

1.
2.
3.
4.

2. องค์กรประกอบ 2 วัตถุประสงค์

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
สถานศึกษาของท่านกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างไร

1. เพื่อ.....

.....

2. เพื่อ.....

.....

3. เพื่อ.....

.....

4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

3. องค์กรประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้าของการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สถานศึกษาของท่านมีปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ หรือไม่/ถ้ามี มี
รายละเอียดอย่างไร

3.1 ด้านบุคคล

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

2) ครูผู้สอน

.....

.....

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

3.2 ปัจจัยอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วยขั้นตอนอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4.1 ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.2 ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.4 ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.5 ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.6 ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก สถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.7 อื่น ๆ นอกจากขั้นตอนการบริหารดังกล่าวแล้วสถานศึกษาของท่านยังมีวิธีการบริหารตามขั้นตอนอื่น ๆ อีกหรือไม่/ถ้ามี มีวิธีการบริหารอย่างไร

.....

.....

5. องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้านคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของท่านกำหนดผลลัพธ์ด้านคุณภาพการศึกษาด้านใดบ้าง / และมีตัวชี้วัดอย่างไร

.....

.....

5.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

.....

.....

5.2 ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

.....

.....

6. องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สถานศึกษาของท่านมีอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ อย่างไรบ้าง

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางวิไลวรรณ นันต๊ะ

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปเป็นข้อมูลยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น

ทุรกันดาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

เบอร์โทรศัพท์.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงใน
ถิ่นทุรกันดาร

1. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงควร
ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังกล่าวหรือไม่

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. หลักการ			
2. วัตถุประสงค์			
3. ปัจจัยนำเข้า			
4. กระบวนการดำเนินงาน			
5. คุณภาพการศึกษา			
6. ปัจจัยความสำเร็จ			
7. อื่น ๆ นอกจาก 6 องค์ประกอบ ดังกล่าวแล้วควรมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหรือไม่ /ถ้ามี ควรมีรายละเอียด อย่างไร			

2. แนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น
ทุรกันดารมีแนวทางเป็นอย่างไร

1. องค์ประกอบ 1 หลักการ

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่า
ควรมีหลักการในการบริหารอย่างไร

1.

2.

3.

4.

2. องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรมีวัตถุประสงค์ในการบริหารอย่างไร

1. เพื่อ.....

.....

2. เพื่อ.....

.....

3. เพื่อ.....

.....

4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

3. องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้าของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรมีปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ หรือไม่/ถ้ามีควรมีรายละเอียดอย่างไร

.....

.....

3.1 ด้านบุคคล

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

2) ครูผู้สอน

.....

.....

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

3.2 ปัจจัยอื่น ๆ นอกจากปัจจัยนำเข้ดังกล่าวแล้วท่านคิดว่าควรมีปัจจัยนำเข้อื่น ๆ อีกหรือไม่/ ถ้ามีควรมีรายละเอียดอย่างไร

.....

.....

4. องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน

กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรประกอบด้วยขั้นตอนอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนดำเนินงาน ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมรับการประเมินภายนอก ท่านดำเนินการอย่างไร

.....

.....

4.7 อื่น ๆ นอกจากขั้นตอนการบริหารดังกล่าวแล้วสถานศึกษาของท่านยังมีวิธีการบริหารตามขั้นตอนอื่น ๆ อีกหรือไม่/ถ้ามี มีวิธีการบริหารอย่างไร

.....

.....

5. องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ด้านคุณภาพการศึกษา ท่านคิดว่าควรกำหนดผลลัพธ์ด้านคุณภาพการศึกษาด้านใดบ้าง / และมีตัวชี้วัดอย่างไร

.....

.....

5.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

.....

.....

5.2 ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

.....

.....

6. องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางวิไลวรรณ นันตะ

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบตรวจสอบความเหมาะสม
ของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร” มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ลักษณะของแบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับนี้ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติม (Open form) ขอความกรุณาจากท่านได้พิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบ และรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หากมีข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนด โดยมีประเด็นพิจารณาความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 6 ประเด็น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติม

นางวิไลวรรณ นันตะ

นิสิตหลักสูตรการศึกษาศุขศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล ผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ.....
2. ตำแหน่ง
3. วุฒิทางการศึกษา.....
4. สถานที่ทำงาน
5. หมายเลขโทรศัพท์

ตอนที่ 2 ประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. องค์กรประกอบหลักการ			
2. องค์กรประกอบวัตถุประสงค์			
3. องค์กรประกอบปัจจัยนำเข้า 3.1 ปัจจัยด้านบุคลากร 3.2 ปัจจัยด้านอื่นๆ			
4. องค์กรประกอบกระบวนการดำเนินงาน 4.1 ชั้นเตรียมการ 4.2 ชั้นวางแผนดำเนินงาน 4.3 ชั้นดำเนินงาน 4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 4.5 ชั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ 4.6 เตรียมรับการประเมินภายนอก			
5. องค์กรประกอบคุณภาพการศึกษา 5.1 คุณภาพผู้เรียน 5.2 คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา			
6. องค์กรประกอบด้านปัจจัยความสำเร็จ 6.1 การสร้างแรงจูงใจ 6.2 การสร้างเครือข่าย 6.3 วัฒนธรรมองค์กร 6.4 การติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด			

ประเด็น 1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านหลักการ

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน			
2. สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็น หน้าที่ของทุกคนในองค์กร			
3. สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และ ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไป ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้			
4. สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐาน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหาร สถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์			
5. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา			
6. สถานศึกษายึดหลักการบริหารงาน แบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิตคนในชุมชน			

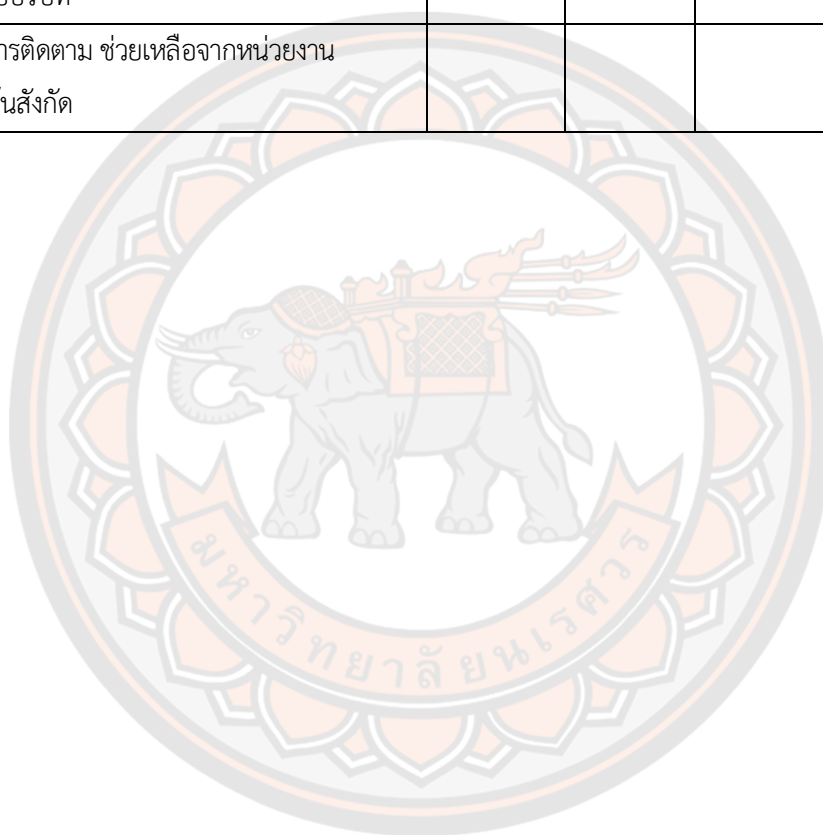
ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านวัตถุประสงค์

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข			
2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้			
3. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา			
4. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ			
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน			

ประเด็นที่ 3 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านบุคลากร			
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา			
1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ			
2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			
3) เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย			
4) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี			
1.2 ครูผู้สอน			
1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครูอุทิศ ตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและเป็น แบบอย่างที่ดีต่อศิษย์			
2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม			
3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน			
4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพ บริบทของชุมชนได้			
1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา			
1) มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน			
2) มีความรักในถิ่นเกิด และมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง			
2. ด้านปัจจัยอื่น ๆ			
1) งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม			
2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบท			
3) การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด			

ประเด็นที่ 4 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านกระบวนการดำเนินงาน

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
4.1 ชั้นเตรียมการ			
1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา			
2) ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้น และส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน			
3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงาน ผลการประเมินตนเอง (SAR) / บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ			
4) มีการประชุม เพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา			
4.2 ชั้นวางแผนดำเนินงาน			
1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพ ปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน			
2) มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา			
3) จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน			
4) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา			
5) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขอ สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
6) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน			
7) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา			
4.3 ชั้นการดำเนินงาน			
1) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้			
2) สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน			
3) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย			
4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำในการดำเนินงาน			
5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน			
4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ			
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา			
2) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน			
3) กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้			
4) ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ			
5) สรุปผลการตรวจสอบ			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
4.5 ขั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ			
1) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย			
2) กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และแนวทางแก้ไข			
3) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่อง ที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย			
4) สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพมาตรฐานการศึกษา			
5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง (SAR)			
4.6 ขั้นเตรียมการรับการประเมินภายนอก			
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้สมศ.			
2) ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง			
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียม ความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก			
4) สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสาร และอาคารสถานที่ในการรับการประเมิน ภายนอก			

ประเด็นที่ 5 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านคุณภาพผู้เรียน

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
5.1 คุณภาพผู้เรียน			
1) ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง			
2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข			
3) ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต			
4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และช่วยพัฒนาชุมชน			
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ			
1) สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ			

ประเด็นที่ 6 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทาง ด้านปัจจัยความสำเร็จ

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
6. ปัจจัยความสำเร็จ			
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ แก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงานประกัน คุณภาพ			
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา			
6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน			
6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของหน่วยงาน ต้นสังกัด			

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ

นางวิไลวรรณ นันตะ

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

**แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร**

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่น
ทุรกันดาร

A MANAGEMENT MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE
IN BASIS SCHOOLS ON THE HIGH AREA AND WILDERNESS

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่องรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติม เกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เป็นลักษณะปลายเปิด

โปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านคำตอบที่มาจากความคิดเห็นของท่าน จะประมวลในภาพรวมและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านและหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ มา ณ โอกาสนี้

นางวิไลวรรณ นันตะ

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

โทรศัพท์ 085-2958337

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- น้อยกว่า 5 ปี
 5 - 10 ปี
 มากกว่า 10 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ต่อความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด โดยมีความหมาย ของระดับการประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้ / มีความเป็นประโยชน์ มากที่สุด
 4 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้ / มีความเป็นประโยชน์ มาก
 3 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้ / มีความเป็นประโยชน์ ปานกลาง
 2 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้ / มีความเป็นประโยชน์ น้อย
 1 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้ / มีความเป็นประโยชน์ น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบ 1 หลักการ										
1.1 หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน										
1.2 หลักการมีส่วนร่วม										
1.3 หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพ										
1.4 หลักการบริหารการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์										
1.5 หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา										
1.6 หลักการบริหารงานแบบบูรณาการ										
องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์										
2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน										
2.2 เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้										
2.3 เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย										
2.4 เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน										
2.5 เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง										
2.6 เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา										

รายการ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า										
3.1 ปัจจัยด้านบุคคล										
3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา										
1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ										
2) มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน										
3) บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย										
4) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์ที่ดี										
3.1.2 ครูผู้สอน										
1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน										
2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning)										
3) ครูมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชนบนพื้นที่สูง										
4) ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน										
3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา										
1) สามารถวิเคราะห์บริบท และวัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เหมาะสม										
2) มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี										
3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง										

รายการ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2 ปัจจัยอื่น										
1. งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ										
2. สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร										
3. การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด										
4. โครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง										
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ										
1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา										
1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน										
1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี										
1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา										

รายการ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ										
4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษา										
4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน										
4.3 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ ภายในสถานศึกษา										
4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน										
ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ										
5.1 ใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสู่เป้าหมาย										
5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมาย										
5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษา										
ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก										
6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานการประเมิน ตนเอง (SAR)										
6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้น สังกัดและสมศ.										
6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อมการประเมิน ภายนอก										
6.4 สถานศึกษาเตรียมหลักฐาน เพื่อรับการประเมิน คุณภาพการศึกษาภายนอก										

รายการ	ระดับความคิดเห็น									
	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ										
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
6.2 มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
6.3 มีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งเน้นคุณภาพโดยรวม ที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา										
6.4 การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจาก หน่วยงานต้นสังกัด										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

นางวิไลวรรณ นันตะ

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ภาคผนวก ข สรุปผลการวิเคราะห์และผลการสังเคราะห์

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เครื่องมือในการวิจัย ชั้นที่ 1.2 โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยาม ดังนี้

- +1 หมายถึง ท่านแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง ท่านแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีองค์ประกอบเหล่านี้หรือไม่							
	1.1 หลักการ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.2 วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.3 ปัจจัยนำเข้า	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.4 กระบวนการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.5 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.6 ปัจจัยความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.7 นอกจากองค์ประกอบดังกล่าว สถานศึกษาของท่านยังมีองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอื่นๆ อีกหรือไม่ ถ้ามี / มีรายละเอียดอย่างไร	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาท่านยึดหลักการในการบริหารงานอะไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4. การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนของท่านมีปัจจัยนำเข้าอะไรบ้าง และแต่ละปัจจัยนำเข้ามีคุณลักษณะอย่างไร							
	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.2 ครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.4 นอกจากปัจจัยนำเข้าแล้วสถานศึกษาของท่าน มีปัจจัยอื่นๆ อีกหรือไม่ / ถ้ามี มีรายละเอียดอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สถานศึกษาของท่านมีการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีขั้นตอนการบริหารดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามี มีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร							
	5.1 ขั้นเตรียมการ มีการเตรียมการเรื่องใดบ้างและมีแนวทางดำเนินการอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.2 ขั้นวางแผนการดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.3 ขั้นการดำเนินงาน มีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.4 ขั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ มีแนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.5 ขั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ มีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.6 ขั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก มีแนวทางการเตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอกอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.7 นอกจากขั้นตอนการบริหารดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาของท่านยังมีวิธีการบริหารตามขั้นตอนอื่นๆ อีกหรือไม่ / ถ้ามีมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่านส่งผลต่อผลลัพธ์คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน มีอะไรเป็นปัจจัยความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
8	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เครื่องมือในการวิจัย ชั้นที่ 1.3

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยาม ดังนี้

- +1 หมายถึง ท่านแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง ท่านแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหรือไม่							
	1.1 หลักการ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.2 วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.3 ปัจจัยนำเข้า	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.4 กระบวนการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.5 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.6 ปัจจัยความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	1.7 นอกจากองค์ประกอบดังกล่าว สถานศึกษาของท่าน ยังมีองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอื่นๆ อีกหรือไม่ ถ้ามี / มีรายละเอียดอย่างไร	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรยึดหลักการในการบริหารอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4. การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่าควรมีปัจจัยนำเข้าอะไรบ้างและแต่ละปัจจัยนำเข้ามีคุณลักษณะอย่างไร							
	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.2 ครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	4.4 นอกจากปัจจัยนำเข้าแล้วสถานศึกษาของท่าน มีปัจจัยอื่นๆ อีกหรือไม่ / ถ้ามี มีรายละเอียดอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. ท่านคิดว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมีขั้นตอนการบริหารดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามี / ควร แนวทางการดำเนินงานอย่างไร							
	5.1 ชั้นเตรียมการ มีการเตรียมการเรื่องใดบ้างและมี แนวทางการดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.2 ชั้นวางแผนการดำเนินงาน มีการวางแผนการ ดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.3 ชั้นการดำเนินงาน มีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.4 ชั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ มีแนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.5 ชั้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ มีแนวทาง การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.6 ชั้นเตรียมรับการประเมินภายนอก มีแนวทางการ เตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอกอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	5.7 นอกจากขั้นตอนการบริหารดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาของท่านยังมีวิธีการบริหารตามขั้นตอนอื่นๆ อีกหรือไม่ / ถ้ามีมีแนวทางการ ดำเนินงานอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6	ท่านคิดว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ควรจะส่งผลต่อ ผลลัพธ์คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7	การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบน พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ท่านคิดว่ามีอะไรเป็นปัจจัยความสำเร็จบ้าง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
8	ข้อเสนอแนะอื่นๆ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตารางแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
องค์ประกอบ 1 หลักการ					
1. สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2. สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร	ควรปรับข้อความให้กระชับ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3. สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	เหมาะสม	ควรปรับข้อความที่สื่อสารชัดเจน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4. สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐานสามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	การบริหารงานโรงเรียนเป็นฐาน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเน้นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
ประเด็น	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ปรับข้อความให้ สอดคล้องกับพื้นที่สูง
5. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบ ต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6. สถานศึกษายึดหลักการบริหารงาน แบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	หลักการบริหารงาน แบบบูรณาการที่ สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาบน พื้นที่สูง	เหมาะสม
องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์					
1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่าง มีความสุข	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา เป็นไปตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
3. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
4. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	แยกเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6. เพื่อให้ภาคีภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า					
1. ด้านบุคลากร					
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา					
1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
ประเด็น	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อน การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ร่วมของทุกฝ่าย	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับข้อ 3) บริหาร สถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
1.2 ครูผู้สอน					
1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับ 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานประกัน คุณภาพภายใน
2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
ประเด็น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา					
1) มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) มีความรักในถิ่นเกิด และมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2. ด้านปัจจัยอื่นๆ					
1) งบประมาณ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับ 3.2.1 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
ประเด็น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ปรับ ข้อ 3.2.2 สถานศึกษามี หลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบท พื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 เหมาะสม
2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบท	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับ ข้อ 3.2.2 สถานศึกษามี หลักสูตรที่สอดคล้อง กับบริบท พื้นที่สูงในถิ่น ทุรกันดาร	เหมาะสม	เหมาะสม
3) การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
	เพิ่ม 3.2.4 โครงสร้างการ บริหารงานภายในที่ เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษาบนพื้นที่สูง				
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน					
4.1 ชั้นเตรียมการ					
1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
ประเด็น					
2) ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน กระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจาก รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และบริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อ นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) มีการประชุม เพื่อจัดทำคู่มือการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4.2 ขั้แนวทางแผนดำเนินงาน					
1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพ ปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศในการดำเนินงาน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
ประเด็น					
2) มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน					
ประเด็น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.3 ขันการดำเนินงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
1) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนว การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับ 3.1 สถานศึกษา สร้างความเข้าใจและ สื่อสาร แนวการ ดำเนินงานตามแผนที่ กำหนดไว้	เหมาะสม	เหมาะสม
2) สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	ปรับ 3.3 ผู้บริหาร สถานศึกษา อำนวย ความสะดวก การ ขับเคลื่อนการดำเนิน งานตามแผน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำ ในการดำเนินงาน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ดีต่อเอกเพราะการ สร้างแรงจูงใจอยู่ใน ปัจจัยความสำเร็จ	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ของการดำเนินงานตามแผน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4.4 ขึ้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ					
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) พัฒนาศักยภาพใหม่ความรู้ และทักษะ เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตาม ปฏิทินที่กำหนดไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวน คุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) สรุปผลการตรวจสอบ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
4.5 ขั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ					
1) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และแนวทางแก้ไข	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง (SAR)	ดีต่อควรอยู่ใน ขั้นตอนที่ 4.6	เหมาะสม	ดีต่อควรอยู่ใน ขั้นตอนที่ 4.6	เหมาะสม	ดีต่อควรอยู่ใน ขั้นตอนที่ 4.6

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
4.6 ขั้นตอนการรับการประเมินภายนอก					
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้สมศ.	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) ประชาสัมพันธ์รายงานผลประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสารและอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับ(4) สถานศึกษาเตรียมหลักฐานเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา					
5.1 คุณภาพผู้เรียน					
1) ผู้เรียนมีความสามารถ ด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ไม่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง
2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) มีทักษะในการประกอบอาชีพ ในชุมชนพื้นที่สูง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และช่วยเหลือพัฒนาชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน				
	(1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	(3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ					
1) สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ					
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงานประกกันคุณภาพ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.4 การติดตามช่วยเหลือของหน่วยงานต้นสังกัด	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
องค์ประกอบ 1 หลักการ				
1. สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2. สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใต้นโยบายที่ของทุกคนในองค์กร	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3. สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4. สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐาน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6)	(7)	(8)	(9)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
5. สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบ ต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6. สถานศึกษายึดหลักการบริหารงาน แบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์				
1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เดิมศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่าง มีความสุข	เหมาะสม	ปรับ ข้อ 1. เพื่อพัฒนา คุณภาพการจัด การศึกษาและพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	เหมาะสม	เหมาะสม
2. เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา เป็นไปตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
3. เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ	ปรับ ข้อ4. เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า				
1. ตำบลบุคลากร				
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา				
1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6)	(7)	(8)	(9)
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อน การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	ปรับข้อ 2 มีภาวะผู้นำใน การขับเคลื่อนระบบ ประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ร่วมของทุกฝ่าย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
1.2 ครูผู้สอน				
1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	เหมาะสม	ปรับข้อ 2 มีทักษะการใช้ เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้ และสามารถ จัดการเรียนรู้ที่เน้น การลงมือปฏิบัติ (Active Learning)	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6)	(7)	(8)	(9)
3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และชุมชน	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 เหมาะสม
4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้	เหมาะสม	เหมาะสม	ปรับข้อ 4) ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชน บนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม
1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา				
1) มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน	ปรับ 1) สามารถวิเคราะห์บริบท และวัฒนธรรมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการ จัดโครงการ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) มีความรักในถิ่นเกิด และมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
3) เป็นผู้สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2. ด้านปัจจัยอื่นๆ				
1) งบประมาณ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน				
4.1 ชั้นเรียนการ				
2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน กระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนใน สถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	เหมาะสม	เหมาะสม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ปรับข้อ 1.2 ผู้บริหารสร้าง แรงบันดาลใจ ตลอดจน กระตุ้น และส่งเสริมให้ทุก คนในสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานร่วมกัน คุณภาพภายใน	เหมาะสม
3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจาก รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และบริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อ นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) มีการประชุม เพื่อจัดทำคู่มือการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4.2 ขั้ววางแผนดำเนินงาน				
1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพ ปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศในการดำเนินงาน	เหมาะสม	ควรปรับเปลี่ยนขั้นตอนการ วางแผนก่อน-หลัง	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
4.3 ขบวนการดำเนินงาน				
1) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์แนว การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตาม แผนดำเนินการ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ผู้บริหารสถานศึกษาสั่งสร้างแรงจูงใจแก่ บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำ ในการดำเนินงาน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ของการทำงานตามแผน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
4.4 ขันตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ				
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
2) พัฒนาบุคลากรใหม่ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้	เหมาะสม	ควรตัดข้อ 3 ออกเพราะซ้ำซ้อน	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4.5 ขันพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ				
1) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากรในสถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และแนวทางแก้ไข	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง (SAR)	ดีออกช้าขึ้น	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4.6 ขั้นตอนการรับการประเมินภายนอก				
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ จัดส่งให้สทศ.	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) ประชาสัมพันธ์รายงานผลประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสารและอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา				
5.1 คุณภาพผู้เรียน				
1) ผู้เรียนมีความสามารถ ด้านการอ่านออก เขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองได้เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
3) ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพ ในอนาคต	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และช่วยเหลือพัฒนาชุมชน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ				
1) สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวน นักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษา มีการบริหารจัดการด้วยระบบ คุณภาพ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม

ประเด็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน			
	(6) ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	(7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	(8) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8	(9) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ				
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ แก่เพื่อนร่วมงานในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง เครือข่ายในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษา	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของ หน่วยงานต้นสังกัด	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				
ควรเพิ่มองค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา เพิ่มคุณภาพการเรียนการสอน 1. ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถ นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง 2. ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบพื้นที่สูง 3. ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อ ปรับปรุงจัดการเรียนรู้				

**สรุปผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
ในถิ่นทุรกันดาร ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ**

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบ 1 หลักการ	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับข้อความกระชับ ดังนี้
1.1 สถานศึกษาบริหารงาน ยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน	1. หลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
1.2 สถานศึกษาบริหารงานยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร	2. หลักการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา 3. หลักการติดตามและตรวจสอบคุณภาพ
1.3 สถานศึกษาต้องยึดหลักการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	4. หลักการบริหารจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5. หลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การจัดการศึกษา
1.4 สถานศึกษายึดหลักการโรงเรียนเป็นฐานสามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	6. หลักการบริหารงานแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
1.5 สถานศึกษายึดหลักการร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา	
1.6 สถานศึกษายึดหลักการบริหารงานแบบบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน	
องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้
2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข	1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
2.2 เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	2. เพื่อตรวจสอบ และประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
2.3 เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	3. เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
2.4 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำ	4. เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน
2.5 เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5. เพื่อรายงานผลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2.6 เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	6. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
องค์ประกอบ 3 ปัจจัยนำเข้า	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้
3.1 ด้านบุคลากร	3.1 ด้านบุคคล
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ	1) มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ
2) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2) มีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายใน
3) เน้นบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3) บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. ครูผู้สอน	3.1.2 ครูผู้สอน
1) ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์	1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายใน
2) ครูผู้สอนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning)
3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน	3) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน
4) ครูสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพบริบทของชุมชนได้	4) ครูเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
3. คณะกรรมการสถานศึกษา 1) มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน 2) มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี 3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง	3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา 1) สามารถวิเคราะห์บริบท และวัฒนธรรม ของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อนำมาใช้ในการ จัดโครงการ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม 2) มีความรักในถิ่นเกิดและมีความเสียสละ ชุมชนให้การยอมรับ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี 3) เป็นผู้ที่สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง
3.2 ปัจจัยอื่นๆ 1) งบประมาณ 2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับ บริบท 3) การติดตาม ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด	3.2 ด้านปัจจัยอื่น 3.2.1 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ 3.2.2 สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับ บริบทพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร 3.2.3 การสนับสนุน ช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต้นสังกัด 3.2.4 โครงสร้างการบริหารงานภายในที่เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
องค์ประกอบ 4 กระบวนการดำเนินงาน 4.1 ขั้นเตรียมการ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนกระตุ้นและส่งเสริมให้ ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน 3) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผล การประเมินตนเอง (SAR) และบริบท สถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศ	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ 1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 1.2 ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนกระตุ้น และส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 1.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานผล การประเมินตนเอง (SAR) และวิเคราะห์ บริบทสถานศึกษา (SWOT) เพื่อนำไปใช้ เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดมาตรฐาน และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
4) มีการประชุมเพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	1.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4.2 ชั้นวางแผนดำเนินงาน	ขั้นตอนที่ 2 วางแผนดำเนินงาน
1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพปัจจุบัน (SWOT) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน	2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2) มีการวางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา	2.2 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
3) จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน	2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง
4) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา	2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบนพื้นที่สูง
5) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	2.5 กำหนดปฏิทินการติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา
6) ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน	2.6 จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
7) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติการประจำปีและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	2.7 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4.3 ชั้นการดำเนินงาน	ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน
1) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ แนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	3.1 สถานศึกษาสร้างความเข้าใจและสื่อสารแนวการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
2) สร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามแผน	3.2 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
3) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผน โดย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวก การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน
4) ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจแก่ บุคลากร ให้การช่วยเหลือ และแนะนำใน การดำเนินงาน	3.4 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบ เพื่อติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
5) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ของการดำเนินงานตามแผน	
4.4 ชั้นตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	4.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
2) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน	4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะ เกี่ยวกับการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพภายใน
3) กำหนดระยะเวลาตรวจสอบตามปฏิทิน ที่กำหนดไว้	4.3 ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
4) ดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ ภายใน	4.4 สะท้อนผลการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5) สรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ภายใน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	
4.5 ชั้นพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ	ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ
1) ผู้บริหารสถานศึกษาประชุม PLC บุคลากร ในสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ที่พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	5.1 ใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาแนวทาง ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้
2) กำหนดความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และแนวทางแก้ไข	5.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย
3) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่ พบให้ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	5.3 สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษา
4) สรุปผลการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา	

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ
5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)	
4.6 ชั้นเตรียมการรับการประเมินภายนอก	ขั้นตอนที่ 6 เตรียมรับการประเมินภายนอก
1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งให้สมศ.	6.1 คณะกรรมการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
2) ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	6.2 ประชาสัมพันธ์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสมศ.
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก	6.3 สถานศึกษาเตรียมความพร้อม ในการรับการประเมินภายนอก
4) สถานศึกษาเตรียมพร้อมด้านเอกสารอาคารสถานที่ในการรับการประเมินภายนอก	6.4 สถานศึกษาเตรียมหลักฐานเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก
องค์ประกอบ 5 คุณภาพการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้
5.1 คุณภาพด้านผู้เรียน	5.1 คุณภาพผู้เรียน
1) ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	5.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่เรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข	5.1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามหลักสูตร
3) ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพในอนาคต	5.1.3 เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข
4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในถิ่นเกิด และช่วยพัฒนาชุมชน	5.1.4 มีทักษะในการประกอบอาชีพ ในชุมชน บนพื้นที่สูง
	5.1.5 ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น และวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็น	การปรับปรุงรูปแบบ
5.2 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ 1) สถานศึกษามีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ	5.2 คุณภาพการบริหารจัดการ 5.2.1 สถานศึกษามีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทบนพื้นที่สูง 5.2.2 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
	5.3 คุณภาพการเรียนการสอน 5.3.1 ครูจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง 5.3.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้บนพื้นที่สูง 5.3.3 ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงจัดการเรียนรู้
องค์ประกอบ 6 ปัจจัยความสำเร็จ 6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนร่วมงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ 6.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 6.3 วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 6.4 การติดตาม ช่วยเหลือของหน่วยงานต้นสังกัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับ ดังนี้ 6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6.2 มีการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6.3 มีวัฒนธรรมองค์กร มุ่งเน้นคุณภาพโดยรวมที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 6.4 ให้การสนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) และดัชนีความสอดคล้อง
ของเครื่องมือในการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ลำดับ	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง
1.	รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ่ม	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตुरुประชีวิน	อดีตอาจารย์ภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เซวานันชัย	อาจารย์ภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนา
การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร

ลำดับ	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบัน พรเวียง	อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2.	ดร.อโณทัย ไทยวรรณศรี	ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.	นายปิลัทธ์ อุดมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตาก เขต 2
4.	นายสำเร็จ ไกรพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนแมริมิวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงใหม่
5.	ดร.ปัทมา ภู่อวาสดี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสม
ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร**

ลำดับ	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1.	ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	อดีตอาจารย์ภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ	ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ บุญรอด	อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
5.	ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์	อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
6.	ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์	อดีตที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษาพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7.	ดร.จิตราภรณ์ ไยศิลป์	อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก
8.	ดร.ปรีชาชาญ อินทรชิต	ผู้อำนวยการการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดเมธังกราวาส (เทศร์ฐราชราษฎร์นุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แพร่ เขต 1
9.	ดร.ณรงค์ อภัยใจ	ผู้อำนวยการการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพระนอน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2